

УТГ

И 8026/Г

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

И 8026/Г

1

Подєбради

ЛИСТОПАД

1932

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

Ч. 1.

Листопад.

168604

1932.

ДО НАШИХ СТУДЕНТІВ І КУРСАНТІВ.

12 листопада 1932 р.

Сьогодні, разом з Вами, спільно відкриваємо Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання. Усі приходимо до нашої шкільної аудиторії, до того навчального помешкання, що своїм розміром перевищує всі шкільні будинки, бо його фізичний простір нічим не обмежено: Осередок - професорські катедри - міститься в Подєбрадах, в будинку Української Господарської Академії, а студенські лавки поставлено по всьому світу. І кожен, хто хоче вчитися, може прийти в цей простору аудиторії та зайняти в ній своє місце.

В таких умовах великої фізичної роз'єднаності стаємо до праці. Але нас не мусить лякати ця обставина, бо сучасна техніка зносить для можливості легко перебороти фізичні простори.

Значно тяжча й важливіша інша річ: як опанувати простори знання й наук, як узяти з них усе те, що потребуємо, як успішно піде сама праця навчання. В найбільшій мірі успішність цього навчання залежатиме від самих учнів. Їх природні здібності, більша чи менша підготовленість до вивчення даного курсу та зацікавленість цим курсом, життєві умови учнів - усе це може впливати на успішність навчання. Але тут ми хочемо звернути увагу тільки на одну вагу в умовах позаочного навчання обставину: на уважне і точне виконання всіх курсових завдань. Роз'єднаність учнів між собою і з професорами позбавляє їх тієї обстанови, що в школі стає одним із помітних але дійсних засобів як заохочення до вивчення, так і самого засвоєння предмета і критичної оцінки його положень. Учень УТГІ, працюючи сам, має тільки один засіб до того, щоб глибше простудіювати предмет та самому провірити правильність його засвоєння - це послідовне й уважне розв'язання тих завдань теоретичного й практичного характеру, що їх подається в підручниках, та систематичне листування з професорами.

Тільки в такий спосіб позаочне навчання зможе дати добрі наслідки. Тільки так в нашій просторій аудиторії протягнуться ті нитки єднання між катедрами професора і студенським лавом, що дадуть можливість професорові пізнати студента - його особистість, його інтереси та потреби -, а студентові - добре зрозуміти й засвоїти предмети.

Тільки спільно - в сталім єднанні досягнемо успіху. З цим гаслом стаємо до праці.-

Проф. Б. І в а н и ц ь к и й
Ректор Української Господарської Академії.

ДО П.П. СТУДЕНТІВ ТА КУРСАНТІВ
ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНОГО ВІДДІЛУ УТГІ.

Шановні Пані і Панове.

Ви розпочинаєте свої студії саме в той час, коли увесь світ вже три роки гнеться під тиском тяжкої господарської кризи, з якої досі марно шукає виходу.

Сучасна криза більше, як що інше, наочно показала, що господарське життя цілого людства є єдиним, при тому дуже складним та тонким механізмом, де кожний триб, кожне коліщатко невидимими, але міцними ланцюгами тісно ув'язані з усіма частками цього механізму.

Вона виявила перед очима широкого суспільства крім того усе напружену мінливість сучасних господарських відношень. А поруч з тим і їхню сувору стихійну закономірність.

І тепер стало ясніше, як коли, що кожному господарському суб'єктові, для того, щоб його господарча чинність мала бажаний успіх, необхідно знати бодай в загальних рисах не лише техніку виробництва і не лише ведення господарства, але і цілу структуру господарських стосунків всього людства та ті причини, що певні форми згаданих стосунків зумовлюють.

Знання ринку, вміння швидко орієнтуватися в мінливих обставинах господарських відносин є передумовою успіху всякого сучасного господарства.

Тількищо сказане стичеться не лише практичних діячів у господарській сфері.

В наші дні економічна політика публічної влади є пересічною рівнодізною прагнення всіх свідомих своїх інтересів соціальних груп та націй, що складають державне ціле.

В політичну боротьбу за свої економічні інтереси втягнені широкі суспільні верстви. Але побудування ясного ідеалу, до якого мусять прагнути соціальні чи національні змагання в царині економічних проблем, не можливе без докладного знання самих цих проблем та належного орієнтування в їхньому лабіринті.

Отже для кожного, хто хоче свідомо поставитися до головних проявів сучасного суспільного життя, що не заминається в своїх власних інтересах і стає до громадської праці, студіювання економічних проблем є такою ж konieczною необхідністю, як і для тих, що організації в ведення господарських підприємств або праць з них обрали за головний свій фак та за джерело свого існування.

Важали вміння орієнтуватися в лищах економічного життя в сучасний момент є майже такою самою міркою інтелігентності людини, як і знання історії та духової культури цивілізованого людства.

Наша нація в силу історичних обставин є економічно відсталов нацією, хоч і залюднене багату дарами та силами природи земля. Її економічна відсталість є однією з причин її національного поневолення. Працювати над піднесенням господарського добробуту українського народу - значить вести його вперед по шляху до національного визволення. Наказ, ми доки що дуже мало маємо економічно-освічених кадрів, які могли б стати до цієї почесної, але, в своїх поодиноких вивах, буденної і тяжкої роботи.

З тим більшою радістю в день офіційного відкриття нашої нової школи засилає Вам своє щире привітання та побажання найліпшого успіху в розпочатих студіях.

Багато з Вас оголосилося до нашої школи уже в дорослому віці, уже після багаторічної практичної діяльності на громадській та господарській ниві. Ви прийшли, щоб зв'язати свій практичний життєвий досвід з одною гармонійною цілющою ниткою науки. Багато, навпаки, стовпи на порозі самостійного життя, шукають в науці дороговказів до практичної чинності. Всім Вам скажу одно. Як малюв, вивчившись володіти пензлем, не стає ще відразу славетним артистом, як перший вірш найгеніальнішого поета є лише блідим натяком на його майбутні твори, хоча б цей поет перед тим старанно простудіював усі закони віршування, так і практичний діяч в тій чи іншій галузі техніки чи економіки лише згодом, лише шляхом упортої праці, корегованої вказівками науки, стає справжнім добрим фахівцем. Наука дає золотий ключ до світлиці знання, вона учить відкривати найскладніші замки життєвих таємниць. Але жадна наука сама по собі не в стані насамперед пояснити кожне з безконечної кількості явищ багатогранного життя. І після закінчення школи Ви муситимете над собою упорто працювати, довго, довго, аж доки житимете, невинно і поступово удосконалючися в своєму фаху.

Програма нашого відділу складається з декількох груп дисциплін. Основов її є теоретичні та описові економічні науки, а також дисципліни практичного характеру з царини господарської техніки. Але господарське життя є суспільним життям. В організованому суспільстві всі сторони життя, а тому числі і життя господарське, регулюються відповідними правовими нормами. Отже не можна студіювати економічних проблем, не торкаючися також питань права. Тому в нашій програмі належне місце займає і група юридичних наук. Велика увага також звертається на вивчення чужих мов, найбільш поширених в культурному світі, бо, при сучасному масштабі господарських стосунків, знання мов є однією з головних ознак підготовленості тієї чи іншої особи до господарської діяльності. Сама назва Відділу свідчить, що на ньому належне місце відводиться зокрема кооперативним дисциплінам, бо в розвитку кооперативного руху полягає в великій мірі господарське майбутнє нашої нації.

Метов нашої школи є підготувати не тільки працівників з царини економіки, але також і громадських діячів. Підготувати їх при тому для діяльності на У к р а ї н с ь к и х З е м л я х та для У к р а ї н с ь к о г о Н а р о д у. Через це в процесі навчання звертатиметься належна увага на специфічні особливості українських економічних відносин.

Завданням кожної високої школи є привчити студентство до самостійного критичного сприймання життєвих явищ. Тому підручники та лекції, які надсилаються студіювачам, писані критично-методово. В тих місцях, де в науці ще не дійдено до єдиного всіма признаного висновку, подаються різні іскутчі думки з їхньою критичною оцінкою. Студіювачий таким чином може після власного переосмислення дати рацію тій чи іншій думці.

Позаочна метода, прийнята в нашій школі, ставить певні перешкоди близьким безпосереднім стикам між професором і студентом з одного боку, та студентом між собою, з другого боку. Але я певний того, що, в процесі проходження студій, ці перешкоди будуть значно послаблені. Я певен того, що сталий обмін думок через посередництво лекцій та студійного листування протягом цілого восьми семестрового курсу зближить між собою професуру і студентство та викличе між ними ті близькі відносини, які завжди виникають між працівниками однакового фаху.

Вірє також в те, що і само студентство знайде шляхи для свого взаємного товариського зближення. Час і до цього покаже належний шлях.

Почуття корпоративності, що розвивається між людьми спільного фаху під час проходження студій, зберігається далі в дальнішій практичній діяльності, дає величезну моральну підтримку кожному самотньому членові корпорації.

Побажанням розвитку добрих товариських відносин між старшою і молодшою генерацією економістів нашої школи закінчує це звернення.

Доц. М. Д о б р и л о в с ь к и й
Керівник Економічно-Кооперативного Відділу.

О П О В І Щ Е Н Н Я .

До відома п. п. Студентів та Курсантів Економічно-Кооперативного Відділу і п.п. Курсантів курсів Бухгалтерії.

Порядок висилки студійного матеріалу.

Студійний матеріал студентам та курсантам висилатиметься тричі на місяць.

З усіх предметів, що входять в план навчання даного семестру, крім Теорії Кооперації, що дається двічі висилатиметься по одній лекції з кожного предмету.

По Теорії Кооперації буде відразу вислана ціла книжка.

Лекції спеціально друкується для студентів та курсантів УТГІ і висилатимуться зошитами приблизно по 8 стор. кожний.

Разом з першими зошитами лекцій висилається студійничий обкладинка для лекцій з кожного предмету. Після одержання всіх зошитів лекцій з того чи іншого предмету, їх разом з обкладинкою треба зброшурувати в книгу, щоб так легше було їх зберігати для різних справ та повторення предмету.

Для кращого орієнтування студійничих всі предмети навчання, з яких висилаються лекції та книжки, почисловані. Чергове число кожного предмету позначено на обкладинці згорі на правій стороні так: "Курс ч...."

На кожному другому в дальших по черзі зошитах лекцій згорі на лівій стороні зазначається черга лекцій а на правій черга курсу, напр. "Д. 2" "Курс ч.1", що треба розуміти так: Лекція друга курсу ч.1.

Предмети, що викладаються на першому семестрі, почисловані в наступному порядку:

1. Політична економія,
2. Загальна теорія права,
3. Теорія кооперації,
4. Основи теорії статистики,
5. Рахівництво,
6. Комерційна арифметика,
7. Англійська мова,
8. Німецька мова,
9. Французька мова.

Студійне листування.

В кінці кожної лекції або доскілжих лекцій вишується перег запитань або завдань, на які студенти та курсанти після простудіювання матеріалу мусять скласти відповіді та надіслати їх до Секрета-ріату УТГІ.

Відповіді мають бути написані на спеціальних, надісланих студійничих, разом з лекціями, бланках. Коли місця на бланку не вистарчає, можна долучити до бланку аркуш звичайного паперу.

Писати треба ясно, коротко та чітко. З кожного предмету навчання відповіді треба писати на окремому бланку.

Після перевірки відповідей, професори повертають їх з своїми помітками назад студійничим.

До книжки "Теорія Кооперації" запитання, завдання та інструкції надсилаються на окремих листках.

Коли в студійному матеріалі комусь із студійничих щось покажеться незрозумілим або неясним, він може звернутися до відповідного професора з писемним запитанням.

Запитання треба адресувати на Секретаріат УТГІ.

В запитаннях можна торкатися лише тих питань, про які йде мова в надісланих уже студієвчим лекціях. Не можна на одному й тому ж самому аркуші паперу адресувати запитання до двох різних професорів.

Запитання треба формулювати ясно й коротко.

Відповідь професорів на деякі запитання даватиметься шляхом індивідуального листування, а на деякі, що мають ширший інтерес, на сторінках Журналу "УТГІ".

Надсилаючи свої відповіді на запитання, розв'язані завдання або прохання пояснень, студієвчі мусять завжди згорі зазначати чергу курсу, до якого їхні відповіді чи запитання стосуються.

В справі студіювання чужих мов.

Протягом перших двох семестрів студіювати можна лише одну з трьох, положених по програму, чужих мов.

Другу мову обов'язково треба обрати перед початком третього семестру. Всі п.п. Студенти та Курсанти цим запрошуються не пізніше, як за п'ять днів після одержання ч. 1. Журналу "УТГІ", повідомити Секретаріат Інституту про те, яку кожен з них чужу мову: французьку, німецьку чи англійську обрає для студіювання з перших двох семестрах. До одержання такого повідомлення лекції з курсів мов висилатися не будуть.

Перший комплект студійного матеріалу.

При цьому числі надсилається п. п. Студентам та Курсантам Економічно-Кооперативного Відділу наступний студійний матеріал:

- а) По першій лекції з предметів - Політичної економії, 2) Загальної науки права, 3) Теорії статистики та 4) Комерційної арифметики;
- б) Цілий курс Теорії Кооперації;
- в) Інструкція ч. 1 до курсу Теорії Кооперації.

Особам, які ще не заплатили вписового та першої рати плати за навчання та за підручники, курс Теорії кооперації та інструкція до нього не висилатися. Аж доки належні суми

згаданими особами не будуть внесені, дальніша висилка лекцій їм не переводитиметься.

П.п. Курсантам курсів Вухгалтерії з цим числом Журналу висилатиметься перша лекція з Комерційної арифметики. Висилка лекцій з курсу Загального рахівництва, почнеться за 10 днів.

Контроль одержання Журналу та лекцій.

З огляду на те, що були випадки, коли надіслані Секретаріатом УТГІ листи до п.п. Студентів та Курсантів а також проспекти та роз'яснення не доходять по призначенню, Секретаріат просить всіх п. п. Студентів та Курсантів підтвердити поштовою картою одержання першого комплекту лекцій, що висилатиметься в одному пакунку з цим числом Журналу.

В дальнішому, коли б протягом десяти днів хто з п. п. студієвчих не одержав дальшого чергового комплекту лекцій, Секретаріат просить негайно про це його повідомити, щоб він міг своєчасно зробити рекламаци в поштових урядах.

Легітимації.

Всім п. п. студієвчим, що внесли вписове та чергову рату плати за навчання і за лекції в близькому часі, будуть надіслані відповідні студентські легітимації.

Спосіб надіслання грошей за навчання з УТГІ.

Налекні за навчання з УТГІ суми найліпше надіслати поштов при допомозі т. зв. "Міжнародного поштового переказу" в коронах чеських. Перекази належить адресувати: *Ukrájnská Hospodářská Akademie. Podořbrady. Tchécoslovaquie.*

Особи, що перебувають на теренах Галичини, Волині та Польщі, можуть зносити належні з них суми на конто Академії в Земельному Банкові Гіпотечному у Львові.

Статистична картка.

При цьому числі всім студієвчим прикладена анкетно-статистична картка. Секретаріат просить студієвчих уважно відповісти на всі запитання та, по можливості, якнайскорше повернути заповнену карту Секретаріатові УТГІ.

Х Р О Н І К А .

Уроцисте відкриття УТГІ.

12 листопада ц. р. в аудиторії Української Господарської Академії в Подєбрадах відбулося урочистісте відкриття Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання. Збори відкрив Ректор Академії проф. Б. І в а н и ц ь к и й, який привітав присутніх гостей та членів української колонії в Подєбрадах. У вступній промові п. Ректор підкреслив значіння нової культурної акції Академії і всі труднощі, які персоналові Академії треба перебороти для здійснення цієї акції. Промовець висловив тверде переконання, що Академія в тітній співпраці з українським свідомим громадянством справиться з усіма труднощами і сповнить своє завдання.

В імені Товариства Прихильників УГА, ініціатора утворення УТГІ, промовляв Голова Товариства проф. Др. В. М а т в ш е н к о про виникнення ідеї української позаочної технічної освіти та її перспективи. Відтак п. Ректор зачитав писемні привітання та уділив слово для усних привітань присутніх гостей і представників українських культурних установ.

Далі п. Ректор подав інформації щодо організації, сучасного стану та завдань УТГІ. Організація Інституту базується на існуючій організації Академії, її шкільно-адміністративному апараті. Програми Інституту такі самі як і в Академії, лише позатим намічається відкриття цілого ряду популярних викладів з окремих фахових курсів та предметів. Найбільше петентів, що досі зголосилося до УТГІ, є по походженню з Галичини та Волині, але є також з Франції, Румунії, Сполучених Штатів Америки, Канади, Аргентини та інш. Інститут розпочинає навчання на відділах агрономічно-лісовому та економічно-кооперативному, як також на курсах Вухгалтерії та чужих мов. На Хеміко-технологічний відділ прохання надходять і в міру зголошення достатньої кількості студієвчих буде відкрито навчання і на цьому відділі.

В поданому звіті з особливим признанням підкреслено тісну співпрацю з кресними громадськими та культурними установами, що так важлива в початковий організаційний період життя Інституту, та широке зацікавлення студіями в УТГІ з боку українського громадянства, що виявилася в численних запитах та привітаннях. Після офіційного звіту п. Ректора, урочистість закінчилася. На жаль, на відкриття із-за переход технічного характеру не приїхали сподівані гості з українських земель. Зате увесь перебіг урочистости пройшов під гаслом єднання з українськими масами на рідних теренах та пристосовання навчання до українських потреб і вимог.

Початок навчання на Агрономічно-Лісовому Відділі.

В близькому часі почнеться висилка студійного матеріалу	но-Лісового Відділу.
Студентам та Курсантам Агрономіч-	Прийом прохань на всі відділи та курси продовжується.

Obsah : Úvodník. Od ředitele E. K. odboru. Výhlašky. Chronika.

"UTHI". Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně.

Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský institut při Ukrajinské hospodářské akademie v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor U. H. A. Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace : Poděbrady - zámek.

Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

2

Подєбради

ГРУДЕНЬ

1932

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

Ч. 2.

Грудень.

1932

ЗАВДАННЯ ЖУРНАЛУ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ УТГІ.

В системі навчання, яка лягла в основу будови УТГІ, Журнал Шкільного Листування займає своє цілком визначене необхідне місце.

УТГІ організоване на основі принципу позаочного навчання - того принципу, який в результаті дуже широкого пристосування на протязі ряду років в Північній Америці і окремих країнах Західної Європи виявив своє повне педагогічне життєвість і придатність. Сучасний стан розвитку книжкової і бібліотечної справи і техніки зноски цілковито зліквідував те положення, при якому єдиним способом набуття знань був особистий індивідуальний стик учня з професором. В теперішніх умовах необхідність цих особистих стиків є більш обмеженою.

Проте, в певних, значно вузких, як колись, межах потреба особистого порозуміння і контакту між професором і учнем заховує своє значіння і тепер. Процес студіювання кожної окремої дисципліни у кожного студента йде своїм індивідуальним шляхом. Він зникає у різних осіб різних питань; він створює імпульс до поглиблення знань і спеціальних студій в царині різних проблем даної дисципліни; він веде на основі простудіюваного матеріалу до створення власних концепцій і висновків, у різних осіб різних, які вимагають досвідченої перевірки, критики і вказівок. Часто у всіх таких і їм подібних випадках шлях особистого контакту і порозуміння між учнем і професором є найбільш корисним і доцільним.

В УТГІ цей взаємний контакт між студентами і професорами здійснюється двома шляхами. З одного боку це є шлях індивідуального листування. З другого боку цілком створення контакту і порозуміння між студентами УТГІ і лекторською колегією УТГІ має служити Журналу Шкільного Листування. Він має доповнювати той лекційний матеріал, який надсилається студентам, вказівками і роз'ясненнями професорів окремих дисциплін в зв'язку з тими питаннями, що виникають у студентів під час студіювання. Він має допомогти студентам формулювати ті проблеми і питання, які виникають у них в часі студій окремих дисциплін. Він має бути зв'язуючим чинником між студентами УТГІ і його лекторською колегією і адміністрацією. Так само має виконувати роль зв'язку між територіально розкиданим і розпорошеним студентством УТГІ.

Відповідно до цих завдань Журнал буде містити такі матеріали: шкільно-адміністративні: повідомлення, оголошення та розпорядження Дирекції та керівників фахових відділів УТГІ; шкільно-навчальні: вказівки і роз'яснення професорів, їх оцінку типових праць студентів, їх відповіді на запитання студентів, які мають загальний інтерес; праці студентів написані на дані професорами теми або на теми вибрані самими студентами, оскільки вони мають ширший інтерес; дискусії студентів з приводу цих праць; не-

офіційні статті і замітки : загальнопедагогічні та методологічні статті пристосовані до студійних потреб студентів УТГІ; інформаційні матеріали про навчальну чинність УТГІ та праці студентів і курсантів.

Своє роль, як роль зв'язувачого і об'єднуючого чинника, Журнал зможе виконати, коли ті завдання, які він собі ставить, які він хоче реалізувати, знайдуть відгук серед студентства УТГІ. Тільки тоді, коли студентів в УТГІ зі своїми питаннями, сумнівами і непорозуміннями, зі спробами своєї дослідницької праці будуть звертатись до лекторської колегії УТГІ, зможе вона на сторінках Журналу дати їм відповіді і поради в справах, що хвиляють ширший загаль. Лише при цих умовах Журнал зможе стати об'єднуючим і зв'язувачим осередком.

- НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА І ПОЗАОЧНЕ НАВЧАННЯ. -

Нарід стає модерною нацією передовсім шляхом свого культурного самозначення. Нарід, що хоче бути активним чинником у творчих змаганнях сучасного людства, мусить створити своє власне культурне особистість. Інакше він буде лише пасивним статистом історії та погноєм для культурної експансії своїх сусідів.

Модерне життя вимагає громадського активізму з боку усього загально. В цьому саме полягає істота демократичних прямих нових доби. Часи, коли громадсько й культурно чинними були тільки упривілейовані шари загально, - безповоротно належать до історії. На кім II від 150 років вижили ті верстви населення, що передтим стояли поза бар'єром громадської діяльності. Протягом минулого століття - громадськи активувалося робітництво, а відтак - селянство. Для народів аграрного типу, до якого належить та коп. нація українська, це справа першорядного національного значіння. Бо з нею органічно зв'язана їхня майбутність. Коли нація (нації) поспішить перетворити масові складники свого народу в національне свідомі, а отже й в громадсько активні чинники, тоді вони стануть модерними та історичними націями, як стали ними напр. чехи, фіни, естонці, лотви, або стають перед нашіми очима - каталонці, ісландці, фламандці. Якщо ні, то такі народи й надалі залишаться пасивним матеріалом історії, як ними все це є напр., провансальці.

Справа громадської активізації історичних народів залежить від кількох чинників, які сумарно є обсяжені в понятті демократизації модерного життя. Але демократія має кілька головних аспектів. Вона може бути формальною й фактичною, себто, або тільки на папері, або справді в дійсному житті. Від хисту та здатності самих народів залежатиме зробити її такою чи іншою. Демократія може бути далі політичною, суспільною, господарською та культурною. Політична демократія згладно найлегше адобується. Проте, для суцільного розвитку народів II замало. Без поглиблення в напрямі суспільним та господарським демократія адебільшого лишається формальною й паперовою. Якщо тепер так багато й часто нарікається на демократію, говориться про її кризу, або просто навіть занепад, то ці докори слід переважно адресувати на рахунок саме тільки політичної демократії.

Поглибити політичну демократію під оглядом суспільним і економічним можуть лише народи громадсько свідомі, себто фактично культурні. Таким чином культурний бік демократії має велике значіння для усіх народів взагалі, а передовсім для недержавних, що є на шляху до свого політичного самозначення. Повстає, отже, питання про те, як найкраще й найдоцільніше можна придбати та плекати своє власне, себто, національну культуру ?

Попереду ніж відповісти на це питання, слід ще звернути увагу на один дуже важкий з ній момент. Здебільшого, критерієм культурності того чи іншого народу узагається відсоток аналфбетизму серед нього.

Проте цей критерій може легко звестися на манівці, якщо користуватися ним лише механічно. Сама статистика грамотності не може дати стислої уяви про фактичну освіченість даного народу. Можна вміти так сляк читати та писати, а проте, культурно й громадськи лишатися, якщо не аналіз-фабетом, то бодай байдужим чинником.

Зокрема для народів недержавних ця справа є неабиякого значіння. Адже здебільшого вони дуже обмежені у можливостях вивчення своєї рідної культури, що є передумовиною їхньої національної свідомості та громадської активності. Державна школа, не лише своїм духом, але й мовою (як напр. у Франції) є їм чужа, якщо не ворожа, особливо початкова школа на селі з чужою мовою навчання робить з учнів культурних інвалідів: вони не визначають ні слів державної мови, а одночасно забувають, згідно цураються своєї рідної як "мухицької". Так було на Україні за часів царських. Так є тепер у Франції, де напр. в такому положенні перебувають головні бретонці. Говорючи попередку про культурний аналізфабетизм, я мав на увазі саме це явище. Повторюю: мало вміти читати та писати; треба добре розуміти прочитане чи написане, тоді людина стає справді культурною та громадськи активною. Такими були, напр. чеські селяни підчас світової війни. Хоч як лютувала тоді австрійська цензура, поминами обливаючи самостійницьку акцію проф. Т. Г. Масарика, проте, чеський селянин не лютував на цю вудочку державної проти масариковської пропаганди, а непохитно вірив Масарикові та в перемогу його вільних змагань. Якщо Чехословаччина визволилася та стала самостійною, то це заслуга не лише мудрого політичного її проводу, але також й справді високого культурного рівня та національної свідомості чеського народу.

Тепер можемо вернути до попередку поставленого питання: як найкраще та найдоцільніше вивчати рідну культуру? Для народів державних і самостійних ця справа вирішується згідно просто: школа була та є найкращим носієм і поширювачем освіти взагалі. Проте, демократизація новочасного громадського життя вимагала певних модифікацій шкільного навчання з метов якнайширшого розповсюдження загальної та фахової освіти серед усіх шарів населення, зокрема ж серед тих, що суспільно були та є упосліджені, на які, звичайно, припадає мінімум нормального шкільного навчання. Так від середини минулого століття повстали спочатку недільні школи для робітництва та ремісників; потім - вечірнє позашкільне навчання для працюючої молоді. Це згодом т. зв. "народні університети" по цілому світі й зокрема "селянські університети" в скандинавських країнах. Всі ці просвітні та навчальні установи багато спричинилися до поглиблення культурного рівня робітничих і селянських мас, а таким чином немало сприяли їхній громадській активізації. Всі вони були школами, до яких слухачі ходили.

Проте, цього не було досить. Чимало є людей, службово чи інакше так зайнятих, що вони не можуть ходити до школи. Во іноді просто вони живуть десь у таких закутках, де було б так само собі ужити існування такого типу просвітніх установ навчального характеру.

Це примусило шукати ще нових і спеціальніших шляхів масового навчання, так повстала метода позаочного навчання, спочатку через писані збірники, а тепер, коли існує радіо, то й усних збірників на довільне віддалення та до найбільш осамічених закутків, де лише є бажання чогось навчитися. З цих двох типів позаочного навчання, саме перший, себто шляхом писаних збірників, є майже ідеальним для народів поневолених, про які держава мало дбає, національно дуже радо їх засимілювала, а культурно та громадськи охоче б їх тримала в стані хронічної байдужості.

Для цих обставин позаочне навчання є чудовою школою, школою, що викликає слухачів та веде до них. Школою, що може заспокоїти культурний голод усіх, незалежно від їх віку, фаху, місця перебування. Це дійсно школа соборницького типу, що може об'єднати слухачів певного на-

роду, хоч би вони були розпорешені по цілій земній кулі.

Цими міркуваннями керувалися ініціатори " УТГІ " - закладаючи цю нову українську просвітню установу. Адже, український нарід має не так багато надолужувати під культурним оглядом, щоб стати громадськи активним та не маніщаним вже, а по змозі наміростеня примувати до найвищої мети свого національного самозначення. Сучасні обставини фактичного положення українського народу диктували саме цю форму поширення фазового знання. Цим пояснюється й характер УТГІ.

Це школа - технічно-господарського типу. Технічна і економічна - це провідні чинники сучасного громадського розвитку. Нарід, що нехтує їх, що не є належно вишколений у цих двох напрямках, є наперед засуджений на неуспіх у своїх національних змаганнях. З поневолених народів досягли за останній час незалежності головню такі, у визвольнім русі яких були відповідно уявлені ці дві головні ділянки людського знання, отже: чехи, фіни, каталонці, ісландці, щоб навести бодай наци-кавіці приклади під цим оглядом. Деякі неуспіхи української визвольної боротьби пояснюються між іншим також браком фахівців та вишколених сил, не говорючи вже про згладно низький рівень національної свідомости, загальної культурности та громадської активности серед широких мас українського народу. Це є національне лихо, проти якого треба планоно і систематично боротися найкраще, звичайно, шляхом загальної й фахової освіти. Це й є саме провідним завданням " УТГІ ", що має змогу кожному українцеві, який цього потребує, придбати спеціальні знання, а взагалі стати національно свідомим й активним громадянином.

О.-І. Бочковський.

О П О В І Щ Е Н Н Я .

Економічно-Кооперативний Відділ.

Зміна програми.

З огляду на технічні міркування на Відділі та на Курсах Бухгалтерії переведена з програми наступна зміна: з 1-му семе-

стрі замість загального рахівництва викладатиметься курс торговельного рахівництва, а курс загального рахівництва переноситься на 2 сем.

Агрономічно-Лісовий Відділ.

В справі зараховання.

Агрономічно-Лісовий Відділ розпочав уже другі лекції, які в найближчому часі будуть розсилатися п. п. студентам та курсантам. Щоб не було затримки в висилці лекцій, Відділ просить п. п. студентів та курсантів прискорити виконання всіх встановлених правилами УТГІ формальностей.

Студенські та курсанські легітимації будуть вислані зараз же по одержанні зписового, а лекції та журнал шкільного листування будуть розсилатися після одержання платні за навчання і за під-

ручники, або лише встановленої першої квоти.

Зараховання студентів та курсантів переводиться на Агрономічно-Лісовому Відділі зараз лише на курс повного Відділу. Щодо зараховання на куку фахові курси при Відділі, а саме Контрольор-асистентські курси, Курси громадської агрономії, курси птахівництва і кріпартства та курс пасічництва, а також на окремі предмети що досі не переведено з огляду на малу кількість бажаючих. Зараховання на ці курси буде переведено, коли набереться достаточна кількість кандидатів.

До питання переведення
практичних вправ.

З метов покращення та подешев-
лення переведення практичних
вправ студентами Агрономічно -
Лісового Відділу Керівництво
Відділу вживає заходів щодо ор-
ганізації відповідних експози-
тур, - в першу чергу на теренах

Галичини та Волині. Утворення за-
значених експозитур значно упро-
стить всю справу переведення сту-
дентами вправ. Разом з цим Керів-
ництво Відділу вживає також інших
заходів до того, аби практичні
вправи як мога менше обтяжували
студентство і не вимагали поїздок
в місце осідку Інституту.

Загальні відомості.

Розсилка лекцій.

При цьому числі розсилається по
Економічно-Кооперативному Відді-
лу: Політична економія (курс
1-й) лекція 2-га, Загальна нау-
ка права (Курс 2-й) лекція 2-га,
Комерційна арифметика (Курс 6-й)
лекція 2-га

Особам, що вже оголоси-
ли свій вибір мови висилається
1-ша лекція англійської, зглядно
німецької мови. Висилка лекції
французької мови почнеться піз-
ніше. 2-га лекція з теорії ста-
тистики буде надіслана при 3-му
числі Журналу.

Курсантам бухгалтерії над-
силається: Комерційна арифмети-
ка (Курс 6-й) лекція 2-га.

Хто студіює додатково курс
Політичної економії, тому надси-
лається також 2-га лекція з цьо-
го предмету.

Адреси.

З огляду на скарги п. п.
інтересантів з Крав, що часто

не одержувть відповідних повідом-
лень Інституту УТГІ, звертаємо
увагу на необхідність подати точ-
но і адреси та контролі
листовних зносин.

Спосіб надсилки грошей за навчання
в УТГІ.

Суми, що належать за навчання в УТГІ
найліпше надсилати при допомозі ч.
зв. " Міжнародного поштового пе-
резаку " в коронах чеських. Перека-
зи треба адресувати : *Ukrajinská*
Novorodáká Akademie, Poštovní
Telekomunikace. Особи, що перебу-
вають на теренах Галичини, Волині
та Польщі можуть вносити гроші на
контю Академії в Земельному Банку
Гіпотечному у Львові.

Вписи.

Згідно з правилами УТГІ впи-
си на всі фахові відділи, курси та
предмети терміном не обмжується.
Початок навчання залежить від дос-
татньої кількості оголошених.

ЗАПИСКИ УГА.

Т. III.

Окремими відомствами вишли:

З випуска 1-го. (Факультет економічно-Кооперативний).

Доц. О.І. Бочковський. Національне пробудження, відродження, самозначення.....	22 ст.	6 кч.
Проф. С. Гольдєльман. Нариси соціально-економічної структури жидівського народу.....	26 ст.	7 кч.
Лект. Р. Димінський. Робітничі банки.....	29 ст.	8 кч.
Доц. М. Добриловський. Кон'юнктура й бюджетова рівновага.....	30 ст.	8 кч.
Проф. д-р. О. Ейхельман. Побутові підстави, правничий уклад і сучасний культурний поступ міжнародного права.....	46 ст.	12 кч.
Проф. В. Мартес. Мехі розвитку кооперації споживачів... 37 ст.	10 кч.	
Проф. О. Мицьк. Наукова чинність статистики Ф.Шербини... 29 ст.	7 кч.	
Доц. В. Садовський. Спроби районування України.... 22 ст.	7 кч.	

З випуска 2-го (Факультет Інженерний).

Проф. інж. Л. Грабніа. Мехова справа на Україні за Ко-заччини (1648 - 1764 р.р.).....	16 ст.	6 кч.
Доц. інж. В. Іваніс. До питання про рідке паливо на Північ. Кавказі та Україні.....	42 ст.	15 кч.
Доц. інж. С. Соколов. Проблеми залізничної тарифікації 24 ст.	9 кч.	

З випуска 3-го (Факультет Агрономічно-Лісовий).

Проф. В. Іваніцький. Глибина саджання сіянців сосни, ялини і дуба.....	32 ст.	9 кч.
Проф. інж. М. Косєра. Сучасні течії в науці про лісовий приріст. (Кінець).....	76 ст.	21 кч.
Проф. К. Мацієвич. Один із головних елементів сучасної хліборобської кризи.....	24 ст.	7 кч.
Доц. д-р. В. Русєв. До визначення осередів (olupoidae) Чорного моря.....	10 ст.	4 кч.
Проф. В. Чередиїв. Родичість ґрунту, його багатство та потенція.....	21 ст.	7 кч.
Проф. І. Шереметинський. Чеські силосові комори системи "Моравія".....	25 ст.	7 кч.

Набувати можна на складі УГА. Замовлення надсилати на адресу:

Ukrajinská Hospodářská Akademie, Lázně Poděbrady, République Tchécoslovaquie.

Obecah : Úvodník. O. H. Bočkovský. Národní kultura a písemná vyučování, Vyhledky.

"UTNI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko - hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně.

Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské hospodářské akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor U.H.A. Robert Kratochvíl. Adresa redakce a administrace : Poděbrady - Zámek.

Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

3

162609/3

Подєбради

ГРУДЕНЬ

1932

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

Ч. 3.

Грудень.

1932.

З НАГОДИ ВІДКРИТТЯ АГРОНОМІЧНО-ЛІСОВОГО ВІДДІЛУ УТГІ.

В сучаску добу що-раз більшого значіння і поширення набирають різні школи та курси позаочного навчання. Найширше вони розповсюджені в Америці, але що-раз більше поширюється і в Європі. Існують зокрема вони в Чехії, в Польщі, у Франції і інш. країнах. В Парижі існують також курси високошкільського навчання російських мов. З українських мов навчання до цього часу таких курсів та шкіл не було і лише з заснуванням українського технічно-господарського інституту позаочного навчання при УТГ в Чехах починається і у нас позаочне навчання, приступне для широких кол української людности.

Позаочне навчання в порівнянні з нормальними школами, звичайно, має свої хибні, які однак не є непереборними при певних умовах, зокрема коли існує постійний писемний контакт між студіючими і навчачими; це до певної міри може замінити безпосередній стик їх при звичайному шкільному навчанні. Проте цей спосіб навчання має і свої великі переваги перед шкільним способом студіювання. Велика перевага позаочного навчання полягає в тім, що воно дає можливість людям вистудіювати певні курси і дисципліни, поповнити чи закінчити перервану освіту, не покидаючи своєї сем'ї і щоденної праці, яка дає їм заробіток, необхідний для існування. Позаочне навчання так би мовити, несе освіту бажаючому її одержати до хати. Цей спосіб навчання, завдяки цій своїй особливості може значно поширити кадри освічених, свідомих робітників в різних галузях людського знання і в цім полягає його право на існування на рівні звичайними школами і в цім лежить запорука його розвитку в майбутньому.

Агрономічно-Лісовий відділ УТГІ має своїм завданням підготувати на широкій базі загально-освітніх наук, що проходять на перших річниках, фахових в високошкільських освітніх практичних працівників в ділянці агрономічній і лісовій. В першу чергу навчання починається на Агрономічному підвідділі Інституту. З сьогоднішнім числом Журналу Шкільного Листування розсилається перші лекції студентам агрономічного підвідділу. Навчання на Лісовому підвідділі розпочнеться, коли будуть для того сприятливі умови.

На українських землях, де хліборобське населення складає від 70 до 90 % всієї людности, агрономічна освіта є найбільш необхідною. Наше хліборобське населення терпить велику нужду і злидні не лише в наслідок незалежних від нього обставин, а також завдяки своїй культурній відсталості і браку відповідних фахових знань та фахової поради і допомоги. Господарувати старими примітивними способами, не використовувачи засобів

сучасної модерної хліборобської техніки, без відповідного сівоозміну, не користувачись культурними способами відновлення родючості ґрунту, без правильно організованого скотарства і цілого господарства, як в більшості господарств українське хліборобське населення, під сучасну добу не можна просто з тої причини, що під сучасну пору зросту цін на продукти промисловості і на робітничі руки та ін., примітивна господарка не виплатиться. При сучасних умовах треба уміти так технічно досконало організувати і провадити своє господарство, щоб діставати від нього якнайбільші прибутки. Конкретно кажучи, треба, щоб земля давала якнайбільші врожаї, худоба якнайбільше користі і т. д. Між тим українські хлібороби далеко ще не мають тих найвищих врожаїв, які могли б дати наші редкі на загальній землі, і не мають й полівини тих прибутків, що можуть мати від раціонально організованого скотарства і відповідно організованої с.-г. промисловості, стовпи з цим відношенні далеко заду від більш культурних з поліпшеною с.-г. технікою країн і народів. Єдиним засобом до піднесення культурного рівня і побільшення прибутковості нашого сільського господарства є ознайомлення якнайширших верств українського населення з сучасною хліборобською технікою і з раціональною організацією цілого сільського господарства. Зрозуміло само собою, що це можливо лише через школу і при допомозі науки та школи. Школа позасчного навчання, з зазначених вже причин, якраз з'являється найбільш придатною для масового поширення сільсько-господарських знань, бо доступна найширшим колам населення, не відриваючи їх від їх щоденної праці. Підняти с.-г. культуру, збільшити прибутки від с. господарства, наблизивши їх до таких прибутків з інших країн - це значить для українських земель поліпшити добробут широких мас українського, в переважній більшості хліборобського, населення; це значить спричинитися взагалі до зміцнення та зростання на силі українського народу. Тому то агрономічні сили всіх ступенів від нижчих і до високих мають для українських земель найголовніше значіння. Хліборобському населенню, особливо під сучасну скрутку господарську пору нікуди йти. Воно на землі мусить зостатися, коло ріллі мусить працювати; у всякім разі коло землі зостанеться його головна маса. Отже мусимо напружити наші сили, щоб піти йому на допомогу, мусимо підняти науку хліборобську техніку до сучасного модерного рівня, мусимо таким чином допомогти нашим народнім масам, залишаючись при хліборобській праці, піднятися та окріпнути матеріально і культурно.

Утрудненням, на перший погляд, при організації агрономічного позасчного навчання являється необхідність для студентів відбутися певні практичні вправи для ознайомлення з методами лабораторних праць з різними пристроями, прийомами сучасної техніки і т. інш. Однак, після вжитих керівництвом УТГІ заходів, головне завдяки ширшій допомозі українських вчених і фахівців, що перебувають на рідних українських теренах, ці труднощі сьогодні вже переможені: українські вчені в Галичині і різні красні наукові організації принципово вже згодні організувати переведення необхідних вправ на місцях, так що студентам та курсантам вже не буде потреби приїзжати до місця осідку УТГІ в ЧСР.

Приклади існування електротехнічних, будівничих, мірничих, агрономічних і інш. технічних курсів в Америці, Франції, Польщі та інших країнах свідчать про можливість набуття технічних знань при певних умовах шляхом позасчного навчання.

Спільними силами при дружній співпраці студентичних і навчальних і при широкій співпраці і допомозі місцевих вчених лідерів і наукових установ переможемо й ми формальні перешкоди і станемо до праці над піднесенням добробуту українського народу, над піднесенням нашого власного добробуту і зміцненням наших сил.

Для тої частини наших студентів і курсантів, які бажають доповнити свої набуті життям практичні знання, чи взагалі ознайомитися з сучасною сільсько-господарською технікою і науково освітити та а'асувати собі

ляща і засоби культурної господарки такі не збираються науково працювати в лабораторіях та наукових закладах та не зможуть відбутися практичних вправ, знання, набуті шляхом студіювання лекцій, листування з професором та вправленням в розв'язуванні фахових питань, що будуть ставитися їм протягом навчання, будуть цілком недостатніми для правильної організації господарства згідно з вимогами і станом сучасної агрикультурної техніки. Шляхом лише чисто теоретичного студіювання вони ознайомляться з прийомами і способами правильної обробки ґрунтів, поновленням їх родючості, способами культури різних окремих с.-г. рослин, прийомами виховання, утримання та використання с.-г. тварин і іншими необхідними для практичної сільсько-господарської діяльності організаційними і технічними прийомами і засобами. Отже спільними силами до праці.

Професор Ір. Ш е р е м е т и н с ь к и й.
Керівник Агрономічно-Лісового Відділу УТГІ

Л и с т у в а н н я.

Вітаєвки до курсу ч. 2 "Загальна наука права."

Перші дві лекції становлять окремий відділ курсу. Ціль цього відділу - звести зразу студента в коло основних питань права, для чого подано короткий перегляд поступу науки права, а то саме як цей поступ відбувався в теоріях різних шкіл і в методах дослідження права. В дальших викладах автору курсу прийде до дії досить часто покликатися на окремі теорії й методи, а тому рекомендується п. п. студентам зразу ж добре засвоїти основні тези кожної школи та принципи кожної методи, щоб відтак не звертатися кожен раз до тексту перших лекцій. Автор тішить себе надією, що п. п. студентам це засвоєння не дасть великої праці, але всеж він гадає, що для того не вистачить прочитати лекцій лише один раз. Прочитавши раз, треба відкласти на день-два, прочитати знову, а тоді спробувати самостійно, не звертаючись до лекції, дати відповіді на т. зв. "контрольні запити", які вміщено на початку стор. 21 перед третьою лекцією. Спочатку вистачить подати відповіді лише на запити до першої лекції, бо початок кожної лекції є не легкий, отже, мабуть, не так то легко буде сформулювати в перший раз і ці відповіді. Надалі справа піде вільніше. Відповіді треба писати на долученому до кожної лекції листку. Писати треба коротко, формулювати свої думки я с н о й т о ч н о. Треба все мати на увазі, що економіст повинен уміти свої думки викладати з найбільшою логічністю й точністю. По одержанні четвертої лекції, треба дати відповіді на запити до другої й третьої лекції, а надалі давати регулярно відповіді на запити, долучені до кожної лекції.

Проф. Я. Б и ч.

Від Секретаріату УТГІ. Е. В. з Коваль. В справі заснування Української Корпорації Студентів УТГІ - величезний найкраще буде, щоб Ви надіслали відповідний запит до колег, який можна буде висісти в черговому числі "УТГІ". Таку спробу можна лише вітати.

Я. Ш. з Космачі та М. Г. з Котиків. Висилаємо Вам листа і просимо перевести відповідний обмін лекціями.

О П О В І Щ Е Н Н Я.

Агрономічно-Лісовий відділ.

В справі висилки лекцій. Зазначені в цьому числі лекції висилаються всім особам, що зареєстровані студентами та курсантами повного відділу як тим, що вносили встанов-

лену за навчання плату, так й тим, що її ще не встигли внести. Лекції з решти курсів першого семестру будуть висилатись лише тим п.п. студентам та курсантам, які фактично

заплатити встановлені внески.

В справі нумерації

лекцій. Предмети, що викладаються на першому семестрі Агрономічно-Лісового відділу будуть мати таку нумерацію:

101. Хімія неорганічна.

102. Основи вищої математики.

103. Фізика.

104. Мінералогія (з кристалографією).

105. Ботаніка (ч. I. анатомія рослини).

106. Ботаніка (ч. II морфологія рослини).

107. Зоологія загальна.

1. Політична економія.

8. Німецька мова.

Загальні відомості.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному відділу при цьому числі надсилається наступний студійний матеріал:

а) Студентам та Курсантам:

Політична економія (курс 1.) - 3 лекції; Загальна наука права (курс 2) - 3 лекції; Теорія статистики (курс 4) - 2 лекції; Торговельне рахівництво (курс 5) - 3 лекції; Комерційна арифметика (курс 6) - 3 лекції; Німецька (курс 8) - , згідно англійська мова (курс 7) - 2-га лекція.

б) Курсантам курсів Бухгалтерії:

Торговельне рахівництво (курс 5) - 2 лекції; Комерційна арифметика (курс 6) - 3 лекції. Студіювачим додатково політичну економію (курс 1) надсилається 3 лекції.

в) Курсантам курсів мов:

Німецька мова (курс 8) - 2 лекції, англійська мова (курс 7) - 2 лекції.

г) Курсантам, що студіюють окремі предмети.

Економічно-Кооперативного відділу надсилається чергові лекції з усіх дотичних предметів.

Висилка лекцій з французької мови почнеться за десять днів (при ч. 4 журналу "УТГІ").

Поправка до ст. 5 ч. 2 Журналу "УТГІ".

При ч. 2 Журналу "УТГІ" п. п. Студентам та Курсантам Економічно-Кооперативного Відділу та Курсантам Бухгалтерії була також вислана 1-ша лекція з Торговельного Рахівництва (курс 5), про це в Журналі з технічних причин не було зазначено. Повідомляємо тепер про це додатково.

По Агрономічно-Лісовому відділу

висилається перші лекції з таким курсів:
Хімія неорганічна (курс 101) - лекція 1,
Основи вищої математики (курс 102) - лекція 1,
Ботаніка (анатомія рослини) - (курс 105) - лекція 1,
Політична економія (курс 1) - лекція 1,
Німецька мова (курс 8) - лекція 1.

Оплата шкільних такс.

Аби запобігти довшій затримці у висланні студійного матеріалу Секретаріат УТГІ просить п.п. студіювачих різночасно з переказом для Академії відповідних квот, листівкою повідомляти Секретаріат про переказ, бо фактичне одержання Академією переказаних грошей з технічних причин іноді запізнюється.

Адреси.

З огляду на скарги п.п. інтересантів з Крав, що часто не одержують відповідних повідомлень Інституту УТГІ, звертаємо увагу на необхідність подачі точної адреси та контролю листових внесків. Адресу чітко вивозувати латинкою. Використовувати зворотні конверти УТГІ.

Obsah : Prof. [R. Šeremetynskyj] - Z návrhy založení Agronomicko-Lesního odboru, Korespondence, Výchlašky.

"UTHI". Žurnal školského dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské hospodářské akademie v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor U.H.A. Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace : Poděbrady - Zámek.

Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГІ

ЖУРНАЛ
ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОДАРОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГІ

4

Подєбради

ГРУДЕНЬ

1932

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

Ч. 4

Грудень

1932.

КРИЗА ІНТЕЛІГЕНЦІЇ І ПОЗАОЧНЕ НАВЧАННЯ.

Тема, якій присвячує велику увагу в останні часи європейська й американська преса, є питання про кризу інтелігенції. В зв'язку з світовим господарським кризовим, безробіття серед інтелігенції, спеціально серед молодих її кадрів, які ційно залишили шкільну лавку і одержали дипломи, набирає катастрофічних розмірів. Безнадійний стан, який щодо цього існує в Польщі, всім відомий і на ньому не доводиться ширше спинятися. В Німеччині число безробітних серед молодих інженерів, докторів, тощо, обраховується десятками тисяч. В Австрії зареєстровано ряд випадків, коли доктори філософії, не маючи нішого фахового заробітку, примушені були клопотатися про посади кондукторів трамваїв. В Празі, як повідомляє щоденна преса, на посаду воженого в одній установі, серед кандидатів, що оголосились, було кілька осіб з дипломами високих шкіл, в тому числі один інженер і один абсолювент високої торговельної школи. Тотожні відомості про колосальний зріст безробіття серед інтелігенції надходять не тільки з європейських країн; таке саме становище існує в Сполучених Штатах Північної Америки і в Японії.

Немає ні й говорити про те, що все далі зростає безробіття серед інтелігенції особливо важко відчувається серед інтелігенції таких народів, що не мають своєї держави, подвійним тягарем воно лягає на інтелігенцію тих націй, для якої вступ до державної служби дуже обмежений, в зв'язку з національною приналежністю.

Ця криза, це колосальне безробіття серед інтелігенції, в першу чергу серед молоді, вимагає великої уваги од тих, що розпочали або мають розпочати вищошкільні студії. Вони мусять виразно адавати собі справу з того, що перед ними за кілька років, коли вони закінчать свої студії, зовсім не столяється безхмарна й безтурботна будучина: мати посаду і забезпечено джерело для існування, що прийде само собою з вищошкільним дипломом. Мусять бути ясним, що їх може стрінути та сама доля, яка стрінула сотні і тисячі їхніх старших товаришів: маючи всі свідчення і дипломи опинитись на довгі місяці й роки в становищі безробітних. А адавши собі справу з важности цього питання, треба визначити причини сучасної кризи серед інтелігенції та намітити для себе такі практичні кроки, які моглиби гарантувати, хоч в певних межах, щоб майбутній інтелігентний працівник не опинився в рядах безробітних.

Сучасна криза серед інтелігенції є явище не нове; воно лише в

зв'язку з тою кон'юктурою, що утворилася під впливом загальної світової кризи, набрало більшого загострення і через те привернуло до себе більшу загальну увагу. Основна причина кризи полягає в тій безпilianовості, неорганізованості господарства, яка є питомою для існуючих нині господарських відносин. Громадянство не знає, яка існує потреба в тій чи іншій фаховій праці, скільки щорічно йому потрібно нових інженерів, лікарів, правників, тощо. До того часу, поки доступ до високої освіти був утруднений, ця безпilianовість створення нових інтелігентних сил гостро не відчувалася: заповнення було більше, ніж наявні кадри. Демократизація високої освіти збільшила в дуже значних розмірах кадри інтелігентних працівників. Вже до війни в окремих державах серед окремих фахів існували випадки більш-менш значного часткового безробіття серед інтелігенції. А тепер, у зв'язку з загальними редуціями, з зв'язку з великими обмеженнями попиту на нові сили безробіття серед інтелігенції набрало прямо такі катастрофічних розмірів.

При цьому треба собі згадати справу, що сучасне безробіття серед інтелігенції зовсім не означає, що ми опинилися вже в такому становищі, коли ми маємо до діла з абсолютною її надпродукцією. Сучасне безробіття серед інтелігенції цілком не свідчить, що рівень культури народних мас стоїть остільки високо, що потреба в праці інтелігентних кваліфікованих працівників не існує. Навіть серед націй, які користувалися репутацією найбільш культурних, ми зустрічаємося з фактами і надіями, які вказують на врахову культурну одсталість і занедбаність в народних масах. Потреба в праці інтелігентних кваліфікованих працівників існує, але не утворилося тих умов, за яких ця праця могла би бути оплачена. Для того, щоб здобути працю, прикласти свої фахові сили, треба створити інтелігентному працівникові насамперед ті нові умови, при яких його праця була би винагороджена. Це переняте суперечництво сучасне становище треба собі ясно усвідомити, вдатись до студій для набуття того чи іншого фаху. Офіційно визнаний тов чи иншою державою високошкільний диплом тепер втратив те значіння, яке він мав раніше. Не дає він жадних гарантій, не забезпечує його власника од того, що він матиме диплом в кишені, поповнить проте ряди безробітних. Спеціально не забезпечує такий офіційно визнаний диплом інтелігентного працівника, що належить до недержавної нації. Ті видатки і кошти, з якими зв'язано набуття офіційно визнаного диплому, тепер зовсім не завжди можуть окупитись. Тепер на перший план виступають дієві знання, особиста енергія, дух ініціативи і підприємчivosti, зміти зорієнтуватись і використати обставини. Треба сказати, що сучасна система високої освіти, якщо вона її забезпечує в певних межах можливості надбання знань, зовсім не сприяє виробленню тих властивостей характеру, які потрібні для того, щоб здобути певні в боротьбі зі існуючими. Високу освіту закінчують досі вкрай випадковим чином до двадцяти п'яти років. До того часу існує лише обмежений зв'язок з практичним життям, яке одно лише може дати матеріал для підготовки практичного діяча; до того часу перебуває людина на чийомусь утриманні чи покладається на чийсь допомогу — батьків чи родичів — не навчується покладатись на власні сили, стояти на своїх ногах. Ціла система пакується у високих школах є більш пристосована до старих обставин, ніж до тих, які існують тепер до тих часів, коли треба було готувати державних урядовців, яких вже наперед були гарантовані відповідні посади.

З погляду теперішніх обставин є більш раціональною і більш відповідною системою повсякочасного навчання, яка набирає скрізь все більшого поширення. Вона дає можливість поєднання науки з виконанням певної професії, з участю в практичному житті, яке є найбільш повним для створення характерів. Воно дає ту можливість поєднання практики з теорією, якою майже цілком нема в існуючій системі високошкільної освіти. Воно створює можливість найбільшої індивідуалізації навчання, найбільш ядучого пристосовання його до практичних потреб. В системі повсякочасного навчання можливості для студії-

вчого при виборі для студій окремих дисциплін чи їх циклів значно ширші, ніж в існуючій системі вищошкільного навчання. Позаочне навчання створє можливість для піднесення рівня освіти і кваліфікації осіб, що вже заняті в певному фаху. Позаочне навчання є більш демократизованою системою освіти, воно є без порівняння дешевшим і через те більш практичним для широких мас; воно не знає жадних обмежень, жадних пштергов олаштов. Може цією більшою пристосованістю системи позаочної освіти до сучасних умов і треба пояснити той факт, що, не зважаючи на сучасну кризу і безробіття інтелігенції, ця система невпинно шириться й здобуває все більшої популярності.

На українських землях позаочне навчання робить лише перші кроки. По-бажаємо ж щоб скорше настав і у нас той час, коли ми в цій справі зрівняємось з Заходом.

Док. В. С а д о в с ь к и й.

О П О В І Щ Е Н Н Я.

Економічно-Кооперативний Відділ.

В справі лекцій курсу "Загальна наука права".

З огляду на недугу проф. Л. Бича висилка лекцій з його курсу

"Загальна наука права" на деякий час припиняється. Можливо, що висилка їх затягнеться на II семестр.

Агрономічно-Лісовий Відділ.

В справі студіювання чужих мов.

Відділ просить п.п. Студентів по одержанні цього числа журналу негайно надіслати повідомлення, яку чужу мову кожен з них бажає би студіювати. На Відділі є о б о в'я з а н о в о в о д н а ч у-

ж а м о в а (німецька, французька або англійська); другу мову бажаючі можуть студіювати як необов'язкову, при чому рекомендується другу мову вибирати лише в 3-го семестру. З ч. 5 журналу особам, що надішлеть зазначені повідомлення будуть вислані перші лекції мови.

З а г а л ь н і в і д о м о с т і.

Різдвяна перерва.

Наступне число журналу і чергові лекції буде розіслано 15-го січня 1933 р.

Анкетно-статистичні картки.

При висланні першого студійного матеріалу Секретаріат прикладає анкетно-статистичну картку. П.п. Студентів та Курсантів, які досі не повернули виповнених карток, Секретаріат просить це зробити при першій кореспонденції до УТГІ. Рівнож дуже залежить на тому, аби відповіді по можливості давалися точно на всі запитання.

Легітимації

Протягом цього тижня Студентам та Курсантам, які сповнили всі приписи щодо вписів на студії в "УТГІ", будуть надіслані встановлені для студійських УТГІ легітимації. Секретаріат просить п.п. Студентів та Курсантів запам'ятати, що черга легітимації є такою персональною чергою, під якою значиться студійський в "УТГІ".

Спосіб надсилки грошей за навчання в УТГІ.

Суми, що належать за навчання в УТГІ найліпше надіслати при допомозі т.зв. "Міжнародного поштового переказу"

в коронах чеських. Перекази треба адресувати : Ukrajinská Hospodářská Akademie, Poděbrady, Technicko-hospodářské. Особи, що перебувають на теренах Галичини, Волині та Польщі можуть вносити гроші на conto Академії в Земельному Банку Гіпотечному у Львові.

Вписи.

Згідно з правилами УТГІ вписи на всі фахові відділи, курси та предмети терміном не обмежуються. Початок навчання залежить від достатньої кількості оголошених.

Висилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному відділу при цьому числі надсилається:

- а) Студентам та Курсантам: Політична економія (курс I) лекція 4, Основи теорії статистики (курс 4) лекція 3 (~~заче 2~~), Торговельне рахівництво (курс 5) лекція 2, Комерційна арифметика (курс 6) лекція 4.

- б) Курсантам курсів Бухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) лекція 2 (заче 3), Комерційна арифметика (курс 6) лекція 4. Студівчим додатково політичну економію (курс I) надсилається лекція 4.

- в) Висилка лекцій чужих мов буде переведена при наступному числі журналу після Нового Року. Студівчим англійську мову (курс 7) при цьому числі надсилається до лекції 1 та 2 (стор. 1-26) дві сторінки виправлень помилок в цих лекціях.

По Агрономічно-Лісовому відділу висилається лекції з таких курсів:

Технічна фізика (курс 103) лекція 1, Ботаніка частина II (морфологія рослин) - (курс 106) лекція 1, Мінералогія (з кристалографією) - (курс 104) лекція 1, Політична економія (курс 1) лекція 2.

Адреси.

З огляду на скарги п.п. інтересантів з Краю, що часто не одержували відповідних повідомлень Інституту УТГІ, звертаємо увагу на необхідність подачі точної адреси та контролю листових зносин.

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

Як видно з кореспонденції, що надходить до Секретаріату УТГІ, у Студентів та Курсантів наспіла потреба власних зносин за допомогою нашого журналу.

Через це Редакція відкриває в журналі сталий відділ під назвою "Студентська Сторінка", де міститимуться різні листи та звернення

п.п. Студентів та Курсантів як фахових відділів, так і різних курсів до своїх колег в справах корпоративних, студійних та ин., що торкаються студентського життя.

Кореспонденції мають подаватися в стислій формі. Питання зміщення чи не зміщення кожної поодинокій кореспонденції остаточно вирішує Редакція.

Obsah : Doc. V.Šadovský - Krise inteligence a písemné vyučování .Výchla-
sky. Studentská Stránka.

"UTHI". Žurnál "kolního dopisování U rajinského Technicko-hospodářského
Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně.
Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské
Hospodářské Akademii v ČSR.

Odporučný redaktor lektor U.H.A. Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace : Poděbrady - Tánek.

Rozmnožováno na vlastní náklady.

УТГ

168607/5

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

5

Подєбради

Січень

1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 5

Січень

1933.

З Новим Роком!

Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання святкує свій перший Новий Рік. Усталилась у всіх культурних народів традиція в цей день складати один одному святочні побажання. Хочу використати цю традицію і звернутись з нагоди Нового Року до всіх, що розпочали студії в нашому Інституті. Разом з Вами ми розпочинаємо нову, важку і складну справу. Хочемо ми пристосувати до наших умов той тип і той спосіб навчання, який, хоч й давно вже здобув право громадянства в Західній Європі, проте на наших землях є ще досі новиним. Розпочинаємо нашу справу в той час, коли в зв'язку з світовою господарською кризою становище нашого народу є особливо важким. Розпочинаючи нову справу за теперішніх важких умов всі ми не можемо не зустрітись з багатьма труднощами і перешкодами. Було би безпідставним і легкодушним оптимізмом думати, що в той час, коли в теперішніх умовах розвиток й діяльність всіх наших економічних, культурних і наукових установ натикається на цілий ряд утруднень, розвиток і робота нашого Інституту може бути щасливим і єдиним винятком. З можливостями перешкод треба завжди числитись, слід їх повсякчас мати на увазі. Будуть в нашій спільній праці труднощі, які поборювати мусимо ми, лекторська колегія Інституту. Але будуть труднощі иншого порядку, поборювання яких у першу чергу буде залежати од студіюючих в Інституті.

Мавчи це на увазі, я хочу з нагоди Нового Року звернутись до всіх наших студентів з побажанням набути витривалості, упертості і енергії, які потрібні для того, щоб налагодити нашу спільну працю. Може одне з найбільш маркантих прикмет нашого минулого й нашого сучасного життя був і є брак у нас витривалості і упертості в боротьбі за досягнення поставленої мети! Хай ця наша словянська м'якість не виявить свого шкідливого впливу на ту працю, яку ми спільно розпочали! Навчимося бути упертими і витривалими! Навчимося не схилити покірно, як безпорадні раби, голову перед труднощами і перешкодами, які стрічаються на нашому шляху! Уміймо їх поборювати і перемагати! Бо кадри інтелігенції, яких потребує наша нація, мусять бути озброєні не лише певним запасом знань, але й волею, витривалістю і енергією. Хай же наша спільна праця в Інституті допоможе набути не тільки знання, але й ті прикмети характеру, які так потрібні для інтелігенції, що має служити українській науці.

З Новим Роком, Панове Студенти!

Проф. Б.І. В а н и ц ь к и й
Директор УТГІ.

ПОЧАТКИ.

Обставини склалися так, що початки творення національного високого шкільництва мусіла перебрати на себе в першу чергу українська еміграція. Тут, в українських високих школах на еміграції започатковувалися українські наукові традиції, тут зав'язувалися стосунки з науковим світом, тут формувалися традиції нашого національного студентства.

Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання в сім'ї нашого шкільництва є наймолодшим членом. Появлення його є гармонійним доповненням вже існуючих високих шкіл, а в умовах української сучасності явищем високого значіння. Цим і пояснюється те тепле прийняття, яке зустріло відкриття Інституту з боку наших поважних установ і з боку нашого громадянства. Ми свідомо оминаємо звичайно-офіційні привітання. Вони є теж для нас цінними, як вияв доброзичливості. Але ще ціннішими для нас є ті щиро - сердечні рядки, які походять з самих глибин народніх мас. Подіємо кілька таких, які самі за себе промовляють.

Безпосередньо після появи в "Ділі" вістки про заснування УТГІ пошта додала нам листа С.М. зі Львова, який пише: "Щоденник "Діло" з дня 4 вересня б.р. №196 приніс сьогодні радісну новинку про утворення високої школи поза межами нашої нещасної батьківщини. Ця вістка радісно вітає. Ініціаторам від щирого серця бажаю здоров'я та витривалості на новій ниві праці у тяжкий і скрутний час взагалі, а зокрема для нашого поневоленого народу. Дай Боже виховати нові кадри працівників, так потрібних майже на кожному кроці. Щастя Боже, в добрий час..."

Пан П.Д. з Дубна пише: "Отримав за науку просити уділення інформації, щодо позаочного навчання на УТГІ. Довідався про існування такого в "Господарсько-Кооперативного Часопису", що виходить у Львові в ч. 37 з дня 11 вересня 1932. Розуміється, то на мене зробило мило враження; дуже радо вітаю, бажаю многая і многая літа для такої справи, що має принести велику користь для нашого народу".

Пан А.К. з Рівного пише: "Щиро вітаю повстання Нової Української Високої Школи - УТГІ, потреба якої відчувалась давно. Перший, що її привітає та підтримає все свідоме українське громадянство на всіх землях". Пан А.В. теж з Рівного: "втішився сердечно, знайшовши Ваш проспект організації при УГА - УТГІ-ту. Справа ця аж надто на часі. Майже всі нації стосують з успіхом методи позашкільної освіти. Єдині ми, українці, пасли задніх. Тим більша честь і слава ініціаторам УТГІ-ту. Не мавчи змоги дістатись до Подєбрад, я записався слухачем Русского Високого Інституту у Франції на агрономічний відділ. До цього змушувала мене нечистість - брак такої наукової установи української. Розуміється, що тепер я радо перейду до своєї установи"... І далі після цінних зауважень щодо організаційного періоду закінчує: "Позволь собі ще раз позітати шляхетку і поческу ініціативу наших наукових кол в справі організації УТГІ-ту, побажати успіху в корисній праці для добра нашого народу - дочекатись не сотень, а тисяч і десятків тисяч студентів з усіх земель Соборної України. Щастя Боже в добрий час. Слава ініціаторам."

Пан І.В. з Торонта в Канаді пише: "Відкриття кореспонденційних курсів при УГА в так важких галузях науки, як агрономія й лісове господарство, хемія й технологія, та економія і т.п. треба привітати як найсердечніше, а ініціаторам належить повне признання й подяка. Про так епохальну подію я навіть не осмілювався писати. Це рятунковий корабель для потопаючих на океані"...

З тей йому пише п.А.К. з Кракова: "Перше звістоє мушу висловити безмежну радість зпризоду вістки про урухомлення Української Господарсь-

ної Академії в Подєбрадах. Сама вже доля якраз в пору підлинула мені часопис Г.К.Ч., де знайшов так інтересну статтю як : " Український Технічно-Господарський Інститут повсякочасного навчання". Це для мене являється не-наче дошок рятунку, вірков надії ..." Пан Д.С. з Соколівки на Волині пише: " Перш за все складав щиро-сердечне бажання розвитку Українського Наукового Закладу УТГІ, який без сумніву багато спричиниться до відбудови нашої держави - України, який без сумніву буде тим огнищем, де тисячі української молоді будуть набирати цінне знання при вигідних умовах."

За браком місця ми позбавлені можливості поділитися дальшими витгами з подібних листів. Крім цих щирих і доброзичливих відгуків Секретаріат УТГІчаєте одержує листи з проханням поради в тій чи іншій справі, зі скаргами на різні прикраси чи матеріальні обставини тощо. Особливо зворушувче враження роблять листи з за ґрат. Про відкриття УТГІ і там почули та зацікавилися.

По кількості запитань до секретаріату (суди не входять запитання до експозитур УТГІ на місцях) найбільше зацікавлення досі виявила Галичина - 146 випадків. Багато з цих запитань групових. Репрезентовані всі повіти. Перед веде Тернопільщина, потім Львів, Коломия. З Волині одержано 72 запити, 32 запити надійшло від українців з Польщі. Зате дуже мало надходить запитів з Буковини та українських земель з Румунії (загалом з Румунії 11 запитів). Холмщина надіслала до 10 запитів і дальші запити наспіли зі Сполучених Держав Америки (5), Канади (9), Франції (11), Чехії (27), Палестини (1), Египта (1), Австрії (1), Хіни (1), Аргентини (2), Бразилії (1), Болгарії (1).

Досі внесено формальних подань на всі відділи і курси 114. На відділ Економічно-Кооперативний - 65, Агрономічно-Лісовий - 22 та Хеміко-Технологічний - 27. Прохання й запити щоденно надходять.

Дуже болючим є матеріальний бік справи. Інститутом з метов уможливлення студій в УТГІ найширшим веретам українського громадянства були випрацьовані найнижчі такси оплат за навчання. Інститут має великі видатки на видавництво лекцій та інші організаційні потреби. Лекторський та адміністративний персонал за свою працю від Інституту не одержує жадної винагороди. Тому Інститут не може задовольнити численних прохань про прийняття на студії без платні. Всім таким особам Інститут відповідає: ми радо приймаємо Вас в рядах студієвців УТГІ, але ми позбавлені можливості провадити навчання безплатно; висота тако за навчання не є велика, тому, коли Ви не в стані самі їх оплатити, звертайтеся до українських установ та організацій з проханням про підтримку на студії. Визріть ініціативу, не перекладайте всі тягарі на установу, яка і без того бореться за своє існування.

О.К о з л о в с ь к и й
Секретар УТГІ.

Л И С Т У В А Н Н Я .

Від Секретаріату УТГІ - Студенту Д.Г. з Вукаренті. Зовніт 5-1 тимчасом придержіть. Картку Вам вислано з ч.3 УТГІ. Дякуємо Вам за все виконане.

Студ. Ф.В. Львів. Курс ч. 8я.3 просимо переслати на адресу о. Никола Угорчан, Годи-Турна і нас принагідно про це повідомити. Курс ч. 3. вислано. Чергову лекцію курсу ч. 7 вислаємо.

Як розв'язувати задачі з фізики.

При розв'язуванні задач з фізики належить керуватись наступними правилами (див. наведений нижче приклад):

1. Раніше ніж приступати до розв'язання задачі, уважливо вчитайтесь в її умову щоби виразно уявити собі її фізичний зміст.
2. Пригадайте собі ті закономірності, на основі яких має бути розв'язана задача; необхідні математичні зори напишіть собі на папері.
3. Відповідно до написаних зорів позначте належними літерами числові дані даної задачі (інакше кажучи переведіть мову слів на мову прийятих вами знаків.)
4. Перевідайтесь, що всі величини, наведені в умові задачі, подано в одиницях однієї з системи мір; як що з цього нема, то перерахуйте всі величини на одиниці якоїсь однієї системи.
5. Дуже великі або дуже малі числа переведіть для зручності на експоненти, себ-то вираз з показниками степеня (наприклад: $1/$ замість 12000000 напишіть $12 \cdot 10^6$, $2/$ замість $0,0615$ напишіть $615 \cdot 10^{-4}$.)
6. Скориставши з відповідного зору, знайдіть остаточний вираз для пошукуваної величини, для чого її ізолюйте, себ то зробіть так, щоби в лівій частині рівняння стояла лише ця одна невідома величина, а всі величини відомі знаходились би в правій частині рівняння.
7. Прогляньте знайдений вираз і, як що можна, то спростіть його (дорогов можливих перетворень та скорочень).
8. Остаточно упорядкувавши вираз, переведіть уважливо підстановку числових вартостей заданих величин.
9. Перевіраючи можливі скорочення, обчисліть вартість пошукуваної величини.
10. До знайденого числа припишіть ту одиницю, з якої пошукувану величину виміряно (за винятком тих випадків, коли ця величина є абстрактною).

---000---

П р и к л а д: Після того, як машиніст випустив з паротяга пару, потяг ще рухався $2/3$ хвилини, мавчи при цьому від'ємне прискорення $a = 50 \frac{\text{см}}{\text{сек}^2}$. Яку початкову швидкість мав паротяг у момент випуску пари та яку дорогу відбув він від згаданого моменту аж до свого повного зупинення?

1. Темов задачі є з'язище рівномірно-припівненого руху;
2. Для швидкості та дороги при рівномірно-припівненому русі маємо наступні зори:

$$V = V_0 - at \quad /1/ \quad S = V_0 t - \frac{at^2}{2} \quad /2/$$

3. З умови задачі маємо такі дані: $1/ t = 2/3$ хв., $2/ a = 50 \frac{\text{см}}{\text{сек}^2}$. Крім того з тієї умови слідує, що кінцева швидкість потягу виносить нуль. Отже до попередніх даних додаємо ще: $3/ V = 0$.

4. Дорогу S нам доведеться визначити у метрах. Тому всі величини, що з ними будемо оперувати при обрахунках, маємо подати в одиницях метричної системи. Отже робимо відповідні перерахунки: $1/ t = 2/3$ хвил. = 40 сек.

$$2/ a = 50 \frac{\text{см}}{\text{сек}^2} = 0,5 \frac{\text{метр}}{\text{сек}^2}.$$

5. В експоненціальній формі наші дані можемо написати так:

$$1/ t = 4 \cdot 10 \text{ сек.}, \quad 2/ a = 5 \cdot 10^{-1} \frac{\text{метр}}{\text{сек}^2}.$$

6. З виразу: $0 = V_0 - at$, для початкової швидкості дістаємо такий

вираз: $V_0 = at$

7. Підставивши знайдений вираз $V_0 = at$ до виразу $\sqrt{2}$, спростуємо його: $S = at \cdot t - \frac{at^2}{2} = \frac{at^2}{2}$;

8-9. До остаточної виразів 1/ $V_0 = at$; 2/ $S = \frac{at^2}{2}$

підставляємо числові дані та робимо відповідні скорочення:

$$1/ V_0 = 5 \cdot 10^{-1} \cdot 4 \cdot 10^{-20}; \quad 2/ S = \frac{5 \cdot 10^{-1} \cdot 16 \cdot 10^{-2}}{2} = \frac{5 \cdot 16 \cdot 10}{2} = 5 \cdot 8 \cdot 10 = 400$$

10. Приписуємо до одержаних числових значень пошукуваних величин відповідні одиниці (в даному разі одиниці метричної системи) і пишемо остаточної відповідь:

$$V_0 = 20 \frac{\text{метр}}{\text{сек.}}; \quad S = 400 \text{ метрів.}$$

Доц. Б. Лисийський.

---000---

До курсу ч. 6 (комерційної арифметики). (Інструкція).

1. Задачі до студійного листа необхідно переписувати докладно з послідовним зазначенням дій.

Наприклад задача 1. Авто за хвилину пробігає

$$65:60=1,0833... \text{ км.} \times 1000=1083,33... \text{ м} \times 10=10833,3 \text{ см.}$$

При довжині ободу 560 см. колесо авто за хвилину зробить $10833,3...:560=193,45$ оборотів. Точніша відповідь: $193 \frac{19}{42}$ об.

2. З технічних міркувань в тексті задач не зживається скорочень латинських та значків, які подаються в лекціях. При переписуванні задач, їх необхідно зживати; отже при переписуванні треба зазначати фунт - ф , пуд - п , долар - $\text{\$}$, фунт стерлінгів - £ , кілометр - км , гектар - га (або га), кілограм - кг і т.д.

3. Коли в процесі розв'язання трапляється одержати хоч один результат у формі десяткового дробу періодичного, то необхідно, крім одного зручнішого розв'язання, перевести друге, зживаючи звичайний дріб.

Однак з цього розв'язання треба при переписуванні зазначити лише остаточної результат - точнішу відповідь, як це подано вище в пункті 4-му.

4. Якщо хто знає логаритми, бажано, щоб він при розв'язанні п'ятої задачі зживав логаритмічні таблиці.

Доц. Я. Моравець.

---000---

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Внесення чергових рат. Секретаріат звертає увагу н.п. студентів та курсантів на необхідність акуратного внесення чергових рат-платні за навчання та підручники. Особам, що цього не роблять припиняється дальша висилка студійного матеріалу.

Впис на чужі мови. П.п. студенти та курсанти УТГІ, які досі не надіслали заяви до Секретаріату про обрану ними чужу мову, яку вони бажать студіювати, мають це зробити в найближчому часі, аби їм можна було розпочати висилку відповідних лекцій.

Легітимациі. При ч.4 УТГІ всім студентам та курсантам Фахового Економічно-Кооперативного відділу були прикладені особисті легітимациі. При цьому числі прикладається легітимациі студентів та курсантів фахового Агрономічно-Лісового відділу. Курсантам вугчх фахових курсів та окремих предметів легітимациі будуть надіслані при листі.

У справі експедиції студійного матеріалу. На пакеті, з якому висилається студійний матеріал, Секретаріят відмічає ч.ч. курсів та лекцій, журналу та іншого матеріалу, який пересилається студіювчим в цьому пакеті, і вагу посилок в грамах. Студентам та курсантам, які помітили несправності в доданні їхньої поштової кореспонденції, належить на ці відмітки звертати увагу і в разі пошкодження reklamувати у поштових урядів. В тих випадках, коли Секретаріят висилає у винятковому порядку щось вдруге, рекомендованими пакетами, оплата порта приписується на рахунок студіювчого.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному відділу. при цьому числі надсилається

- а) Студентам та курсантам: Політична економія (курс 1) лекція 5, Статистика (курс 4) лекція 4, Торговельне рахівництво (курс 5) лекція 3, Комерційна арифметика

(курс 6) лекція 5, Англійська мова (курс 7) лекція 3-4, Німецька мова (курс 8) лекція 5, Французька мова (курс 9) лекція 1.

- б) Курсантам курсів Вухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) лекція 3, Комерційна арифметика (курс 6) лекція 5, Студіювчим додатково Політичну економію (курс 1) надсилається лекція 5. Слухачам Економічно-Кооперативного відділу, що студіюють німецьку мову, при числі 4 Журналу була розіслана лекція 3 курсу 8 (Німецька мова,) про що в ч.4 не було зазначено.

По Агрономічно-Лісовому відділу: висилається лекції з таких курсів:

Неорганічна хемія (курс 101) лекція 2, Основи вищої математики (курс 102) лекція 2, Технічна фізика (курс 103) лекція 2, Ботаніка (ч.І анатомія рослин)-(курс 105) лекція 2, Ботаніка (ч.ІІ морфологія рослин)-(курс 106) лекція 2, Англійська мова (курс 7) лекція 1, інші чужі мови будуть вислані тим особам, що на них оголосяться. Політична економія (курс 1) лекція 3.

Адреси. З огляду на скарги н.п. інтересантів в Крає, що часто не одержують відповідних повідомлень УТГІ, звертаємо увагу на необхідність подати точної адреси та контролю листових зносин.

---000---

Дирекція УТГІ сердечно дякує всім н.п. студентам та курсантам, що надіслали новірічні привітання.

---000---

Obzrah: Prof. B. Ivanyukyj - S Novým Rokem. O. Koslovskij - Začátky.
Korespondence. Různé.

"УТГІ" Žurnal Školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně.
Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.
Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.
Adresa redakce a administrace . Poděbrady - Zámek.
Novinová sazba povolena Fed. pošt a telegr. v Praze čis. 962-VII-1933
Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГ

168604/6

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГА

6

Подєбради

Січень

1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 6

Січень

1933.

СІЛЬСЬКО - ГОСПОДАРСЬКА ОСВІТА ТА ПОЗАОЧНЕ НАВЧАННЯ.

Позаочне навчання дає можливість набути необхідні знання тим одиницям, яким, без використання цієї методи, залишався лише один шлях - с а м о о с в і т и.

Історія людства дає багато прикладів того, як, користувачись самоосвітою, люди досягли таких результатів, що інколи ставали ціленими провідниками людського поступу. Досить для цього нагадати життя Едісона, Спенсера, Елімана, Баті, щоб показати, яке велике значіння може мати самоосвіта для формування індивідуальної творчості та розвитку тих інтелектуальних здібностей, що закладено до духової природи тої, чи іншої особи.

Позаочне навчання, залишавчи в повній недоторканості всі кращі засади самоосвіти, для пересічної людини разом з тим значно полегшує справу навчання вже тим одним, що відбувається воно при постійній співучасті та допомозі кваліфікованого професорського персоналу та переводиться в науково уґрунтованій системі і з додержанням так важливої для всякого навчання педагогічної дисципліни.

Коли вважати, що взагалі в справі навчання та всякого студіювання, згідно з сучасними модерними методами, основов його мусить бути с а м о д і я л ь н і с т ь учня, і коли ця самодіяльність є головнов пружиною самоосвіти, то в позаочному навчанні вона не тільки не пригнічується, а навпаки знаходить для себе постійну дружню підпору та дбайливе керівництво, в наслідок якого вона тільки зміцнюється та загартовується, бо все ж таки без постійної волі і старання учня ніяке студіювання взагалі не дасть жадних позитивних наслідків.

Таким чином, з цього погляду, поширення позаочного навчання, яке характеризує сучасну добу, є ніщо інше, як систематизація та удосконалення тієї методи самоосвіти, яка мала місце завжди і в попередні часи. Разом з тим для цього поширення власне в наші часи є і цілий ряд інших причин.

Поміж ними не малу роль відіграє той надзвичайно швидкий темп та все зростаюче поширення об'єктів наукового досліджу, в якому відбувається зараз науковий поступ, особливо в сфері технічного знання. Дякуючи цьому, люди, навіть з закінченим високою освітою, переходячи до практичного життя, мають потребу в постійних повторних студіях, які не завжди можуть бути замінені читанням періодичної фахової преси.

Особливо сприятливе поле прикладання методи позаочного навчання уявляє сільське господарство та та людність, що з ним зв'язана.

Набути кожному видалося у вічі, що нові технічні засоби розповсюдження знання серед народних мас і перш за все р а д і о - р о з г о л о с зараз використовуються в найбільшій мірі для сільсько-го-

сподарською позашкільною освіти. Кожен висилач майже обов'язково має в своїй програмі лекцій з сільського господарства, що тисячами слухачів пропускається мимо ушей, але це більшими тисячами вислухується з найбільшою увагою. Само собою зрозуміло, що тут головна ініціатива припадає не стільки на дирекції радіа, скільки на ті установи, що мають діяти про розповсюдження агрономічного знання серед хліборобського населення. Але разом з тим це також свідчить про те, що умови хліборобського побуту краще надаються до використання таких метод навчання, при яких джерело його є віддалене від розкинутих в просторах суб'єктів цього навчання.

Хліборобське населення, що розпорошене по невеликих оселях, а в цих оселях прив'язане щоденно до своїх господарств, справді вимагає того, щоб його навчання переводилось такими методами, коли воно може прийти до хлібороба в хату, коли воно знайде шляхи стати органічним чинником його щоденного життя. Методи навчання дорослого хліборобського населення мусять рахуватися з цією індивідуалістичною основою хліборобського промислу, мусять йти їй на зустріч, бо тільки тоді агрономічна наука стане справді важливим чинником дійсного сільського господарства, яке тепер все більше концентрується в господарстві трудовому.

Власне в цих мотивах тама досконала система агрономічної допомоги населенню, якою є американська система, вся збудована на засаді наближення всіх її головних заходів до безпосереднього фермерського побуту і життя та найтіснішого контакту з різними верствами хліборобського населення: дорослими фермерами, фермерським молоддю та жіноцтвом. Цей саме зміст мають різного роду фермерські інститути, всі ці агрономічні потяги та пароплави, пересувні музеї та бібліотеки і т. ін.. Так само і наша участкова чи районська агрономія теж в основі своїй мала цю провідну ідею наближення стиків агрономічної науки з безпосереднім хліборобським життям. Агроном, носій цієї науки, згідно цієї концепції мусить жити одним життям з хліборобським населенням і постійно та систематично реагувати на всі важливі його впливи і своєю консультацією, і своєю допомогою.

Але при тій умові, що Американська система допомоги хліборобському населенню зараз досягла, як по своїх розмірах та численности зайнятого в ній агрономічного фахового персоналу, так і по удосконаленні метод праці, найвищого розвитку, все ж таки там в додаток до неї ми спостерегаємо якнайбільше поширення також і хліборобського позаочного навчання. Це не може не свідчити про те, що в цій методи навчання мають деякі спеціальні властивості, що відповідають характерним рисам сучасного хліборобського побуту та індивідуальним засадам організації сільсько-господарського промислу і таким же індивідуальним вимогам його в сфері агрономічного знання.

Справді, коли ми собі уявимо конкретно надзвичайно велику різноманітність окремих господарських одиниць, їхню різну організацію праці та продукції і разом з тим неоднаковий розподіл вільного часу окремих членів трудової родини, що утворив з себе господарську базу кожного хліборобського підприємства, то побачимо, що значне навчання, яке залишає для свого клієнта найбільшу волю в розподілі студій, дійсно має великі переваги в приміненні цієї методи серед хліборобського населення. Надіслані лекції можуть бути вистудіовані тоді, коли для цього маєтись вільний час; так само протягом цих вільних годин можуть бути складені запити та відповіді на поставлені в лекціях завдання, а бігуча хліборобська робота спонукуватиме до засвоєння в найбільшій мірі тих розділів та окремих питань, що мають спеціальне значіння та особливий інтерес для кожної окремої особи. Так справа виглядає, коли брати під увагу ті розділи агрономічної науки, що для свого студіювання не вимагають необхідності яких то будь спеціальних установ типу кабінетів, лабораторій

торії і т.і.. Але і тут по культурних країнах, при надзвичайно широкому розповсюдженні тепер різних досвідних установ та хліборобських шкіл, труднощі цього роду не є непереможними.

Сучасна громадська агрономія покладає головне завдання своє в керівництві громадськими засобами свідомого поступу масового сільськогосподарства. Для досягнення цієї мети вона користується методами, якнайширшого розповсюдження агрономічного знання серед хліборобських мас і в першу чергу серед дорослого населення шляхом т. зв. позашкільної освіти. З другого боку, не менше значіння нею надається безпосередній організації праці по поліпшенню хліборобства та сільсько-господарської продукції при участі фахових сил.

Отже в основі громадської агрономії з самого її зародження лежить ідея планового господарства, але такого, що провадиться не з наказу згори, а твориться свідомо самим господарничим населенням за допомогою та співробітництвом агрономічних громадських інституцій та установ, в тим числі і державних. Така плановість є заснована на самодіяльності населення, а зміст її залежить від того, якими культурними силами володіє це населення, а також від об'єктивних загальногосподарчих умов.

Ціаком зрозуміло, що і засоби агрономічної освіти та її розповсюдження серед широких народних мас мусять також базуватися на цьому ґрунті і також стремити до того, аби виховувати в народі цю саму самодіяльність. Зі всього попереднього ми бачимо, що метода позаочного навчання для цієї мети надається якнайбільше і тільки можливо дивуватися, що вона до цього часу так мало, за винятком Америки, використовувалася в громадсько-агрономічних системах.

проф. К. М а ц і є в и ч.

Д И С Т У В А Н Н Я .

Від Секретаріату УТГІ. П.п. студ. І.С. з Глібові та В.В. з Галичу. Досі не одержано від Вас заяви, яку чужу мову Ви обрали для студій на першому семестрі. Просимо зробити це в часі найкоротшому.

Курсант А.Т. з Кристинополя. Лекції: 2 до курсу І, першу до курсу 5, другу до курсу 6 додатково висилаємо при ч.6 "УТГІ". Які саме лекції курсу 4 Вам бракують?

Курсант А.Д. з Джерзі Сіті. Просимо перевірити і нас повідомити про справне одержання лекцій. Надішліть анкету.

Студ. О.Ш. з Оленові. Інструкції 2 до курсу 3 при цьому числі Вам висилаємо.

Студ. І.З. з Дрогобичу. Інструкція І до курсу 3 була Вам надіслана разом з підручником. При цьому числі висилаємо Вам разом інструкції І та 2.

Від Економічно-Кооперативного Відділу. До курсу ч.4 (Теорія Статистики). З лекцій 4 курсу ч. 4 надіслано у формі спеціального додатку формуляр світового сільсько-господарського перепису. Прошу всіх п.п. студентів Економічно-Кооперативного Відділу обов'язково з ним ознайомитися. Доц. Д. Ш р а м ч е н к о.

До курсу ч.1 (Політична Економія). В лекції 3 курсу Політичної Економії на стор. 20 рядок 3 знизу надруковано: "...розуміє чисто дедуктивну методу", треба читати "...розуміє чисто індуктивну методу"; прошу п.п. студентів у своїх висотах виправити цю друкарську помилку.

Доц. М. Д о б р и л о в с ь к и й.

В справі курсу ч.2 (Загальна наука права). Від'їхавши на довгий час з Чехословаччини на лікування до Франції, проф. Л.Вич просить п.п. студентів, що ще не надіслали відповідів на запити його перших трьох лекцій по курсу ч.2 (Загальна наука права), надіслати ці відповіді до Секретаріату УТГІ, який і перешле їх п. Професорові. Проф. Л.Вич перевірятиме ці відповіді в міру того, як це дозволить йому стан його здоров'я; тому в поверненні п.п. студентам відповідей може статися певне запізнення.

---000---

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Легітимації. При ч.5.УТГІ всім студентам та курсантам фахового Агрономічно-Лісового Відділу було прикладено особисті легітимації.

Студійний матеріал. При ч.2 УТГІ студіювачим Економічно-Кооперативного Відділу було надіслано: Політична економія (курс 1) лекція 2, Загальна наука права (курс 2) лекція 2, Комерційна арифметика (курс 6) лекція 2, і особам, що студіюють англійську мову (курс 7) лекція 1. Курсантам бухгалтерії було надіслано Комерційну арифметику (курс 6) лекція 2. Секретаріат просить п.п. студіювачих перевірити, чи згадані лекції дійсно ними одержані.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу при цьому числі надсилається

а) Студентам та курсантам: Політична економія (курс 1) лекц.6,

Інструкція ч.2 до курсу ч.3 (Теорія кооперації), Комерційна арифметика (курс 6) лекція 6, Англійська мова (курс 7) лекція 5-6, Німецька мова (курс 8) лекція 6, Французька мова (курс 9) лекція 2.

б) Курсантам Курсів Бухгалтерії: Комерційна арифметика (курс 6) лекція 6.

Студіювачим додатково Політичну економію (курс 1) надсилається лекція 6.

По Агрономічно-Лісовому Відділу при цьому числі Журналу висилається лекції з таких курсів: Неорганічна хімія (курс 101) лекція 3. Технічна фізика (курс 103) лекція 3, Ботаніка (ч I. анатомія рослини) (курс 105) лекція 3, Політична економія (курс 1) лекція 4, Англійська мова (курс 7) лекція 2 - тим, хто на цю мову оголосились.

---000---

Obsah: Prof. K. Maciejewský - Hospodářská osvěta, Korespondence, Různé

"UTHI" žurnál "kolního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu přímého vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zásek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933.

Rozmnožováno na vlastním pyřložitlu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

7

168608/7

Подєбради Лютий 1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 7

Летий

1933.

СТУДІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ.

Політична економія.

Один з п.п. Студентів звернувся до мене з проханням роз'яснити йому наступні питання:

1) Чи сукупність юридично вільних господарств в межах держави з мішаним національним складом є чисто народним господарством? Може краще було б назвати його державним господарством?

2) Чи сукупність юридично вільних, пов'язаних між собою обміном поодиноких господарств в межах одного народу, хоч і поділеного кордонами, можна до певної міри назвати народним господарством?

Припускав, що такі питання з'являлися у більшого числа читачів моїх лекцій, а тому змішував свої роз'яснення на сторінках цього журналу, щоб ознайомити з їхнім змістом усіх тих, що студіюють курс політичної економії.

Всяке словесне означення понять є річчю умовною. Наукова термінологія часто послуговується словами й реченнями щоденної мови, вносячи в ці слова й речення свій специфічний внутрішній зміст та точно окреслюючи межі того поняття, якому вона приписує даний термін.

Назви тих чи інших понять, що вживаються в економічній науці, часто існували в мові значно раніше, ніж появилася сама ця наука (напр. гроші, цінність, ціна, зиск, господарство і т. под.). На науку упав лише обов'язок точно окреслити ті поняття, що розуміються під даними назвами.

Іноді прийняті в науці терміни для означення певних понять бувають підібрані більш, а іноді менш влучно. Але коли даний термін є в дотичній галузі загальнопризнаним, ним доводиться користуватися, щоб не вносити словесної плутанини в розмежування тих явищ, що є предметом наукового дослідження. Справа, звичайно, не в назвах, а в тому, що під цими назвами розуміється.

З цими застереженнями переходжу до розмежування понять державного та народного господарства.

Термін "державне господарство" в економічних науках має своє точно окреслене значіння. Держава, виконуючи свої різноманітні функції (напр. організація й ведення судівництва, шкільництва, охорона суспільного порядку і т. под.), переводить витрати матеріальних коштів. Для цього вона громадить прибутки шляхом збирання податків, ведення власних маєтків тощо.. Оця діяльність держави, як господарничого суб'єкта, і звється **державним господарством**. Це господарство, отже, є лише частиною народного господарства.

В терміні "народне господарство" прикметник "н а р о д н е" вживається не в розумінні народу - нації, а в розумінні народу, як населення країни незалежно від його національного складу. (Так само, як в термінах "міжнародне право", "міжнародний торг").

Отже з погляду економічної науки народне господарство, як економічна цілість, як самостійне економічне явище не перестав бути таким, коли населення держави не є однорідним щодо свого національного складу. Рішавчим для формування народнього господарства є наявність більше чи менше тісних і сталих мінових зв'язків між поодинокими господарствами. Мінові зв'язки існують і між складниками різних народніх господарств, т.т. в межах світового господарства. Але в народньому господарстві ці зв'язки є тіснішими, бо господарська чинність відбувається тут в приблизно однакових для всіх господарств юридичних умовах, за допомогою однієї грошової та кредитової системи, в обставинах більш-менш однакової економічної політики державної влади, в осередку певної соціальної структури, в межах спільних митних кордонів, що екстеріоризують місцеві виробничі відносини від чужої конкуренції і т.под. Саме ці моменти тісніше зближують між собою господарства, що функціонують в межах даної державної території, і викликають у них спільні економічні інтереси та творять з них цілість, що протиставляється подібним групам господарств, які входять у межі других державних територій.

Звичайно, національно мішаний склад населення держави часто приводить до того, що державна нація, користуючися з свого пануючого становища, економічно експлуатує населення недержавних національностей, не дбає про його власні економічні інтереси і т.ін. Але від цього господарські зв'язки не зменшуються, і народне господарство, як окреме явище, не перестав бути таким, хоч пануючі в ньому відносини і не є для всіх однаково корисними. Але капіталістична система господарства взагалі, в історії своїй є антагоністичною системою, системою економічного панування одних груп суспільства над другими групами.

З тільки що сказаного випливає, що, навіть при наявності певних економічних стосунків, сукупність господарств, однорідних щодо складу населення, розділена на декілька частин державними кордонами не творить з себе окремого народнього господарства, як його розуміє політична економія. Тут господарська чинність на кожній поодинокій відірваній частині території проходить в інших, часто дуже взаємно неподібних, умовах. І національна єдність не в стані привести до економічної єдності.

Яскравим прикладом цього є господарські відносини в складі німецької нації. Існують, як відомо дві держави з переважно німецьким населенням: Німеччина та Австрія. Крім того, німці компактно масово займають певні частини території деяких сусідніх цим державам країн. Але ця етнографічно німецька територія не творить одного спільного німецького народнього господарства. Німець, який має фабрику на території Чехословаччини, хочби й біля самого німецького кордону, в межах Німеччини може абзвати свої товари в таких самих умовах, як чех, і є для Німеччини таким же економічно чужим, як француз або англієць. Його господарство є частиною Чехословацького народнього господарства.

В українській літературі іноді здибається вираз "українське народне господарство". Але, на мій погляд, цей вираз теоретично невірний. Ним знаначається поняття без внутрішнього змісту, особливо коли говориться про народне господарство Соборної України, бо кожного єдиного цілого, яке могло б носити таку назву, не існує. Кордони, якими покривно на шматки етнографічно українські землі, ставлять на перешкоді створення необхідних для утворення єдиного народнього господарства зв'язків та умов господарської чинності. Економічні зв'язки, напр., між Великою Україною, з однієї сторони, й Галичиною та Волиною, з дру-

гої сторони, не тісніші, ніж між Волгарієм й Дніпром, а ріжниця умов господарської чинності не менша, ніж між Францією й Хінов. Справді, на Великій Україні панує система державного капіталізму, основні галузі продукції там усуспільнені, вірніше - удержавлені. Приватна господарська ініціатива там є майже виключеною. Натомість в Галичині панує приватно-капіталістична система з вільним оборотом господарських діб та свободою приватної ініціативи. В таких обставинах навряд чи можна говорити про єдине українське народне господарство, зживавчи цього терміну в тому розумінні, в якому він взагалі по цілому світі зживається.

Для більшого уявлення собі того значіння, яке мають державні кордони в господарському житті розділеної цими кордонами нації, візьмомо такий гіпотетичний приклад.

Уявім собі, що Українські Землі об'єдналися в одне державне ціле. Чи господарські відносини змінилися б тоді на них незмінними? Звичайно ні. Український цукор, камінний пугіль, залізна руда вже б не знаходили собі легкого збуту на російських землях, як раніше, бо вони там були б уже чужоземними товарами. Тут би вони зустрілися на рівних правах з своїми конкурентами, привезеними з інших країн. Отже довелось б шукати для цих продуктів нових ринків та способів використання їх у себе дома. В наслідок цього могла б ширше розвинутися така індустрія. З другої сторони українська промисловість була б забезпечена власною нафтою, лісом і т.ін. На Україні тоді міг би вільно розвиватися текстильний промисел і всілякі інші види оброблячої промисловості, не боячися конкуренції панувачих нині над Українськими Землями народів. Взагалі-настала б значна зміна товарних цін і перегруповання в господарських заняттях населення, змінився б і напрям економічних міжнародних зв'язків і багато чого іншого. Це все тільки через просте переміщення державних кордонів. А додамо сюди ще зміну грошової системи, економічної політики, державного законодавства взагалі, і тоді всіх можливих змін в господарських умовах України навіть передбачити не зможемо.

Щоправда, господарство на даній, заселеній одноманітним етнографічним масою частині будь-якої державної території може відрізнятися від господарства інших частин цієї держави, даючи своєрідним національним прикметам населення та природно-географічним умовам країни. Але воно не відрізняється від них умовами мінового обороту та в міновому відношенні від них нічим не відділене. А тому і не цілком підходить під усі ознаки поняття народного господарства.

Доц. М. Д о б р и л о в с ь к и й.

Англійська мова.

Кожний розділ курсу англійської мови, що йде під назвою: "Lesson" (first, second і т.д.) складається з одного якогось (або декількох) цілком закінченого розділу граматики та вправ з відповідним запасом слів і речень. Прийнята метода викладу та план цілого курсу не дозволяють скоротити такий розділ до розміру, що відповідав би одній лекції. Це є причиною того, що нумерація лекцій, яка завжди дається на горі зліва першої сторінки кожного зошиту, не по-годжується з нумерацією розділів.

В першій частині курсу кожний такий розділ (Lesson) складається з двох лекцій: в одну входять граматика й фразеологія, до другої належать слова та вправи. На будуче, крім того, початок кожної нової лекції помічатимемо окремо.

Доц. П. В у н і в.

Листування Секретаріату.

Студ. І.С. в Гайборі. Підручник "Теорія Кооперативу" Вам вислали. Рівно з початком висилки лекцій англійської мови.

Курсант І.Д. в Жовні. Логістимація Вам при цьому висилаємо. Рівночасно при цьому числі висилаємо: курс І, л.2, курс 6, л.2 та курс 8, л.1.

Студ. В.Б. в Гнильчу. Просимо негайно надіслати початок Вашого реферату, бо одержано лише кінець його та листку картку.

Курсант М.Т. в Коломиї. Заяву в день 31.І прийняли до відома. На курс оброблення шкіри Вас зараховано. Зараховання на курс олійництва пізніше.

--000--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Курси оброблення шкіри та радіотехніки на Хеміко-Технол. Відділі.

З дня 1 березня ц. року розпочинається фактичне навчання на курсах оброблення шкіри та основ радіотехніки. Нині переводяться формально зачислення осіб, що висловили бажання студіювати на цих курсах. Коли така особа буде повідомлена Секретаріатом про прийняття на курси. Секретаріат просить курсантів згадати курсів, які досі не надіслали всіх прилог до прохань, як це вимагається правилами прийому УТГІ, зробити це в короткому часі, аби можна було провести формально їх зачислення. Іншим особам, які цікавилися студіями на цих курсах, надіслати формально прохання з відповідними прилогами. Особи, що вже студіюють в Інституті, у випадку бажання пригоситися на ці курси, повинні подати лише про це заяву.

Курси Українознавства.

З огляду на численні прохання, що надходять до УГА від українського громадянства, на весні біжучого року мають відкритися при УТГІ позаочні курси Українознавства.

Програма курсів приблизно намічається наступна: 1) українська мова, 2) історія України, 3) історія українського письменства, 4) географія України (фізична), 5) економічна географія України, 6) історія української культури,

7) історія українських громадських рухів ХХ ст., 8) Національне питання.

Докладніші відомості будуть подані пізніше.

Студійне листування.

З огляду на те, що на підставі студійного листування лектори окремих предметів мають зробити собі уяву про успішність в науках окремих студіювачів, рівно, аби мати можливість на до-лі запитання студіювачів давати повну і ширшу відповідь, Секретаріат мусить мати завжди при справі кожного студіювача відписи його студійної кореспонденції. Тому Секретаріат просить всіх п.п. студіювачів своє студійне листування надіслати в двох примірниках (оригінал та відпис його). По використанні один примірник з відповіддю та висловками лекторів буде повернутий студіювачу.

Кореспонденція. При надісланні своєї кореспонденції в одному конверті Секретаріат просить п.п. інтересантів завжди прикладати коротеньку замітку, яку саме кореспонденція надсилається, для контролю справного одержання післаного.

"УТГІ" ч.2. П.п. студіювачі, що не одержали ще ч.2 Журналу, мають принагідно рекламувати це в Секретаріаті, після чого згадане число буде вислано окремо.

Росилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу при цьому числі надсилається:

а) Студентам та курсантам: Політична економія (курс 1), лекц. 7, Теорія Статистики (курс 4) лекц. 5, Комерційна

Арифметика (курс 6) лекц.7,
Англійська Мова (курс 7) лекц.
6-7.

б) Курсантам Курсів Бухгалтерії:
Торговельне Рахівництво (курс 5)
лекц.5, Комерційна Арифметика
(курс 6) лекц.7.

в) Студентам додатково Політичну
Економію (курс I) надсилається
лекція 7.

По Агрономічно-Лісовому Відділу
всилається лекції в таких курсах:
Неорганічна хемія (курс I01) лекц.
4, Ботаніка (ч.I. анатомія рослин,
курс 105) лекц. 4, Ботаніка (ч.II.
морфологія рослин, курс 106) лекц.
3, Політична Економія (курс 1)
лекц. 5, Англійська Мова (курс 7)
лекц. 3 - тим, хто на це мову агро-
любився.

---000---

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

До Студентів УТГІ в Волині.

Хоч всі ми студіємо в одній школі , але не знаємо один одного,
бо нас ділить певний простір, який не дає можливості збиратися в шкіль-
ній залі в Подєбрадах. Тому, ми, Волинники, а також студенти з інших міс-
цевостей і держав , мусимо створити якийсь осередок, де б опільно могли
працювати на користь нашої Нації. Хоч кохний з нас може мати різні пе-
реконання , але, не дивлячись на це, мусить бути якесь об'єднання, де
б підставов було не тільки студіювання , а також суспільне виховання в
національному дусі, бо тільки єдність, а не партійність, дає позитивні
наслідки.

В є д н о с т і - с и л а ! З цим гаслом звертався до студен-
тів УТГІ Волинників з пропозицією, заложити корпорацію, яка б з'єднала
нас, Волинників. Студенти з інших місцевостей і держав , нехай тех тво-
рать корпорацію , а тоді легше нам всім буде порозуміватися між собою
в різних справах.

Тішуся надією, що мій заклик зацікавить товаришів студентів .

Коли б хто хотів в цій справі висловити свою думку , нехай на-
дішле листа до Секретаріату УТГІ з проханням уміщення його в Журналі
Шкільного Листування .

Б р і н В а р т к о

Студ. Економічно-Кооперативного Відділу УТГІ.

---000---

Вийшов Український студентський календар "Ч о р н о м о р е"
на 1933 рік, виданий українською корпорацією "Чорноморе". Ціна 0,50 зо-
лотих. Замовлення приймає С. Ч е х о в и ч. Варшава, Vapólna 38 m.22 .

---000---

"УКРАЇНСЬКИЙ ІНЖЕНЕР"

Орган Союзу Організація Інженерів Українців закордоном.
Виходить неперіодично під редакцією колегії в складі: доц. інж. В.
І в а н и с а (головний редактор), доц. М. Д о б р и л о в с ь к о г о,
лект. В. С а п і ц ь к о г о.

Журнал присвячений питанням техніки, економіки та професійним спра-
вам інженерів.

Кожне число журналу містить в собі статті з фахових питань, хро-
ніку господарського, технічного й професійного життя та має багатий біб-
ліографічний відділ з рефератами новиних української і чужоземної фахо-
вої літератури.

Досі вийшло 4 числа розмір од 84 до 120 стор., друку вел 8. з таким
змістом:

ч.1 - доц. О.І. В о ч к о в с ь к и й: Помеволені нація та інженери.
- Проф. Др. інж. І.Ф. е щ е н и с - Ч о п і в с ь к и й: Теоретичні під-
стави для класифікації спеціальних (стопових) сталей. - Проф. інж. І.
Ш о в г е н і в: До питання про використання вітру при меліорації земель.
Проф. інж. Др. Т.С. ж д і л: До питання про рішення водозбірників. - Проф.
В.І. в а н и ц ь к и й: Основні завдання при обробленні лісового ґрунту.
- Проф. С. Г о л ь д е л ь м а н: Господарська структура населення Ра-
дянської України. - Інж.-арх. Дм.А. н д р і є в с ь к и й: Естетика споруд
в залізні. - Проф. інж. Л. Г р а б и н а: Геологічний арсенал модерного
землеміра. - Х р о н і к а. Б і б л і о г р а ф і я.

ч.2. - Доц. М. Д о б р и л о в с ь к и й: Причини сучасної господ.
кризи. - Проф. В. Ч е р е д і і: Вплив проміння Рентгена на рослину. -
Інж.М.Т. р е п е т: З практики оцінювання підприємств. - Доц. В.І. в а н и с
Способи забезпечення рідким паливом і інші. Хроніка. Бібліографія.

ч.3. - Доц. О.І. В о ч к о в с ь к и й: Проблематика техніки та праці. -
Доц. В.С. і ч и с ь к и й: Шевченко - гравер. - Інж.Б.Я. н о в л і: Тех-
нологія нектінових речовин. - Інж.С.К. о л у б а і: Біологічна боротьба з
шкідливими комахами. Хроніка. Бібліографія.

ч.4. - Три свята української культури. - Доц. В.І. в а н и с: Одержання
бензину із солярного олії. - Лект. В.С. а п і ц ь к и й: З приводу 1-го
Конгресу українських інженерів. - Доц. М. Д о б р и л о в с ь к и й: Фахово-
літературна чинність УГА. - 1-ий Конгрес українських інженерів у Львові. -
II Український Науковий З'їзд в Празі. Десятилітній вплив УГА. Хроніка.
Бібліографія.

Ціна кожного числа 15 к.ч.

Адреса Редакції і Адміністрації: "Ukrajinskyj Ingener". Zámek.
Poděbrady. ČSR.

---000---

Obsah: Studijní korespondence. Různé. Studentská stranka.

"UTHI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodár-
ského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně.
Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při
Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.
Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.
Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.
Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933
Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГІ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГА

8

Подєбради

Лютий

1933

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА.

В попередньому числі нашого журналу уміщено дуже важке повідомлення, на яке хочемо звернути спеціальну увагу: Сенат УТА прийняв постанову про організацію при Інституті позаочних курсів українознавства.

З часу заснування УТГІ цілий ряд осіб, як також і громадські організації, звертались до Академії з проханням взяти на себе заснування позаочних курсів українознавства. Сенат УТА на протязі кількох місяців підготував цю справу і, зваживши всі умови, рішив приступити до практичної її реалізації.

При організації Академії в програмі її було вилучено цю курсу українознавчих дисциплін і виклади в них провадились в Академії перші роки її існування. Згодом, коли виявилось, що більша частина слухачів Академії є абсолюенти українських середніх шкіл, які основні знання з українознавства вже набули ще на середньшкільній лаві, ці дисципліни не викладались.

Проте, обставини, які утворилися на сьогодні в зв'язку з тими умовами, що в них провадять свою працю УТГІ, владно промовляють за необхідність реактивізації цих викладів в збільшеному й поширеному вигляді в рямцях Інституту.

Обставини склалися так, що навіть в Краї все менша кількість нашої молоді має можливість одержати належне ознайомлення з українознавчими дисциплінами в українській школі: стан, в якому перебуває наше середнє шкільництво є надто відомий, щоб над цією справою треба було спинятись. Але навіть і ті, що проходять українську середню школу в Краї, набувають тепер знайомства з українознавчими дисциплінами не так і не стільки, як того вимагають потреби сучасного національного життя: адже програма і характер науки з цих дисциплін визначено не нашими національними чинниками. Поширення й збільшення знань з обсягу українознавства стоїть, як чергове завдання, навіть перед тими, які вийшли з українських середніх шкіл. Що ж говорити про численні кадри тих, які не пройшли української середньої школи, особливо про тисячі наших емігрантів - в Європі, на Далекому Сході та в Америці, які, перебуваючи повсякчас в чужому оточенні, наражені на всі небезпеки денационалізації.

Сучасний стан української українознавчої літератури є такий, що у нас бракує єдиної зводної роботи, яка охоплювала би всі галузі

українознавства в його новітньому розумінні. Великий, хто хоче поповнити свої знання в цій царині натикається на великі труднощі - в добірї відповідної літератури, які за браком українських бібліотек часто усунути нема жадної можливості. Засновання позаочних курсів українознавства при УТГІ йде на зустріч потребам нашого національного життя, які визначились в останній час з повною виразністю.

До обсягу українознавчих дисциплін раніше традиційно ввійшли лише історія, мова й література. Цей зміст був законним і нормальним для початкового періоду нашого національного відродження, але він уже не відповідає сучасному стану розвитку нації, коли на перший план в національному житті висопується моменти політичного і економічного порядку. В теперішніх умовах український інтелігент, український громадський працівник в своїй діяльності не буде належно озброєний, якщо він буде мати запаси знань лише в галузі мови, історії і літератури. Він повинен докладно бути знайомим з тим природним історичним оточенням, в якому живе нація і серед якого вона творить свою матеріальну культуру. Він повинен знати те господарське життя, яке відбувається на українській території, його можливості і перспективи. Так само мусить він мати ясне уявлення про суть і зміст того політичного життя, яке характеризує сучасний стан нації.

В цих широких межах, відповідаючих сучасному стану національного розвитку, є закреслена програма позаочних курсів українознавства при УТГІ.

Реалізація цього нового плану залежить з одного боку од тих лекторських сил, які згуртовані при УГА нині та які будуть запрошені при виконанні його в майбутньому. Але не це рішить успіх цілої справи. Можливості і розміри реалізації в першу чергу будуть визначені тою підтримкою, яку знайде ця справа серед українського громадянства і української молоді.

Хочемо вірити, що цю підтримку ми матимемо.

--000--

СТУДІЙНЕ ЛІСТУВАННЯ.

Комерційна арифметика.

До п.п. студійних Комерційну арифметику.

В зв'язку з розглядом надісланих мені праць я вважав би необхідним дати п.п. студійним Комерційну арифметику слідуючі вказівки, щодо засвоєння студійного матеріалу.

Засвоєння базується на повторюванні: що частіше повторюється студійний матеріал, то на довше й краще він засвоюється. Тому я радив би дотримуватись такого порядку.

1. Студійний пропрацьовує лекції разом із задачами, які подано в лекції, аж доходить до підрозділу "для самостійних вправ".

Тут кожний має продемонструвати, як він засвоїв студійний матеріал попередньої лекції. Тому не поспішаючи і не звертаючись ani до відповідних сторінок лекції, ani до готових таблиць, кожний має розв'язати найбільше 3-4 задачі (лише в крайнім випадку, коли рішуче не можна пригадати собі якогось числа, дозволяється відшукати його на сторінках лекції).

Коли би потім залишилось вільного часу, то можна приступити до студійвання наступної лекції.

Після, по можливості щодня, необхідно звертатись до започатого підрозділу "для самостійних вправ" попередньої лекції з тим, щоб

розв'язати далі 3-4 задачі.

При такім поступованні студійний матеріал напевно буде засвоєно.

2. При розв'язанні задач не слід брати числа з готових таблиць - і то з таких міркувань (починаючи вже те, що кожен має навчитись утворювати числа для готових таблиць). Маються таблиці чисел з двома, трьома чи багатьома десятковими знаками. Але здебільшого числа ці є наближені, заокруглені, утворені надбавков, або з недоставов. (Про те, як число утворено - чи з надбавков, чи з недоставов - можна дізнатись лише з самого процесу утворення цих чисел).

З цього випливає така незручність. Коли в процесі розв'язування задачі ми візьмемо з таблиці одне число з надбавков, друге - з недоставов, то результат остаточної одержимо більш-менш задовольняючий. Коли до цього придуть два-три числа - всі з надбавков, або навпаки, - то результат одержаний може значно різнитись від правдивого.

В практичній житті задовольняється приблизним рахунком; там вживання табличних чисел є на - місці.

При розв'язуванні ж задач, - праці теоретичній, - де вимагається велика точність, табличних чисел на перших кроках вживати не слід.

3. На перших кроках без таблиць дуже легко обійтись. Для цього вистарчить лише засвоїти метричні міри лінійні, квадратні, кубічні та вагові з їх числовими відношеннями, а також відношення між цими мірами та основними мірами інших систем, яких вже є не так багато.

Конкретно. Відразу треба згадати: 1) скільки грамів важить фунт англійський, російський, німецький, троїський? 2) Скільки сантиметрів містить в собі 1 аршин, або 1 фут, через який легко можна зв'язатись з ярдом? 3) скільки літрів містить в собі відро та імперський галон? 4) Яку частину десятини складає гектар та акр? Зворотні числа кожен легко визначить через ділення 1 на відповідну з позначених величин. Тим можна було би на перший час обмежитись.

З допомогою деякого з п.п. студіючих, яким за це складав мою подяку, я знайшов декілька помилок в тексті лекцій. Ці помилки проку п.п. студіючих у себе виправити.

Ось вони:

13 стор. 8 рядок знизу написано: "5,9911"

" " " " " треба читати "5,9411"

" " 9 " " написано: "5,9911"

" " " " " треба читати "5,9411"

12 " 14 " згори написано: "9,6:1,066=9,005, а з

4 $1\frac{1}{2}$ Наг - $9,005 \times 4,5 = 40,5225$, ні

треба читати:

"9,6 x 0,915 = 8,78, а з 4 $1\frac{1}{2}$ Наг - $8,78 \times 4,5 = 39,51$ ні"

12 стор. 20 ряд. знизу написано: "1чх=6,238 л"

" " " " " треба читати: "1чх=26,239 л"

16 стор. 8 ряд. знизу написано: "прямокутної піраміди"

треба читати: "прямокутної призми"

60 стор., починаючи з рядком знизу, а далі на стор. 61

в перших шести рядках задача та її розв'язання мають виглядати так:

Задача: $\frac{4}{5} \times \frac{6}{17} \times 2 \frac{5}{6} \times 3 \frac{1}{2} \times \frac{1}{1} \times \frac{4}{9} \times \frac{7}{10} \times 1 \frac{2}{13}$;

Розв'язання: $\frac{74}{17} \times \frac{17}{6} \times \frac{7}{2} \times \frac{13}{9} \times \frac{7}{10} \times \frac{15}{13} =$

$= \frac{34}{17} \times \frac{17}{6} \times \frac{7}{2} \times \frac{9}{13} \times \frac{10}{7} \times \frac{13}{15}.$

17 74 По скресленні спільних дільників:

6 17 1 37 37/1 = 37

2 7

13 9

7 10

15 13

Стор. 22 рад. 15 - 8400 збл.

треба читати - 8400 долл.

Прому, щоб кожний з п.п. студентів, натрапивши при студіюванні на якісь особливі труднощі, зазначав це в своїм студійнім листі.

Доц. Я. Моралевич.

Політична економія.

З листування я помітив, що деякому з п.п. Курсантів вужчих курсів, які не мають закінченої середньої освіти, тяжко дається засвоєння лекцій мого курсу політичної економії. Це цілком зрозуміло. Хоч я і намагався писати свій курс по змості популярною мовою, але по змісту та розміщенню матеріалу він пристосовується до рівня основного складу студентів, т.т. до рівня і підготовки студентів фахових відділів УТГІ. Через це курс пишеться методом, якої вживається для високошкільних викладів.

Особам, що не почувають себе підготовленими для студіювання моїх лекцій можу порекомендувати попереднє ознайомлення з популярною книжкою видатного українського ученого проф. М. Тугана-Варановського під назвою "Політична економія. (Наука про народне господарство)". Курс популярний. Прага 1927. Видання Українського Громадського Видавничого Фонду. Розмір цієї книжки 181 стор. Продається по всіх українських книгарнях.

Свою книжку М.І.Туган-Варановський писав спеціально для працівників в кооперативних установах, незалежно від їхньої попередньої шкільної підготовки. Написана ця книжка гарною українською мовою і читається дуже легко.

Сподіваюся, що прочитання її дуже допоможе п.п.Курсантам в процесі дальшого студіювання політичної економії.

Доц. М. Добриловський.

Технічна фізика.

Для належного засвоєння деяких понять, що зустрічаються у відділі механіки, та розв'язання частини задач, уміщених у дотепер виданих лекціях "Технічної фізики" потрібно ознайомлення з основними поняттями диференціального рахунку (диференціал, похідна функція). Особи, які з цими поняттями ще не ознайомлені, мають відкласти студіювання відповідних §§ курсу фізики до моменту, коли до висвітлення згаданих вище понять дійде на сторінках курсу доцента О.Коваленка "Основи вищої математики" (що має статися в одній з ближчих лекцій).

Доц. Б. Лисняський.

Листування Секретаріату.

Курс. Г.Р. в Гостиному. Курс політичної економії триває 2 семестри - 30 лекцій. Контус 90 кв. без вписового та студійної кореспонденції.

Студ. Т.Я. в Клодні Великому. Висилаємо Вам лекції французької мови. Лекції другої мови на загальних підставах за окрему доплату.

Студ. Р.І. в Сколе. "УТГІ" ч.3 висламо Вам разом з ч. 7. Перспект висилаємо окремо.

Студ. О.Ш. в Олешові. Студенська сторінка з "УТГІ" заведена. (див. ч. 4 "УТГІ").

Студ. Д.І. в Вукаренті. Гроші одержано. Поштові видатки будуть почислені на кінці семестру.

--000--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Від Хіміко-Технологічного Відділу
Курси основ радіотехніки та оброб-
лення шкіри на Хіміко-Технологіч-
ному Відділі.

Формальне зачислення студентів на ці курси уже переведено. Повідомлення про зачислення Секретаріатом послано кожній зацікавленій особі. Тих, хто не надіслав всіх прилог до прохань, що вимагаються правилами прийому УТГІ, просяться негайно такі прислати, щоб можна було перевести формальне зачислення і їх. Особам, що цікавляться студіями цих курсів, належить надіслати формальне прохання з долученням відповідних документів. Студенти уже в Інституті, при баганні приголоситись на ці курси, мають подати про це лише заяву.

Рекомендовані предмети для слухачів Економічно-Кооперативного Відділу.

Лекції з предметів, що рекомендовані слухачам Економічно-Кооперативного Відділу, а саме, з математики та фізики вже почали виходити з друку. Слухачі, що бажали би студіювати ці предмети, повинні подати про це окрему заяву до Секретаріату та внести окрему доплату.

Кореспонденція. При надсилці всякої кореспонденції в одному конверті Секретаріат просить п.п. інтересантів завжди прикладати коротеньку замітку, яку саме кореспонденція надсилається, для контролю справного одержання післаного.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу
при цьому числі надсилається :

а) Студентам та Курсантам: Політична економія (курс 1) лекц. 8, Теорія статистики (курс 4) лекц. 6 + додаток 2, Торговельне рахівництво (курс 5) лекц.6, Комерційна арифметика (курс 6) лекц.8, Німецька мова (курс 8) лекц.7, Французька мова (курс 9) лекц. 4, Англійська мова (курс 7) лекц. 8-9.

б) Курсантам курсів Бухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) лекц.6, Комерційна арифметика (курс 6) лекц. 8.

в) Студентам додатково Політичну економію (курс 1) надсилається лекц.8.

По Агрономічно-Лісовому Відділу

висилається лекції з таких курсів: Неорганічна хімія (курс 101) лекц. 5, Основи вищої математики (курс 102) лекц. 3, Ботаніка (ч.І, Анатомія рослин - курс 105) лекц. 5, Ботаніка (ч.ІІ, Морфол.росл.-курс 106) лекц. 4, Політична економія (курс 1) лекц. 6, Англійська мова (курс 7) лекц. 4 - тим, хто на цю мову зголосився.

Внесення чергових рат.

Секретаріат звертає увагу п.п. Студентів та Курсантів на необхідність акуратного внесення чергових ратплатні за навчання та підручники. Особам, що цього не роблять, припиняється дальша висилка студійного матеріалу.

СТУДЕНТСКА СТОРІНКА.

За консолідації студентів УТГІ.

Солідаризуєся із закликом тов. Б.Варта до організації студентів УТГІ в корпорації. Нам треба творити свої форми співжиття для взаємного пізнання і виховання, як теж для успішнішого поборення всіх тих труднощів і перешкод, що їх зустрічаємо в нашій праці.

Творім єдину загальну корпорацію студентів УТГІ з єдиним правлінням, проводом і сталим осідком централі. Вважаю, що схема нашої організації буде наступна: Студенти УТГІ без різниці відділів, перебуваючі на данім терені в певній околиці, чи державі організуються в малу сукупність - гурток. Знову всі ті гуртки поєднують до життя єдиної корпорації й її провід з певними компетенціями і секціями.

Павло Скалецький.
студент УТГІ.

--000--

П. Курсант Григорій Родає в своєму листі, надісланому до Секретаріату УТГІ пише:

"Чи не добре булоб зробити відданку УТГІ, щоб кожний студент чи курсант міг собі її набути і таким чином хоч трохи збагатити фонд УТГІ? Думаю, що кожний з нас почувався до обов'язку таку відданку набути, та й тут в Крає легко булоб реалізувати свої. Яка Ваша думка про це проху подати в журналі."

Редакція просить п.п. Студіювчих в УТГІ висловитися з приводу неї і, есентуально, надіслати до Секретаріату проекти (рисунки) відзнак.

--000--

Obsah: Kurs ukrajinosnázatví. Studijní korespondence. Ruzné. Student-
ská stránka.

"UTGI" Časopis školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodář-
ského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně.
Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při
Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933
Rozmnožováno na vlastní cyklostilu.

--000--

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОВАЛОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

168604/9

9

Подєбради

Лютий

1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

Ч. 9.

Летній.

1933.

ВІД ХЕМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ВІДДІЛУ УТГІ.

В наслідок відсталості українських земель в господарському відношенні, значна частина продуктивних сил наших земель не використовується, не знаходить належного застосування на своїй Батьківщині. Помітна частина населення або бідує дома, або шукає праці в чужих краях. Надії на індустріалізацію Західних Земель, на поширення великої промисловості, при загальній бідності Краю на капітал, дуже малі. Тому нині, тимчасом треба робити те, що все ж таки, при наявності волі до цього з боку широких мас населення та відповідної організації його, можна робити і сьогодні без участі великого приватного промислового капіталу. Треба робити, бо ненормальне є не тільки те, що населення бідує, не має праці й заробітку, але це більше те, що ціла низка сирівців-продуктів вивозиться за межі українських земель для того, щоб у переробленому стані, у вигляді готових продуктів повертатися назад для продажу українському ж населенню. Купувачи ці готові продукти, що виготовлені з наших сирівців, ми збагачуємо чужий капітал та оплачуємо праці чужих робітників, у той час, коли наші сидять без праці.

Сирівці, що одобувались на теренах українських земель, могли би бути перероблені дома, принаймні хоч деякі з них. І для цього в першу чергу, як ми вже вище зазначили, необхідна наявність волі населення та відповідна організація його. Викликати цю волю та відповідно організувати населення - це завдання і обов'язок економістів наших, а зокрема кооператорів.

Але, хоч це й конче потрібне і дуже погане завдання, та це лише половина всієї справи. Нам бракувало і бракує відповідних фахових національних сил, які могли б раціонально організувати саму техніку виробництва: без фахівця - молочара, фахівця - милова, цегляра, чинбаря, кушніра і т.д. раціонально організувати і вести відповідне виробниче підприємство не можна.

Мавчи на увазі цю потребу в спеціалістах з гузьких галузей дрібної промисловості, Хеміко-технологічний відділ УТГІ оголосив серію окремих гузьких спеціальних курсів з різних галузей хемічної промисловості. Ці окремі курси не беруть собі за мету подати студіюваному цілий цикл знань технічної хемії (це завдання високої технічної школи), але лише мають на увазі практичну підготовку, яка уможливить кожному, - без особливої попередньої освіти, - розпочати або вести невелике підприємство.

Окремі курси розпочинатимуться по мірі оголошення до студії потрібної кількості слухачів.

Доц. інж. В. І в а н н о .
Керівник Хеміко-технол. Відділу.

СТУДІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ.

Ботаніка ч. I (Анатомія рослин).

Деякі моменти з історії розвитку механістичного розуміння життєвих явищ.

В своїй вступній лекції до курсу анатомії рослин я, між іншим, коротко подав головні відомості про розвиток віталістичного погляду на життя починаючи з фантастичних метафізичних тверджень, що виникли в стародавні часи та що виникали й потім у формах, які відповідали стану знання в той чи інший період розвитку людської думки, аж до віталістичних поглядів, так званих, неовіталістів.

Так само я коротко сформулював погляд механістичний, але з причини обмеженості курсу анатомії рослин лише на дванадцять лекцій не було можливості там ширше зупинитися на розгляді окремих етапів розвитку механістичного погляду, бо історія останнього є власне окрема величезна галузь знання, а саме - історія природничих наук та історія розвитку матеріалістичного світогляду взагалі..

Але від панів студентів УТГІ до мене поступили запитання та прохання подати їм деякі відомості по зазначеному питанню. От же, вважаючи, що це зацікавить всіх студентів ботаніки та користуючись сторінками нашого шкільного журналу, я й подав схематично, в самих коротких рисах, найголовніші відомості щодо історії розвитку механістичного погляду на життя.

Рівнобіжно з віталістичним розумінням життєвих явищ, в основі якого було припущення, що в тілі живих організмів діє специфічна життєва сила, не подібна ні до яких інших природних сил, що діють в предметах мертвих, розвивався й механістичний погляд на життя, який припускав, що в живих істотах діють ті самі сили, що й в природі неживій та по тих самих законах.

За першого механіста та послідовного матеріаліста вважають філософа Демокрита, який жив в р.р. 470-80 перед Хрестом.

Демокрит між іншим учив, що все існуюче складається з безконечної кількості суцільних, неподільних, невидимих тіл, так зв. "атомів". Виникнення та зникнення речей є ніщо інше, як з'єднання та роз'єднання атомів, які самі по собі є вічні, бо вони не виникали і не зникають. Всі атоми є однородні та розрізняються між собою розмірами, формою та взаємним положенням. За Демокритом все у світі провадиться в наслідок необхідності й нема в ньому нічого випадкового.

Атоми розміщуються в безконечному просторі та під впливом своєї ваги падають по прямих лініях, але в наслідок того, що атоми мають різну форму, вони мають також і різну швидкість.

При такому русі атоми доганяють та стосуються один одного, від чого виникають нові рухи, а саме виникає крутлячий рух мас атомів, в наслідок чого утворюється в них кулясті тіла - світові планети та системи планет. При утворенні планет атоми підлягають механічному порядку, який обумовлюється їх властивостями.

Душу людини Демокрит уявляв у формі кулястих огненних атомів, при чому він зазначав, що душа, яка викликає рухи, сама мусить бути рухливою.

Процеси думання та почуття так само виникають в наслідок руху атомів і таким чином є процесами матеріальними.

По думці Демокрита за допомогою дихання разом з повітрям до організму входять нові кількості огнених атомів, які заступають втрачені атоми душі, а тому припинення дихання викликає смерть.

Всі предмети мають душі й весь світ наповнено душев, яку Демокрит вважав за божество, але це божество підлягає механічним законам, як і всі інші предмети.

До середніх віків, так само як і в період середньовіччя, до матеріалістичного світогляду Демокрита нового внесено було дуже мало. Так, наприклад Телезіус, що жив в р. 1508-1588, як і інші механісти того часу, вчив між іншим, що світ керується духом, але цей дух діє по принципах механіки та математики, що цілковито повторює твердження Демокрита.

Для дальшого розвитку механістичного погляду на життя та для обґрунтування з цієї точки погляду пояснень життєвих явищ необхідні були не безпідставні гіпотези, але твердження, підперті реальними, науково перевіреними фактами, які б дійсно переконували, що процеси життя є явища фізичні та хімічні, чого як раз і бракувало. Та інакше не могло й бути, бо самі основні природничі науки, на яких базувався механістичний світогляд, не володіли ще ні потрібним фактичним матеріалом, ні відповідними методами студій.

Нові шляхи, які зрушили природничі та біологічні науки з мертвої точки та які в дальшому привели їх до великих успіхів, вказав відомий вчений Бекон, що жив в р.р. 1560-1626. Він учив, що єдиним завданням філософії та науки є досліджування природи й людини. Методом цих досліджувань, по думці Бекона, повинна бути метода індуктивна, а єдиним правдивим шляхом в науковій праці мусить бути шлях спостережень та експерименту. Цим самим Бекон відкидав дедуктивну методу, що давала можливість творити апріорні фантастичні гіпотези, якими до цього часу користувалися біологічні науки.

Розвиток теоретичних основ новітньої науки та філософії веде початок від відомого філософа і вченого Декарта (Картезіус), який жив в р.р. 1596-1650. Декарт формулював два основних правила або принципи наукової діяльності, а саме: 1) явища зовнішнього світу мусять розглядатися виключно з точки погляду механічного руху та 2) явища внутрішнього - духовного світу - мусять розглядатися з точки погляду ясного розумового самопізнання. Керування цими правилами сприяло в першу чергу розвитку фізико-математичних наук, що в свою чергу корисно відбилося на науках біологічних.

Окрім того, Декарт також спостеріг та пояснив багато фактів в галузі фізіології в напрямку пояснення явищ життя з механістичної точки погляду.

Для правдивого розуміння життєвих явищ та для розвитку механістичного світогляду велике значіння, як на ті часи, мали праці знаменитого біолога XVII ст. - Гарвея. Працюючи методами, запровадженими до науки Беконом, Гарвей між іншим констатував кружання крові у людини, а також на підставі своїх досліджень живих істот зробив знаменитий висновок, що все, що є живого, розвивається з яйця. Це твердження наносило тяжкий удар гіпотезам самозародження живих істот, які гіпотези ще Арістотелем були впроваджені до науки та філософії.

Але, не дивлячись на те, що праці зазначених вище вчених уже в XVII віці ясно намітали правдиві шляхи для розвитку біологічних наук та не дивлячись на нагромадження правдивих наукових фактів та обґрунтованих наукових висновків, фізіологія не могла позбавитись апріорних гіпотез, які ще довгий час залишалися в науці з причин великої особистої авторитетності вчених віталістів та несприятливих для наукової праці пануючих в ті часи громадсько-політичних умов. На противі XVIII ст. майже

припинився розвиток фізіології, яка зробила навіть деякі кроки назад.

А всеж таки, дякуючи працям цілої низки вчених різних країн, наука про життєві явища не прийшла до повного занепаду. Так, наприклад, в Німеччині працював Галер, який знову кликав в наукових біологічних працях до експерименту; в Італії експериментально працювали: Спалланцані, Фонтана та Гальвані, який знайшов електричність у тварин і т. ін. Геніальні праці Лавуазьє по хемії в р.р. 1773-1783 та відкриття ним закону збереження матерії дали підстави для обґрунтування механістичних поглядів на деякі фізіологічні процеси та відкривали нові перспективи для їх розвитку.

В першій половині XIX віку працює батько сучасної фізіології - знаменитий вчений Йоган Мюлер, який будучи віталістом, твердив, що життя є сила, яка уявляє собою особливу силу природи, діє по законах хемії та фізики. Йоган Мюлер заснував порівняльну фізіологію та розробив питання про "специфічну енергію чуття", завдяки чому одержав певні підвалини погляд філософів, що світ не є цілковито такий, яким його уявляють за допомогою органів чуття.

В другій половині XIX віку лікар Роберт Майєр відкрив закон збереження енергії, а саме: він показав, що при хемічних реакціях енергія, яка бере в них участь, не губиться, а переходить зі стану діючого в стан прихований, або ще кажуть, що енергія кінетична переходить в потенціальну і навпаки. Рослини Майєр трактував, як конденсатори сонячної енергії, яка використовується тваринами.

Крім того, Роберт Майєр відкрив "механічний коефіцієнт тепла" в тваринному тілі. А саме він прийшов до висновку, що повинно існувати сталі відношення між кількістю тепла, витвореного твариною, та виконаною нею механічною працею. При цьому Майєр вказував, що як парова машина виявляє свою працю за рахунок тепла зпродукованого з вугілля, так і в тварині всі життєві процеси просядяться за рахунок того тепла, яке виникає в організмі в наслідок повільного спалювання (окиснення) живих речовин. Це відкриття надзвичайно сприяло розвитку погляду на живу істоту, як на механізм, який працює подібно до звичайної машини по законах фізики, та викликало зацікавлення до студій діяльності різних органів тварин і рослин за допомогою фізичних методів. Так, наприклад, Гельмгольц та Вебер знаходять фізичні основи фізіології органів зору та слуху, Дюбуа - Раймонд вводить нову методи дослідження нервів та м'язів за допомогою електричності і т. ін.

В XIX віці так само були переведені численні дослідження змислових органів та проявів їх діяльності, при чому було встановлено факт зосередження (локалізації) певних форм чуття та руху в тих чи інших частинах мізку. Висновки цих праць були цілковито несприятливі віталізму та навпаки закріплювали позиції механістів.

Рівнобіжно з розвитком фізичних студій життєвих явищ розвивається хемічний напрямок фізіології. Р. 1828 Велер вперше синтетичним шляхом одержав органічне сполучення - мочовину, яке є продуктом обміну речовин в тілі тварин і виникає там в наслідок розкладу білкової. Значіння синтезу, переведеної Велером, полягає головне в тому, що заперечувало віталістичному погляду на органічні речовини, як на такі, які ніби могли витворюватися лише в живих організмах під впливом життєвої сили. В сучасний мент маєтся вже дуже багато органічних речовин, які одержані шляхом синтезу.

Праці Велера дали імпульс до розвитку хемічного напрямку в фізіології тварин та рослин.

Увага вчених була звернена на самий таємничий процес витворення органічних речовин в рослині. При цьому, дивувати спільним бувало, що

протязі довшого часу низки вчених різних країн от як Пристлея, що відкрив процес асиміляції вугля у рослин, Іаген - Хоуа, Сенеб'є, Сосюра, Вуссенго, Сакса, Стоклязи, Тиміразєва, Вільштеттера та багатьох інших було встановлено, що таємничі процеси втворення нових органічних речовин в рослинному тілі є звичайні фізико-хімічні процеси. Закріплення позицій механістів сприяли також ідеї еволюції видів рослин і тварин Ламарка, Дарвіна та інш., а також розвиток науки про клітину, розвиток ембріології та мікробіології.

На підставі всіх здобутих наукових фактів, які свідчили про фізико-хімічний характер багатьох життєвих явищ, в другій половині XIX ст. в біологічних науках механістичний погляд на життя став пануючим. Цей же погляд міг в основу матеріалістичного світогляду таких вчених та філософів, як Вехнер, Моєшот та Файєрбах. На цьому базувався також матеріалістичний монізм Генкеля та базується тепер сучасний матеріалізм.

Проф. В. Ч е р е д і ї в.

Листування Секретаріату.

Курс. В.В. у Львові. Коли можете і маєте можливість то краще пишете на машині.

Студ. Я.Т. в Парижу. Досі не одержано від Вас заяви, яку чу-ху мому протягом першого року бажаєте студіювати.

Студ. І.С. в Глібові. Курси пасішництва будуть відчинені, коли зголоситься достатня кількість бажаючих студіювати на цих курсах.

Студ. П.М. в Калуні. Замовлені Вами книжки Вам вислали.

Студ. І.З. в Дрогобичу. Передбачається кінець першого семестру і початок другого в квітні. До того часу мусять бути сплачені всі шкільні такси за перший семестр. Точна дата буде оголошена в УТГІ.

Курс. Ф.О. в Олиці. Анкетно-статистичну картку подруге при цьому числі прикладаємо. Зголошення на мову взяли до відома. В справі ч.3 УТГІ див. відділ "Загальні Відомості".

Студ. В.П. в Гнильчу. Досі не одержали першої частини Вашого реферату (див. ч. 7 УТГІ).

Студ. Н.У. в Турці. Курс 6 л.2 та 8 л.2,3-4 вислали. УТГІ ч. 2 не вислали (див. відділ "Загальні відомості").

Курс. О.В. в Смірнівці. Обидві внесені Вами рати одержано.

--000--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Переказ грошей. П.п. студіюючих просимо мати на увазі при переказі грошей, що під цей час 100 кч. дорівнюється 27 зол. пол. Особам, що переказують по курсу нижчому прийметься пізніше доплатити.

"УТГІ" ч.2 та 3. Наклад ч.2 та 3 журналу УТГІ є вичерпаний, тому всі реєстрації цих чисел будуть задоволені аж виїде друге видання.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу при цьому числі надсилається:

а) Студентам та Курсантам: Політична економія (курс 1) лекц. 9, Теорія статистики (курс 4) лекц. 7, Комерційна арифметика (курс 6) лекц. 9, Англійська мова (курс 7) лекц. 10, Німецька мова (курс 8) лекц. 8-9, Французька мова (курс 9) лекц. 5.

б) Курсантам Курсів Бухгалтерії:
Комерційна арифметика (курс 1)
лекц. 9.

в) Студіювачам додатково Політичну
економію (курс 1) висилається
лекц. 9.

По Агрономічно-Лісовому Відділу
висилається лекції з таких курсів:
Неорганічна хемія (курс 101) лекц.
6, Основи вищої математики (курс

102) лекц. 4, Ботаніка (ч. I Ана-
томія рослини - курс 105) лекц. 6,
Ботаніка (ч. II Морфологія рослини
курс 106) лекц. 4, Політична еко-
номія (курс 1) лекц. 7, Технічна
фізика (курс 103) лекц. 4. Лекції
чужих мов висилається тим, хто на них
записався.

--000--

З ЖИТТЯ

УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ.

Новий Доктор Агрономічних Наук.

Для 25 лютого 6.р. в помешканні УГА відбулася урочиста про-
моція на доктора Агрономічних Наук інженера Євгена Храпливого, дирек-
тора Красного Товариства Сільський Господар у Львові. Для одержання док-
торського титулу Д-р Є. Храпливий склав при УГА правилами встановлений
іспит та публічно оборонив дисертацію на тему "Погляд на племіння рога-
тої худоби в Східній Галичині".

--000--

Obsah: Doc. Ivanys: O Chemiko-technologického odboru UTHI. Studijní ko-
respondence. Ruzné. Ze života Ukrajinske Hospodarske Akademie.

"UTHI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského
Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel
Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské
Akademii v ČSR.
Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.
Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. počt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933.
Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

--000--

УТГІ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОДАРОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

10

Подсбрани Березень 1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 10.

Верезень

1933.

Це число журналу УТГІ присвячується пам'яті нашого Великого
Поета й Пророка та Великого Громадянина Т.Г. ШЕВЧЕНКА.

Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому навчайтесь,-
Свого не цурайтесь:
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає.

14-XII. 1845.
Венеція.

Любітеся, брати мої,
Україну любіте,
І за неї, безталанну,
Господа моліте!

1847.
Орська кріпость.

Д О Л Я.

Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала; ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дяка в науку.
"Учися, серденько: колись
З нас будуть леди",- ти сказала.
А я й послухав, і учивсь,
І вивчивсь.

А ти збрехала!
Які з нас леди?... Та дарма!
Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли, - у нас нема
Зерна неправди за собою..

Ходімо-ж, доленько моя,
Мій друже вбогий, недумавий
Ходімо далі: далі слава,
А слава - заповідь моя.

9. II. 1858.
Нижній-Новгород.

ШЕВЧЕНКО - НАЦІОНАЛЬНИЙ ВОЖДЬ.

Народ - такий, які в його вожді. Цей соціологічний афоризм можна було білеструвати на прикладах усіх великих і менших націй Європи, а може й цілого світу. Бо ж коли коріння національні залягають у найглибших: надрах народніх, то корона нації складається завжди з тих командних лідерів, що їх сам народ волею своєю поставив на чоло своє. Отже командних лідерів в українстві став **Т а р а с Ш е в ч е н к о** ще за життя свого, зостається невщипно зараз, сімдесят літ після смерті своєї, зостається мабуть такий - навіки, бо не видно нам ні часу, ні умов, ні людини, яка могла б коли - будь заступити його на тому благословенному посту.

Життя Шевченка відоме нам усім. Народився в бідній селянській закріпаченій родині. Без волі і долі прокинув молодість свою. Пошукуючи за шматком хліба, босими ногами сховався Україну цілу. Воля пана, - бо був він рабом, - виникла його, молодого, пізніше в Московщину. Волею здобув двадцять чотирьох літ. І то-яку волю! Волею тих часів, коли все живе й людське було стоптане кованним чоботом російського царя Миколи I, коли над кожним і всіма залізним законом стояв московський рабський правопорядок. Тоді ж почав він учитися, тоді ж і став на українську національну працю. Тої праці і тої волі було одмиряно йому долев всього якихось десятих літ, бо далі прийшли заслання до Закаспійських степів, сабатчина, хвороба, знищене життя і передчасна смерть.

Колиб Шевченка можна було абстрагувати од геніальних творів його, то й тоді, одного життя його, самої біографії, досить було б, щоб поставити його в ряди великих борців за Україну, в ряди її національних мучеників і героїв. Але творчість його незвіддільна від його життя, - вони складають собою органічну і невіддільну єдність. Діло його відоме всім і тепер уже, в історичній перспективі своєї, ясне, як чистий кристал. Шевченко - творець нової України, хрещений батько відродженої нації української, патрон нашої землі і святий прапор, що має над всеукраїнським боротьбою за національне визволення. В своїй особі та в своїх творах він зливає одну цілість минулого, сучасного й майбутнього нашої батьківщини й впливає перед світом український національний синтез. Символи його поезії живим вогнем горять в українських серцях, його моральні й громадські досягнення лягли базисом для утворення українського національного світогляду, його політичні ідеали стали програмовим цілим українського народу. Він був зразком і прообразом для українських поколінь, - і для тих, що за світової грози і бурі виступили з гаслом боротьби за українську державність і були переможені, і для тих, що виступлять їм на зміну і - переможуть. Бо визнав він нас усіх - свою Україну любити, за неї душу положить!...

Але не тільки теоретичну, так мовити, ідею нації і боротьби за неї дав нам Шевченко та його творчий чин. Його життя вказує й політичні шляхи до того. Ця його біографія неначебто говорить нам: - Не надійтеся на князів і синів людських, - бо в них немає порятунку, - а надійтеся лише на себе. Не маємо на стороні долі нашої нікого, крім широких і розпорочених мас народніх. І ті маси селянські мають бути організовані для боротьби за націю. Мусять вони видати з лона свого могутні кадри національної інтелігенції, що стануть на чолі свого народу та його всебічних інтересів і поведуть його на славу шляху визволення. Гладіть, як во мнов було: - Доля - вала мене, маленького, за руку і в школу хлопця оддала до п'яного дяка в науку. - Учися, серденьку, колиш з нас будуть люди, - ти сказала. І я послухав, і учивсь, - і визначився. - Але мало лише вчитися і визначитись. Треба, аби одночасно серце було - ще за молодізна-налите добром, бо тоді воно - в вік не охолоне. Треба засвоїти чисті

принципи моралі, аби йти життєвим шляхом - просто, так, щоб не було аерня неправди за собою. І цього, однак, ще не досить для Шевченка. Мало набуті знання й культуру, мало стати моральною людиною, загалом, - треба щоб усе оті надбання наукові, культурні й моральні, - закрашені були національним почуттям, щоб йшли вони на користь рідному народові, щоб не одривалася а ні на мить культурна українська ланка від тої демократичної маси, а якої вона вишла на широку європейську путь. І тому він заповідає всій живій і ненародженій за його час молоді: - Учітеся, брати мої, думайте, читайте; і чужому навчайтесь й свого не цурайтесь, - бо хто матір забуває, того Бог карає. -

Український народ прийняв до серця заповіт свого великого вождя і з честю виконує його. Його інтелігенція, а часів Шевченка і до наших днів, майже виключно селянського походження. Зачинає вона нормально вчитися у дяка, досягає європейського рівня, але свого не цурається, не одривається від рідного й демократичного ґрунту і залишається наскрізь просякнута національним чуттям. Кадри її ростуть, ширяться і могутніють, - і там, на батьківщині, на всіх українських землях, - і тут, на еміграції. І всі вони з того самого джерела походять, у тому самому напрямі йдуть, - на боротьбу за волю і долю народу свого.

Історія націй учить, що такого роду боротьба завжди закінчується перемогою. Шевченко це знав і благословив нас на неї словами: - Борітеся, побороете! Вам Бог допомагає! - Будемо ж вірити нашому вождеві, будемо боротися, будемо готуватися до дня перемоги, аби вступити до нового вільного життя гідними синами своєї батьківщини - людьми й громадянами, достойними свого великого патрона Тараса Шевченка.

Проф. М. С л а в і н с ь к и й.

--00000--

ВІД КРИПАЦТВА ДО ВЕРШИН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ.

Душа народу відбивається в поезії, немов в аеркалі. Поезія зі свого боку непереможно впливає на формування національної вдачі та відрубності народу. Поезія загалом є одним з найвпливовіших народотворчих чинників. Ця думка незвичайно яскраво висловив Костомаров, характеризуючи літературне значіння Т. Шевченка: "Поезія, писав він, все йде попереду, все відстає від сміливого діла; її слідами відтак прямує історія, наука та практична діяльність."

Ось через цю велику поетів є завжди справжніми будівничими свого народу. Ось чому вони немов персоніфікують у своїй поетичній творчості свій нарід. Недарма їх називають - в і д у н а м и. Своєю геніальною інтуїцією вони справді не лише передбачають майбутні шляхи розвитку свого народу, але немов наказано та заповідно креслять їх у своїх піснях.

Кожен нарід має великих поетів, яких заслужено шанує почесним назвою національного поета; у натхненних творах їх він шукає виправдання своїх змагань, порад у тяжких хвилинах свого життя, або в наголодів згадує їх у щасливих моментах своєї перемоги.

Але світ не знає, либонь, більш національного поета за Т. Шевченка. Влучно це зазначив К о с т о м а р о в, кажучи: "Шевченко, як поет - це був сам нарід, що продовжував свою поетичну творчість". Недарма його "Кобзарь" став справді національним Євангелієм українського народу. "Завіть чужі дослідники не раз відмітили цю особливу рису Т. Шев-

ченка, як українського поета. Підкреслює це, напр., відомий московський вчений Ф. К о р ш, характеризує Т.Шевченка на тлі слов'янської поезії: "Сама доля його - каже він - має значну аналогію з долею його народу"... Це дійсно так: у коротнім, повнім трагічного суму житті поета, де епізодичні проблески волі чергувалися з довголітніми періодами неволі, немов у стенограмі, відбилася символічно лиха доля українського народу, для якого минула історія була здебільшого лютим мачухом.

Ця аналогія між особистостю долем українського поета - злетня та його, історією обійденим народом, іноді виявляється навіть у дрібницях, дивуючи спостерегача та дослідника своїм, майже античним, фаталізмом. Над українським народом тахить все це закид малокультурності та неосвіченості, який дуже охоче поширюють передовсім його сусіди. Послухати їх, то вийде, що українці й власної історії не мають т навіть не нарід, а якись гайдамаки; немає у них своєї окремої культури; нічого вони не вчили у скарбниці вселюдського поступу; світ давніше не чув про них й не знав, а як би не оці самі добрі сусіди, що на Україні протягом кількох століть адійснювали свої культурні заходи та своє "цивілізаційку місію", українці певно це й досі були б дикунами та загрозувач небезпек для Європи.

А чи ж не такі самі закиди рісно кидалися на адресу Т.Шевченка? Чи ж через це не повстала згодом легенда, яка остаточно це й досі не була розвіяна, про те, що автор "Кобзаря" був власне г е н і а л ь н и м н е у к о м, н а п і в г р а м о т н о в л я д и н о в, який мав, вправді, великий поетичний талант, але, проте, все залишався, мало освіченим лядином... Багато дехто дивився на нього, як на геніально-мужика, на віки затаврованого своїм кріпацьким походженням, поетичного муза якого все віддавала дьогтем. Навіть такий знавець народних літератур та щирий приятель українського народу, як цитований попереду Ф. К о р ш називав Т.Шевченка "лядином, а освітою дуже недостатньою й безсистемною..."; "лядином відносно неосвіченим..."; письменником, якого так само порівнювати з іншими слов'янськими поетами саме через те, що у нього, попри безсумнівної геніальності, доводиться констатувати "відносно малу освіту та брак інтелектуального розвитку..." І чи ж не порівнювали Т.Шевченка, як поета, напр. з московським віршоробом К о л ь ц о в и м, хоч таке порівняння не більше обгрунтоване, ніж, скажім, порівняння Гімалаїв з Валдайськими горами...

Не можна дивуватися, що такі закиди на адресу великого поета кидалися саме з московського боку. Є відомий суворий засуд Б і л і н с ь к о г о шевченківської поезії. Також Т у р г е н є в уважав автора "Кобзаря" лядином "темним", яка "мало читала"... та ще менше знала!.. На думку іншого московського письменника, П о л о н с ь к о г о, Т.Шевченко "не був ні учень, ні начитан..." Таких цитат, характеризуючих українського злетня, можна б було навести чимало. Так згодом витворилася зовсім безпідставна легенда про неучтво й малоосвіченість геніального українського поета. Дивно лише одне, що цю легенду творили не лише чужинці, або вороги України, але, що до її плетання та поширення приклали руку теж дехто із земляків, які колись були захопленими прихильниками та навіть приятелями Т.Шевченка. Напр. П. К у л і ш, який спочатку добре підкреслював великі культурні та наукові надбання поета шляхом систематичної майже самоосвіти, навчачи: "Ой! ой! Колиб то всі знали, що то за гордоватий був чоловік, той Шевченко, і яку він школу пройшов..." Не було книжки живої й животної, що б йому в руки попала та й лежала в нього не прочитана..." Чували ми його притичні розповіді з уст його-довершує своє влучку характеристику автор "Чорної Ради" - й дивом не раз дивувалися, як з і н г л и б о к о в х о д и в у с а м у с у т ь л і т е р а т у р н о г о д і л а". Після смерті поета та під кінець сво-

го життя, Д.Куліш різко змінив своє відношення до Т.Шевченка і критикував культ поета серед земляків ("Я моляться йому по дурному, наче святому..."), уважав його тільки "вузеньким вченим"; словом, як слушно констатує академік С. С ф р е м о в, Куліш чи не найбільше спричинився "до репутації Шевченка, як малописьменного, неосвіченого наука".

Сьогодні на основі джерельних та автобіографічних матеріалів ця безглузда легенда остаточно розбита у спеціальних розвідках - С.Ефремова, А.Ніковського, В.Дорошенка, І.Айвазюка, щоб назвати, бодай, головніших дослідників, які спеціально цікавилися та ґрунтовно в'исували цю справу. С.Сфремов з нагоди сотих роковин уродин поета писав: "Думки про неосвіченість Шевченка час би вже закинути до архіву, як наслідок незнання або доктринерської пихи; жадних фактичних підстав вони бо під собою не мають. Поет, яким він показується в своєму щоденнику, нічим не нижчий щодо освіти од звичайного круга своїх сучасників; не достачу систематичної освіти, як видно, він добре надолужив пильним читанням та самоосвітою". ...Навіть у цій справі виявилася, мовляв, символічно національна своєрідність геніального кобзаря. Його шлях самоосвіти це той традиційний шлях, яким український нарід все ще й найбільшого досі може здобувати власну освіту та плекати національну культуру, аж до використання "повсякденної методи навчання" виключно.

Високий рівень знання та культури Т.Шевченка безсумнівно та наочно виявляється на тлі його багатой і р е с п о н д е н ц і ї та автобіографічного Щ о д е н н и к а, критично виданого з докладними коментарями заходами Всеукраїнської Академії Наук у Києві. З них щойно видно, як на свій час Т.Шевченко був дуже освіченою людиною у всіх галузях людської культури. Ніщо в обсягу людського духу не було йому чуже. Всім він живо цікавився; за всім стежив, навіть у трагічно - несприятливих обставинах авіанського заслання. Увара його однаково активно була присвячена літературі, мистецтву та науці. Сам по е т і видатний м а л а я р, Т.Шевченко у цих двох галузях перевищує не одного сучасного поета та мистця. Але він любив також м у з и к у, й тогочасну музику добре знає та зміє орієнтуватися у нових її течіях. До того він чудовий знавець р і д н о ї п і с н і та знаменитий с п і в а к, один з найкращих її інтерпретаторів. При цьому національний поет не замикається ніколи тільки у вузьких межах рідного національного Я. Навпаки, як добре це відмітив шведський славіст Є н с е н, автор гарної монографії про Т. Ш е в ч е н к а, український національний поет-вісун - був одночасно духом у н і - в е р с а л ь н и м, світовим. Його цікавила а н т и к а. Він знав те найкраще, що дало для літератури й мистецтва с е р е д н ь о в і к ч а. Близький йому шотландський поет Б е р и с, французький Б е р а н ж е. Читав він радо В а л ь т е р С к о т т а, знав Ш м і л л е р а та Г е т е. Слідкував за тогочасними надбаннями науки та поступом техніки. Любив "м о с м о с" Гумбольдта. З великим пієтетом вгадував камінярі модерної техніки - Ф у л ь т о н а й У а т т а, вісунський пророкуєчи епохально значіння їхніх винаходів для майбутньої історії людської цивілізації...

Видавець та головний коментатор автобіографічного "Ж у р - н а л у" поета, С. С ф р е м о в, (у передмові - "Л і т е р а т у р - н и й а в т о п о р т р е т Ш е в ч е н к а") (, ось як характеризує автора "Кобзаря" з культурного боку: "В йому (себ то з "Журнали" В.) знаходимо найкращу автохарактеристику поета, його справжній автопортрет, що докидає стільки великих і дрібних рисочок до відомого з інших джерел образу. Скільки дотепних оцінок, виражених характеристиками усяким людям, що стіпалися з Шевченком на життєвій дорозі, розсипано тут; скільки влучних

думок про всі ці цікаві поетові з'явища й події, надто в сфері мистецтва й політики; скільки глибоких психологічних уваг поміж рядками, скільки цікавих присудів про бачення і читання!... Це без найменшого напруження, по дорозі для себе, мовляв, висловлені уваги, - особливо в сфері поетові найближчої: про літературу, мalarство й архітектуру, музику й театр, - показує, якої надзвичайної тонкої духової організації була ця людина, як уміла вона почувати красу і правду життя і мистецтва та оцінювати літературні й громадські події.

Доц. О.І. В о ч к о в с ь к и й.

--00000--

СТУДІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ.

Листування Секретаріату.

Студ. В.В. з Гиньчу. Курс 9 л.1 вислали при ч.9 "УТГІ". Лекції курсу 8 просимо повернути нам поштою. Анкету одержано.

Курсанти Л.С.Щ. з Перемишля. Предмети рекомендовані звільнені від оплати вписового, а за кожну лекцію рахується 2 1/2 корони чеських. Конкретно Ви мали би заплатити на першому семестрі за підручник фізики - 12 лекцій - 30 корон чеських та основ вищої математики - 20 лекцій - 50 корон чеських.

Курс. П.К. з Немціцах. Курс ч. 5 просимо перевірити по сторінках, чи бракує якої, і нас повідомити.

Курс. І.Д. з Жовні. Курс ч. 3 та інстр. І вислано. Курс ч.5 л. 5 при цьому прикладаємо.

Курс. Г.Ц. з Рівного. курс 1/6 та 6/6 при цьому вислаємо подруге. Решта все в порядку. Легітимації ще не вислали.

Студ. І.З. з Дрогобичу. Попередні листи з зауваженнями п.п. професорів Вам були повернуті дня 7-ІІ за винятком тих, що відносяться до курсу 2 та 5. Чи одержали?

Студ. Я.П. з Ліщині. Все рекламоване вислали подруге дня 4-ІІІ припорученим.

Курс. Г.Р. з Гостинному. Курс І л. 2 та 3 вислаємо. Все інше в листі.

--00000--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Анкетно-статистичні картки. Секретаріат просить п.п. слухачів, що не надіслали ще анкетно-статистичних карток зробити це в найближчому часі.

Зачислення на курс практичної фотографії. Хеміко-технологічний Відділ приступив до розгляду прохань та зачислення курсантів на курс практичної фотографії. В ближчому часі розпочнеться фактичне навчання на цьому курсі.

Основи радіотехніки для радіомоторів. Цей новий курс УТГІ, що його видання розпочато з днем 1-го березня н.р., у цілком приступному, але зповні науковому викладі знайомить з фізичними підвалинами радіотехніки та докладно висвітлює всі основні моменти радіовисилання та радіоприймання (будова апаратів та антен, конструкція помічників приладів і т.п.) Велике число рисунків та схем ще збільшує ясність та зрозумілість викладеного

популярних мовових текстів. Цілий курс (9 лекцій) вийде до 1 липня ц.р. Ціна курсу 45 мор. чеш. Вписи. Доводиться до відома зацікавлених осіб, що впис на всі відділи УТГІ терміном не обмежується. Прохання надсилати на імя Ректора Української Господарської Академії, Подєбради, Ч.С.Р.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу при цьому числі надсилається:

- а) Студентам та Курсантам: Політична економія (курс 1) лекц. 10, Теорія Статистики (курс 4) лекц. 8, Торговельне рахівництво (курс 5) лекц. 7-8, Комерційна арифметика (курс 6) лекц. 10, Англійська мова (курс 7)

лекц. 11-12, Французька мова (курс 9) лекц. 6.

б) Курсантам Курсів Вухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) лекц. 7-8, Комерційна арифметика (курс 6) лекц. 10.

в) Студівцям додатково політичну економію (курс 1) надсилається лекц. 10.

По Агрономічно-Лісовому Відділу висилається лекції з таких курсів: Неорганічна хемія (курс 101) л.6, Основи вищої математики (курс 102) лекц. 5, Ботаніка (ч.І Анатомія рослин - курс 105) лекц.7, Технічна фізика (практикум, курс 103 а) лекц. 1, Політична економія (курс 1) лекц. 8, Чужі мови т.к., хто на них записався.

--00000--

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

Курси Українознавства.

Підготовча праця щодо відкриття повсюдних курсів українознавства закінчується. В українській пресі з'явилися замітки та оповіщення про відкриття цих курсів. Радо констатуємо, що курси знайшли прихильний відгук серед наших слухачів. Студ. Р.І. пише: "Шановний автор статті "Курси Українознавства" в ч. 8 Журналу висловлює надії, що молоді піддержать плани УГА щодо цих курсів, бо відомості про Україну, її історію, географію, вона могла тільки поєму мурами гімназії доповнювати."

Курс. Г.Р. пише: "Курси українознавства можна тільки вітати. Я особисто, як тільки розпочнуться, візьму udział, тобто буду студіввати?"

--XX--

Ничче містимо листа п. Студ. Б.Барта. Містимо його в порядку дискусійному. Разом з тим Редакція зазначає, що вона не може погодитися з думкою автора про гуртування студентів УТГІ на ґрунті спільних поглядів. В професійних організаціях звичайно гуртується громадяне незалежно від їхнього світогляду. Підставов до об'єднання тут нормально служить спільність інтересів чи спільне заняття. У даному випадку-творення студентської корпорації-в'язати студентство між собою мусять два моменти: студіввання на тій самій школі та момент національний. Що торкається адрес студентів УТГІ, то Секретаріат міг би подавати їх балавчим лише за агодов самих адресатів.

Редакція.

" В справі організації студентів УТГІ я запропонував би таку річ: кожен студент чи курсант, подаючи свою адресу, пише лист приблизно такого змісту: Мав років, живу в, переконання мої....., цікавивсь справами..... Цей лист висилає до другого студента, який по прочи-

танню висилає його далі, до третього, третій до четвертого і т.д.

По такому обміні листів, студенти, більш менш однакових поглядів і переконань, закладають корпорації в осередку найбільшого скупчення.

Обмін листів переводився б лише в межах одної держави. Допіро, по згуртуванні відповідної кількості членів з однаковими поглядами, ці студенти, або громада, висилають відозву до студентів в іншій державі.

Тут ходить головне о те, щоб студенти, які входять до студ. громади, були там для того, щоб свої суспільні ідеї переводити в життя спокійно, гармонійно, бо коли б організація була не на основі єдності духа, то вічним сваркам і нереальним дискусіям не було б кінця. Ми, молоді, на яких дивиться старше громадянство і чекає від нас позитивної праці, з тими шрубками в машині державності, котрі лучать поодинокі частини цієї машини. Коли не будемо організованими, то наша машина розпадеться, а тому, мавчи одну ідею, прагнимо до її реалізування, через єдність думок в студентській громаді.

Щодо ознаки УТГІ, то це є добра думка і я цілком солідарізуюся з тов.Г.Родзем, пропонувачи залучений при цьому рисунок.

пошанов В р і я В а р т к о . Студ УТГІ.

Проект відзнаки для студентів та курсантів УТГІ, запропонований н. Студ. В.Вартком.

Верхній трикутник - золоте сонце на блакитному тлі. Нижній трикутник - тло трав'яно-зелене.

Коли набереться більш проєктів, Жврі їх розглядає і найліпший проєкт ухвалить для виготовлення значка. Про це буде своєчасно повідомлено в журналі.

--00000--

000

0

Obsah: Prof. M. Slavinskyj - Ševčenko - národní vudce. Doc. O. Bočkowskyj - Od roboty do vrcholu lidského ducha. Studijní korespondence. Různé. Studentská stránka. -

"UTHI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čis. 952-VII-1933.
Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

--00000--

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

11

Подєбради Березень 1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 11.

Вересень

1933.

ШЕВЧЕНКО ЯК ПОЕТ ЛОВИ І НАША КРИТИКА.

Під цим наголовком містимо тут скорочені витяги з доповіді лектора Академії д-ра Осипа Безпалка, виступаючого на святковій академії в день Шевченкових роковин, що виступала УГА 11.III. б.р. для української колонії в Подєбрадах. За браком місця не можемо вмістити доповіді повністю.

Редакція.

--х--

Від смерті найбільшого українського Генія минуло вже 72 роки, а ще досі нема в українській літературній критиці всебічної праці, яка дала б повне освітлення цієї геніальної постаті, її духовому почину і зросту та позначила ступінь спорідненості і зв'язності Шевченка із всевітнієм мистецьким творчістю його доби.

Старі школи літературної критики не були дрістять плодотворні, а головне відзначаються односторонністю. Але не лише українські. Німецька літературна критика, що в минулому столітті в лона історично-філологічної та позитивістичної шкіл дала багато основних праць про своїх класиків, не відкрила всієї глибини духового і мистецького зросту німецьких геніїв. Але духово-наукова школа, започата Дільтсом і довершена Гундольфом, у своїх працях про Штефана Георга і про Гете відчинила широкі горизонти у творчості цих і інших поетів.

Українська критика, почата Драгомановим, подавала великі надії на широкий розвиток. Почав же він від того, що синтезував найдені завдання старих і нових шкіл, себто порівнявчі й ідейно-соціологічні методи та теорії дослідження. Але небезпека для розвитку української критики лежала в тому, що критичні методи, прикладені до народної творчості, фольклору, були відтак вжиті і до суїни штучної поезії, при чому подекуди навіть у звужених межах. А всяке звуження у освітленні поета-людина, поета-мистця, поета-соціального явища, поета - сина своєї доби є незвичайно небезпечне для успішного досягнення поставленої мети. Не говоримо вже тут про дуже, на око, основні методи чисто філологічних, формалістичних шкіл.

В яким духовім оточенні наша критика врешті опинилася, видно із слів С.Сфєрмова про своє теорію літературної критики: "Таким чином, говорить він, беручи письменство за прояв життя нашого народу, за повільний громадський рух серед нього, за всеголосніший одгук інтересів широких мас людності, я спробувати дати історичний огляд українського письменства, як вільного в широкому розумінні руху, що всіма сторонами обходить життя народу й пронаєдує йому раз-у-раз стежки до

краюї будучини. Одидаючи вузький естетичний принцип і, широкий з погляду бібліографічний - систематичний, натомість провідною думкою своїх нарисів владу принцип громадського слугування письменства народові..." Одже - відкидаючи естетичний принцип", так само, як у наших естетів; "відкидаючи суспільний принцип" і т.д. і т.д. Це значить відразу прокламувати односторонність і не дати правдивого освітлення літературній творчості, як появи не тільки громадського життя, не тільки мистецького утвору, але також не наїти для неї місця в даній добі з її всеохоплюючим міжнародним значінням, а вкрити не вати на увагу душі поета з її найрізноманітнішими впливами та зі своєю геніяльністю.

Навіть чисто марксистська школа літературної критики, розвинута в Німеччині Фрідріхом М е р і н г о м в його основній праці "Легенда про Лессінга" та в Росії П л е х а н о в и м, не відкидаючи моментів естетики і ідеології, знає, що їх тільки в однім рівнячому суспільно-економічному центрі. Школа ця на Україні почалася багатообіцяючи якими працями про Шевченка П. Я к у б с ь к о г о, О. Д о р о ш к е в и ч а і ін. Але "генеральна лінія" на Радянщині убиває всю науку, яка не іде безпосередньо на службу тієї лінії, убиває смисл марксизму, убиває також добрі зародки марксистської науково-літературної критики, дозволяючи їй тільки в тенденційно-парламентській формі. Культ Шевченка на Україні знижує і після всього певно Шевченків Косзарт муситиме стояти на першому місці на індексі Г.П.У.

Порівнявчо-історична школа української критики, замість освітити творчість Шевченка, на мій погляд, причинилась до збавлення значіння Шевченкового генія яким через це, що попала в дуже привабливий, але при тім небезпечний круг своєї порівняльної методи. Звернемо свою увагу на двох представників обох ярих цієї школи: формально-естетичної і ідейно-суспільної, О. К о л е с с у і В. Ш у р а т а.

Проф. Колесса у своїй праці "Шевченко і Міцкевич" розбирає впливи Міцкевича на Шевченка і доводить, що "Сон" написаний під впливом "Імпровізації", "Великий дзвін" під впливом "Давидів", "Топола" під впливом "Ущечки" Міцкевича і "Ладмили" Духовського і т. ін.

Др. Шурат пише про зв'язки Шевченка з поляками. Автор дає повну студію тодішніх суспільних і літературних течій Польщі з Краї і на еміграції після 1831 р. і тих їх впливів, які, на думку автора, стали видні в творчості і громадській діяльності Шевченка. По думці автора, навіть Кирило-Методієвське Братство було засновано під польським впливом і по звору Колесси автор приходить до висновків, що цілий ряд Шевченкових поезій повстали під польськими впливами як "Сон", "Цигирин", "Розрита могила", "Сона", "Черниця Марьяна", "Гайдамаки", та що суспільні ідеали Шевченка кристалізувались під польськими впливами.

Не тут місце розбирати думки наших критиків щодо вірності їх висновків та закидів. Вони оспоровані нашими критиками Б. Л е п е н и м, С. С м а л а - С т о ц ь к и м, Л. Б і л а - ц ь к и м. Ми підкреслюємо тільки, що по мимо найліпшої волі авторів і по мимо підкреслювань оригінальності Шевченкового генія з їх боку, їх методів зводиться значіння великого нашого, а то й всесвітнього, генія Шевченка до підрадної ролі наслідувача.

Справедливо зауважує Білецький, що оба критики роблять методологічну помилку, беручи за основу своїх проць те, з чим порівнюють (Міцкевича, польські впливи), а не те, що порівнюють (Шевченко і його творчість). Захопившись методом порівняння, яка так небезпечна для доброї критики з її формального боку, а така може бути багата з її духовного боку, вони її обидва збурили на тільки формальний бік, але на частково духовно-духовний, обмежуючись Польщев. Далше збавлення бачимо в цьому, що в працях критиків не досить розгорнуто різниці між творчістю

Шевченка і творчість хочби Міцкевича, що геній Шевченка не стояв тільки в тіні Міцкевичового генія, що в дальшому їх духовому розвитку, шляхи обох розходяться, що Міцкевич закінчує містицизмом і папізмом, Шевченко - реалізмом і критицизмом.

Як не дивно, попри тих широких польських впливів на Шевченка, Шевченко у своїм духовім розвитку відбивається зовсім від шляхів польського а то й російського романтизму. Його геній розвивається цілком аналогічно з геніями німецького романтизму (Гайнего, Ленау, Платена) і французького (Віктора Гюґо, Веранже, Жорж Занд), а не польського (Міцкевича, Гощинського). Шевченковий духовий розвиток іде таким шляхом, для якого в безпосередньому оточенні Шевченка порівняння не знаходимо.

Німецька творчість переживає в 30-их і 40-их роках перелом. Поети відвертаються від чистої романтики, стають співаками дня, відвертаються від ідеї мистецтва для мистецтва, представники якої бачуть в тільки помершій Гете. Гете стає, як "слуга князів", дуже неувлюблений постаття, проти якої кидає громи популярний тоді письменник В е р н е. Всі очі звертаються в сторону Шіллера, співця волі, творця "Вільгельма Телла" і "Дон Карлоса": "Сер, дайте волі!" Цей клич із "Дон Карлоса" стає головним гаслом всіх поетів тої доби. Гайне залюбки цитує Шіллерові слова із "Давону": "Не бійся раба, коли він ломить пута, не бійся вільного чоловіка".

"Прийде колись гарний день, пише Гайне у своїх "Образях з подорожі", "сонце волі засяє над землею і засвітить краще, ніж аристократія всіх вірок; прийде нове вільне покоління, а мені на гріб положити не лавровий вінець, а меч, бо я був статний борець у визвольній боротьбі людства". На місце святого альянсу королів ставить Гайне святий альянс націй, на місце вояцьких армій, тихі поля праці, на яких орять плуги зроблені з мечів.

Куди ж ближче Шевченкові не формально, а по його духовим настроям, до Гайнего аніж до Міцкевича, який проголошував, що мистецтво не для товпи!

Німецькі поети кохалися в історичних і принагідних темах, щоб поставити свою музу на послуги ідеї волі. Ідея волі була тоді, коли утискувала європейська реакція суспільну думку, тими найважливішими святощами, яким кождий поет мусів служити. Вона знаходила відгомін в найприморозніших темах. Гайне пише свої "Німеччину", Ленау - "Альбігензіс", прах Альфред Майснер "Жінку", Гартман "Меч і колеса", Платен "Канобрейську лігу". Віктор Гюґо пише похвали на жертв липневої революції, Веранже - оспівує могили революціонерів. В цій всевітній добовій лінії лежить творчість Шевченка і його політично-суспільної поезії з "Іваном Гусом" і "Кавказом" на чільному місці.

Творяться всди в Європі спілки по звору Мацінього "Молода Італія, повстає "Молода Німеччина" (Гайне, Берне, Гуцков), "Молода Польща" і т. ін. Ці спілки об'єднуються в "Молоду Європу". Найбільш знаменитим постаття "Молодої Європи" - це патрон святого альянсу, царь Микола I. Мотиви ненависти проти Миколи I, проти королів, князів, проти сваволі пануючих, проти утиску слова заповнюють німецьку і французьку поезію.

Соціальні мотиви, яким Шевченкова муза присвячує стільки місця, більше підходили до соціальних мотивів німецьких і французьких романтиків як до польських і російських.

На цій коротенькій, неповній, принагідній нанизі росте постаття Шевченка до всевітньої величини, де вже порівняння з творчістю Міцкевича і Жуковського може мати тільки спорадичне і побічне значіння.

Велич Шевченка лежить не в тому, що принагідний мотив чи сюжет сходиться із подіями другого, чужого письменника, а в тім, що він відомий далеко від широкого світу, схопив своє геніальність тенденцій і потребу тодішньої доби, не тільки на Україні, а на цілому світі. Його спорідненість не зичається на Міцкевичу і Жуковським, як зможуть нас наші критики, а розвивається далеко до Віктора Гюґо, Жюль Верн, Гайне, Ленау, Платона і ін. Він творить собою Молоду Україну сам. Молоду Україну у розумінні Молодої Європи а її боєм проти утилізму феодальних панів, за соціально визволення, за визволення жінки, за братерство народів....

Д-р. О. С. П. Б. О. П. Я. К. О.

--000--

СТУДІЙНЕ ЛІСТУВАННЯ.

Коммерційна арифметика.

Найлегший спосіб перевірки переведених ліф є відомий "спосіб дев'яти".

Хочу сказати, що в певних (правда дуже рідких) випадках спосіб цей не гарантує від помилки. Тут нема нічого дивного дивного, бо процес виключення дев'яток є чисто механічний і тому, коли підсумок цифр якогось із співчинників ліф (включаючи той результат ліф) відрізняється від вірного підсумку прагматичного результату чи співчинника на 9 чи кратно 9, то "спосіб дев'яти" такої помилки не випише.

Приклад назову з практики.

Треба було помножити 2835.87 x 172.85.

Множення було переведено так.

$$\begin{array}{r} 283587 \quad \times 172,85 \\ 1417935 \\ 567174 \\ 567174 \\ 1417935 \\ 567174 \\ 283587 \\ \hline 567174 \\ 490.095,0534 \end{array}$$

Для того, щоб переводити менше часткових множень, в множителі розкладено 7 на 5+2, а 8 на 5+2+1. В той спосіб прийшлося множити лише на 5 та на 2.

Отже було написано множення та множителя, а в іншій місці переведено множення 2835.87 на 5 та на 2.

Далі одержані добутки було записано під співчинниками множення, комбінуючи записи так, щоб з речок на відповідних місцях мати проміжні добутки від множення на 1, 7, 2, 8 та 5.

І так замість добутку від множення на 1 було написано результат від множення на 5, відступивши на одне місце направо, а під цим добутком підписано добуток від множення на 2 (вірно), не відступаючи направо. Наступний добуток від множення на 2 підписано вірно з відступленням на одне місце направо. Далі вірно було підписано добуток від множення на 5, під ним - від множення на 2, а ще нижче від множення на 1.

Нарешті підписано було вірно помилково взятий добуток від множення на 2 замість добутку від множення на 5.

Цілком випадково підсумок цифер добутку від множення на 5 є рівний такому ж підсумкові добутку від множення на 2, а саме: $1+4+1+7+9+3+5 = 30 = 5+6+7+1+7+4$, а не виключенні дев'яток $30 - (3 \times 9) = 3$.

Трійка від того, як і від другого добутку на остаточний добуток впливає однаково, тому "способом дев'яток" це помилку виокремити не удалось.

Справді. Вірно переведене множення дає такий результат.	Перевіримо способом "дев'яток"
283587 x 172.85	перше множення (невірно переведене).
1417935	Множення по вичисленні дев'яток дає 6
567174	Множитель " " " " 5
567174	Добуток " " 3 x 5 = 15-9=6
1417935	
567174	Перевіримо в той же спосіб друге множення (вірно переведене).
283587	Множення по виключенні 9 дає 6
1417935	Множитель " " " " 5
490.180,1295	Добуток " " 3 x 5 = 15-9=6

Щоб уникнути подібних помилок, необхідно по підписанні часткових добутків перед їх додаванням перевірити чи всі добутки записано на відповідних місцях та чи всі потрібні добутки переписано. Взагалі ж треба сказати, що помилки, коли невірний результат відрізняється від вірного на 9 чи на кратне 9, трапляються надзвичайно рідко і перевірка "дев'яток", як дуже легкий спосіб, вживається всиди.

В справі з і д н і м а н н я чисел я хотів би спинитися дещо над способом віднімання, починаючи від крайніх лівих цифер.

Спосіб цей скорочує до певної міри процес віднімання і тому в деяких випадках є вигідним.

При цьому треба мати на увазі таке:

1) Коли всі цифри від'ємника є менші від відповідних цифер зменшення, то від'ємника відповідно підписується під зменшенням і цифри зменшення, які не мають під собою підписаних цифер від'ємника переписуються на крайні ліві місця решти.

Далі перша ліва цифра від'ємника виключається з відповідної над нею зазначеної цифри зменшення, а результат приписується до зазначених вже в решті цифер; так процес віднімання доводиться до кінця.

Приклад: 1345 965

-23-421 1322.444

(Перевірка додаванням решти до від'ємника або "дев'яток").

2) Коли цифри від'ємника через одну є більші від зазначених над ними цифер зменшення, то крайні ліві цифри останнього, які не мають під собою цифер від'ємника, переносяться, як в попереднім випадку. З іншими цифрами зменшення робиться те ж по виключенні відповідних цифер від'ємника.

Коли ж доходимо до цифри зменшення, безпосередньо попереджувачої цифру, що є менша від підписаної під нею цифри від'ємника, то це перед виключенням з неї підписаної під нею цифри від'ємника, вона зменшується на одиницю, а по виключенні переноситься на відповідне місце решти. Наступна цифра зменшення збільшується на 10, а по виключенні з неї підписаної під нею цифри від'ємника приписується до цифер решти і т.д.

Приклад: 2 6 9 4 5 7 6

-7 5 3 5 7

2619219 (перевірка додаванням, або "дев'яток")

3) Коли ж "попереджувача" цифра є рівна підписаній під нею цифрі від'ємника, або дві цифри від'ємника підряд є більші від зазначених над ними цифер зменшення, то цифра зменшення, що міститься пе-

ред попереджувач чи в другім випадку перед меншою цифрою, зменшується на 1, "попереджувач" збільшується на 10 та в той же час зменшується на 1 (отже в кінцевім рахунку збільшується на 9), а наступна цифра збільшується на 10. Всі цифри по виключенні відповідних цифер від'ємника переносяться на відповідні місця рештки. В той спосіб віднімання доводиться до кінця. Приклад:

$$\begin{array}{r} -19+10 \quad -19+10 \\ 18665782 \\ -2572483 \quad 15993279 \text{ (Перевірка} \\ \hline \text{додаванням або "дев'ятков")}\end{array}$$

Як бачимо, практика вживання цього способу досить обмежена, бо вже останній випадок є досить ускладнений.

--X--

Прошу п.п. Студієвих Комерційну арифметику виправити в надісланім їм курсі такі спостережені мною помилки.

- Стор. 26 ряд 8 знизу написано арифметичного
треба читати арифметичне.
- " 27 " 23 знизу написано: від множника.
треба читати: від множення.
- " 30 " 10 знизу написано: задача 2....1822
треба читати: Задача 2....18221.
- " 55 " 2 знизу написано: 4 кгр 5 дигр. 2сгр. - на кгр.
треба читати: 4 гр. 5 дигр. 2сгр. - на грами
- " 56 " 15 знизу написано: 92 чт. 7 чк. 2 грнц.
треба читати: 92чт. 7 чк. 3,5 грнц.
- " 56 " 10 знизу написано: 43 пд. 11 фн.
треба читати: 45 пд. 9 фн.
- " 56 " 1 знизу написано: Дол. 3169.92.
треба читати: Дол. 3144.96.
- " 56 " 19 згори написано: 12 сент. 3 кв. 4 гал.
треба читати: 12 сент. 3 кв. 4 буш.

доц. Я. М о р а л е в и ч.

--000--

Листування Секретаріату.

Курс. О.В. в Снігурівці. Анкетно-стат. картку одержано. Тех всі перерахунок Вами гроші. Для студій на кооперативному підвідділі вимагається проходження попередніх загально-економічних дисциплін на перших річниках Економічно-Кооперативного відділу. Тому належить Вам подумати про впис на повний Економічно-Кооперативний відділ. Предмети: теорія та історія кооперації, соціологія, загальну науку права і німецьку мову, які входять в програму Економічно-Кооперативного відділу можна студіювати в окремо.

Курс. Г.Ц. в Расниках. На друге упізнання сповідаємо, що журнал ч.6, курс 6 л. 6 та курс 1 л. 6 Вам вислано при журналі ч.10. (див. "УТГІ" ч.10).

Курс. В.Ч. в Бродях. Курс 9 розпочали Вам вислати. Окремо послано Вам підручник "Теорія кооперації". Журнал ч. 3 виплемо, як вийде друге видання (див. "УТГІ" ч.9).

Курс. С.Ф. в Коцюбинчиках. Новий комплект "УТГІ" вислати не можемо за вичерпанням деяких чисел. Лише дощ. Ренту листом.

--000--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Оплата шкільних такс. Секретаріат розіслав окремим Студівчим листівки з означенням зaleгlostей. Згідно з правилами УТГІ тим студівчим, які своєчасно не надішлять належних квот, буде припинена дальша висилка лекцій.

Кінець 1-го семестру на Економічно-Кооперативному Відділі. Кінем 1-го квітня закінчується 1-ий семестр і розпочинається 2-ий семестр Економічно-Кооперативного Відділу УТГІ. Секретаріат УТГІ звертає увагу п.п. Студівчих на необхідність вирішення зaleгlostей за шкільні такси, Щоби запобігти перерві в одержанні студівного матеріалу.

На увагу слухачам курсів оброблення шкіри та основ радіотехніки. Перші лекції цих курсів висилаються всім студівчим. Дальші лекції будуть надсилатися лише тим студівчим, які внесуть квоту 45 кч. за курс на оплату шкільних такс. Гроші можна надсилати міжнародним грошовим переказом на адресу Академії в коронах чеських, або вносити на конто Академії в Земельному Банку Гіпотечному у Львові.

Розсилка лекцій.

По Хеміко-Технологічному Відділу при цьому надсилаються перші лекції з таких курсів: Оброблення шкіри-

(курс 201), Основи радіотехніки (к. 202). По Економічно-Кооперативному Відділу при цьому числі надсилаються:

а) Студентам та Курсантам: Політична економія (курс 1) лекц. 11, Теорія статистики (курс 4) лекц. 9, Торговельне рахівництво (курс 5) лекц. 9, Комерційна арифметика (курс 6) лекц. 11, до курсу Теорія кооперації - інструкція ч. 3, Англійська мова (курс 7) лекц. 13-14, Французька мова (курс 9) лекц. 7-8, Німецька мова (курс 8) лекц. 10-11.

б) Курсантам Курсів Вухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) лекц. 9, Комерційна арифметика (курс 6) лекц. 11.

в) Студівчим додатково політичну економію (курс 1) надсилається лекція 11.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилаються: Неорганічна хемія (курс 101) л. 7-8, Основи вищої математики (курс 102) л. 6, Технічна фізика (курс 103) л. 6, Мінералогія (курс 104) л. 2, Ботаніка (ч. I анатомія рослин-курс 105) л. 8, Ботаніка (ч. II Морфологія рослин курс 106) л. 5, Політична економія (курс 1) л. 9, Англійська мова (курс 7) л. 6-7, 10, Німецька мова (курс 8) л. 5, 6, Французька мова (курс 9) л. 6.

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

Нам пишуть п.п. Студівчі в УТГІ:

п. С.М. Зі Львова "З щирим привітом для піонерів Української науки, які далеко від рідного краю - на с к и т а л ь щ и н і взяли до великого діла - створення кадру української інтелігенції для добра та кращого завтра української нації.- "Части Боже, та слава мулярам української держави."

п. А.В. з Допушні: "Складав щире сердечне побажання за Ваше навчання, котре мене захопило настільки, що я навіть не можу обісати. Раніш я гадав, що мені в школі вже не зчитися, хоча завжди про це мріяв, бо школа коштує великі гроші, а у нас на Волині, в біднім селі де ті гроші взяти? На превелику радість дістав я часопис Г.К.У., де знайшов статтю про УТГІ і зареєструвався до Інституту. Тепер я вже бачу, що на ту нещаску Україну засвітило сонце, яке своїм яким промінням спалить колоду, що лежить нам на шляху до кращої долі. Слава з вік віків тим добрим людям, що працюють в УТГІ і дають нам свою корисну працю, якою можна пишатися в кожній українській хаті!

До організації Студентської Корпорації УТГІ.

Вже не один раз п.п.Студівччі звертається до нас в справі утворення Студентської Корпорації УТГІ. Студент С.М. зі Львова в цілі утворення такої організації просить подати йому список студентів УТГІ з Край з зазначенням їх адрес. Як в минулому ч. "УТГІ" ми зазначили, Секретаріат без згоди адресатів подати їх адрес не може. Тому, хто з п.п. Студівччих хотів би, щоб його адреса була видана, має написати про це Секретаріату.

--000--

ВІДГУКИ ПРЕСИ.

Цілий ряд Українських часописів зміщує замітки про чинність УТГІ.

Тижневик "Січ" в ч. 3 з дня 21 січня ц.р. під заголовком "Перша ластівка" сповіщає про вихід перших друкованих лекцій УТГІ та ділиться своїми враженнями від цих лекцій. Рівно ж тижневик "Канадійський Фармер" в ч. 5 з дня 1 лютого ц.р. в статті під заголовком "В добрий час" вітає розпочаття чинності УТГІ та вихід перших лекцій. В більшій статті, уміщеній в часопису "Український Хлібороб", що виходить в Бразилії, в ч. 2 від 21 січня ц.р. надається великої ваги факту відкриття УТГІ, автор вважає, що це знаменує в нашому житті величезний крок вперед і закликає всіх, зокрема молодь та інтелігенцію, неодмінно використати цю нагоду для поширення своїх знань. "Хай же буде діяльність УТГІ триумфальним походом на наших землях високої освіти і знання"!...., закінчує автор.

---00000---

--000--

-0-

Obsah : O. Běspalko. Ševčenko - básník doby a naše kritika. Studijní korespondence. Různé. Studentská stranka. Z přemy.

"UTHI" Žurnál školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace : Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933.
Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

--000--

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

№ 609/72
УГА

12

Подєбради Березень 1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 12

Березень

1933.

СТУДІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ.

Про роль коефіцієнтів пропорційності у фізичних вимірах.

Ця замітка я пишу як відповідь на запитання одного з п.п.студентів про роль коефіцієнтів пропорційності. У фізиці ця роль є подекуди відмінною ніж у математиці. Там коефіцієнтом пропорційності K ми з'являємося як множник, що зв'язує пропорційним зв'язком дві змінні величини X та Y , за поміччю виразу: $y=kx$, або $x=y:k$, в якому величині k ми можемо давати найрізноманітніші значення. Інакше стоїть справа у фізиці. Тут коефіцієнти пропорційності являють собою абсолютні або релятивні константи, себто величини, числова значення яких або взагалі не змінюється, або змінюється лише при зміні умов досвіду.

Ширше висвітлення ролі коефіцієнтів пропорційності улегчать нам конкретні приклади. Нехай, наприклад, функціональна залежність величини A од величин X та Y : $A = f(X, Y)$ (1)

має конкретну форму: $A = \frac{X}{Y}$ (2)

Дано величинам X та Y одиничні значення. Умова: $X = 1, Y = 1$, при наявності залежності (2), потягає автоматично умову: $A = 1$, оскільки за всіх обставин значення лівої частини виразу (2) має бути тій же, що і значення його частини правої. Як бачимо, закон природи, що його математичним висновком є вираз (2), промовляє за доцільністю вибору одиниці величини A в той спосіб, щоб вона, ця одиниця, являла собою частку від поділу одиниці величини X на одиницю величини Y . Але не все те, що виглядає доцільним, надається в практичному житті до здійснення. У даному випадку ми не маємо "вільної руки" у виборі одиниць різних величин, оскільки ці одиниці вже зафіксовані встановленими і загально-принятими до вжитку системами мір (абсолютних, метричних, технічних і т. ін.). Отже може статися, що при уживанні даної системи мір, одиниця величини A не дорівнюватиметься частці від поділу одиниці величини X на одиницю величини Y , - буде від тієї частки більшою або меншою. Припустім, наприклад, що ця одиниця буде в n разів меншою від згаданої частки, себто, що

$$a_A = \frac{1}{n} \frac{0_X}{0_Y} \quad (3)$$

де символи O_A, O_X та O_Y означають відповідно одиниці, приняті для виміру величин A, X, Y .

Ми знаємо, що стосунок числових значень певної величини, одержаних при двох її вимірах різними одиницями, є зворотним стосунком до тих одиниць (див "Вимірча фізика" (курс ч. 103^а, §2). Тому вираз (3) потягає за собою такий :

$$A = n \frac{X}{Y} \quad (4)$$

Як бачимо, приймаючи згадану згорі систему мір, ми, для одержання представленої виразом (3) логічно-математичної форми закономірного зв'язку між величинами A, X та Y , змушені ввести до правої частини того виразу множника n , бо лише після цього ми набуваємо формального права зв'язати знаком рівності праву та ліву частини того виразу.

Припустимо тепер, що ми послуговуємось іншою системою, в якій одиниця O_A є в n разів більшою від відношення

$$\frac{O_X}{O_Y}, \text{ себто : } O_A = n \frac{O_X}{O_Y} \quad (5)$$

Тоді, для того щоби не впасти в суперечність зі згаданим логічно-математичною формою даної закономірності та внутрішнім її фізичним змістом, ми змушені ввести до правої частини виразу (2) множника $\frac{1}{n}$, так що

$$\text{дістанемо: } A = \frac{1}{n} \frac{X}{Y} \quad (6)$$

Множники, подібні наведеним згорі числам $n, \frac{1}{n}$, звуться коєфіцієнтами пропорційності (бо ними визначається характер пропорційного зв'язку між лівих та правих частинами даного математичного виразу).

Як бачимо, коєфіцієнт пропорційності не творить собою органічної частки математичного виразу, що формулює собою певну фізичну закономірність, а утворює до нього лише, як епізодичний складник, потребу якого викликає формальними міркуваннями логічно-математичного порядку. Мета введення коєфіцієнтів пропорційності - одна: зберігти формальне право зв'язувати праву та ліву частини даного математичного виразу знаком рівності. Тому то зміна одиниць бодай однієї з величин, що утворює до даного виразу, вимагає відповідної зміни числової вартості коєфіцієнта пропорційності. Як бачимо, ця вартість коєфіцієнта пропорційності не знаходиться в найменшій залежності від будь-яких моментів фізичного порядку і залежить лише виключно від вибору одиниць.

Щоби закінчити наш виклад, наведемо конкретний приклад, за який ми візьмемо загально знаний Ньютонів вбір, що служить математичним сформульованням закону всесвітнього тяжіння :

$$f = G \frac{m_1 \cdot m_2}{r^2} \quad (7)$$

У цей вбір утворюють такі фізичні величини : маси m_1 та m_2 , тіл, що тяжать одно до другого, віддаль між ними r та сила f їхнього взаємного притягання. Крім того ми маємо число G , що має назву "стала гравітації" або "константа гравітації" і виступає в ролі коєфіцієнта пропорційності що зв'язує між собою пропорційним зв'язком величину f (силу) - з одного боку, та величину $\frac{m_1 \cdot m_2}{r^2}$ (добуток мас поділений через квадрат віддалі) - з другого. Якщо би дві матеріальні маси, кожна величиною в один грам, віддалені одна від другої на один сантиметр, притягалися взаємно з силою в одну дину, себто коли би мала місце умова :

$$f_{1,1,1} = \frac{1 \text{ грам} \cdot 1 \text{ грам}}{(1 \text{ сантиметр})^2} = 1 \text{ дина}, \quad (8)$$

жодного множника пропорційності гравітаційний закон не потребував би (власне кажучи за цих умов ми мали би: $C=1$, як то завжди прийнято, множника 1 не писали би) і замість wzору (7) мали би такий:

$$f = \frac{m_1 \cdot m_2}{r^2} \quad (9)$$

Але теоритичні обрахунки, оперті на астрономічні спостереження, показує, а експериментальні дані фізичного дослідження стверджують, що дві матеріальні маси, кожна з яких виносить 1 грам, при віддалі між ними в 1 сантиметр, притягаються взаємно з силою рівно $6,658 \cdot 10^{-8}$ дин. Тому то wzраз (8) ми маємо замінити wzразом:

$$f_{1,1,1} = 6,658 \cdot 10^{-8} \frac{1 \cdot 1}{1^2} = 6,658 \cdot 10^{-8} \text{ дин} \quad (10)$$

що відповідає фактичному стану річей фізичної дійсності. Так само маємо переписати в аміненій формі wzр (9), який після означення множника пропорційності: $6,658 \cdot 10^{-8}$, що його ми умовились називати "сталов гравітації" літеров C , прийме вигляд wzру (7).

Якщо би величини m_1, m_2 та r , що урховають до wzру (7) ми надумались вимірювати не одиницями загально-принятої в теоретичній науці абсолютної системи (С.Г.С.), а в одиницях якоїсь системи іншої, змінила би відповідно своє числове вартість і гравітаційна константа C .

доц. В. Д и с я н с ь к и й.

---X---

Нова релігійна комуна.

("Теорія Кооперації" розд. II. гл. 5.)

Часописи принесли звістку про нову комуністичку колонію, що засновується на засадах християнського комунізму.

Секта, що закладає цю колонію, невелика числом, але різно-ряднає значними капіталами.

Недалеко міста Вікторії (Канада), на острові, закуплено дуже дешево кілька сот гектарів землі дуже доброї якості. Колонія матиме власку пристань і купила вже кілька великих рибальських човнів.

Частина членів секти вже виїхала на острів, щоб приготувати помешкання, одремонтувати старі будови та поставити нові, так, щоб літом колонія вже могла прийняти 700-800 осіб.

Власність має бути спільна; але кожен член секти матиме помірно значку свободу. Аби тільки чинність і поводження його не суперечили інтересам цілої колонії.

Закладаючи колонію, секта ставить своїм завданням здійснити Царство Боже на землі, себто організувати життя на засадах християнства. Колонія має показати людям, як би слід організувати суспільне життя, щоб на землі заплунала згода та етичне задоволення.

Представники секти, в протилежність колишнім організаторам релігійних комун, хочуть, не змагаючись в межах своєї секти, вести широку пропаганду своїх ідей; тому вони мають на думці завітати на огляд своєї колонії екскурсії з різних місцевостей Канади і Сполучених Штатів, надіваючись, що їх приклад викличе наслідування.

Проф. В. М а р т о с.

Листування Секретаріату.

Курс. М.В. в дубні
Студ. О.В. в Почаєві.
Студ. П.К. в Мізуні
Курс. Я.М. у Львові
Курс. В.Д. в Перемишлях
Студ. Я.Т. в Парижі

Секретаріат досі не одержав від Вас оголошення, яку саме чужу мову Ви бажаєте студіювати в першому шкільному році. Просимо це зробити, як найшвидше.

Студ. Р.І. в Сколе. Дальшу в-силку студійного матеріалу перевели при ч.ч. 9, "О та 11 "УТГІ", так що писанка Вам не припинялася. Анкету прикладено при ч. 11.

Студ. І.З. в Дрогобичу. В справі студійного листування послали Вам листовну відповідь.

Курс. П.К. в Немчицях. Все, що рекламуєте, Вам було вислано: перший додаток до курсу 4 - 16.II та другий 8.III. Інструкція ч.2 до курсу 3 Вам надіслано 20.III. Просимо перевірити одержання.

ЗАГАЛЬНІ РІДОМОСТІ.

Оплата шкільних такс. Студіювачим, які записалися переказати до УТГІ чергові рати на оплату шкільних такс, Секретаріат припинив дальшу в-силку студійного матеріалу і обмежується посилок лише чергових чисел журналу, аж до одержання від них належних квот.

Початок II (літнього) семестру на Економічно-Кооперативному Відділі. З деяких предметів через технічні перешкоди студіювачим ще не надіслано повне число лекцій, передбачене в плані навчання першого семестру Економічно-Кооперативного Відділу. Але в цілях заощадження часу, щоб закінчити шкільний рік ще на початок серпня б.р. з 1-го квітня починається висилка лекцій та навчання з предметів другого семестру. всім тим п.п. Студіювачим, що до цього часу надішлять щонайменше, перші рати на оплату шкільних такс в цьому семестрі.

Але до надіслання згаданих рат п.п. Студіювачим досилатимуться лише останні лекції з обсягу першого семестру.

Для нових студентів з 1 квітня почнеться розсилка лекцій з програми I семестру.

Задолгості за шкільне листування. З огляду на початок II семестру п.п. Студіювачі на Економічно-Кооперативному Відділі мають вирізнити задолгості за студійну кореспонденцію першого семестру. Суму задолгості Секретаріат подасть кожному студіювачому окремо.

Господарський Відділ.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

а) Студентам та Курсантам: Політична економія (К.1) л.12, Теорія статистики (К.4) л.10, Торговельне рахівництво (К.5) л.10, Комерційна арифметика (К.6) л. 12-13, Англійська мова (К.7) л. 15-16.

б) Курсантам Курсів Вухгалтерії: Торговельне рахівництво (К.5) л.10, Комерційна арифметика (К.6) л.12-13.

в) Студіювачим додатково Політичну економію (К.1) надсилається лекція 12.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається: Неорганічна хімія (К.101) л. 9 і 10, Основи вищої математики (К.102) л. 7, Мінералогія (К.104) л. 3, Англійська мова (К.7) л.8-9, 11-12, Німецька мова (К.8) л.7, Французька мова (К.9) л.7-8.

По Хіміко-Технологічному Відділу надсилається: Оброблення шпирів (курс 201) лекц. 2, Основи радіотехніки (курс 202) лекц. 2.

Obenah: Studijní korespondence. Ružane.

"УТГІ" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.
Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čis. 952-VII-1933.
Ročník vydáván na vlastním cyklostylu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОДАРОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГА

166604/13

13

Подєбради

Квітень

1933

ВІЛЬНА СЕЛЯНСЬКА ВИСОКА ШКОЛА.
(Vysoké Učení Selské)

Торік чеське " Svobodné Učení Selské " святкувало десяти роковини свого існування. Ця чеська селянська академія або "вільний університет" для села не тільки цікава, але й своєрідна чеська спроба поширення освіти та прищеплення вищої культури серед селянства. Через це вона заслуговує уваги з боку кожного народу, у суспільній структурі якого селянство творить основне ядро. Завдання та досягнення цієї молодшої чеської установи не можуть не цікавити нас, бо український народ суспільно належить до типу суто селянської нації.

Модерна чеська нація також розвинулася із селянської основи. Вся новочеська інтелігенція - селянського походження. Корифеї новочеського письменства, науки, мистецтва та культури взагалі - народилися під сільським стріхом. Так само, як і національні провідники та будівничі чехо-словацької держави.

Наприкінці світової війни др. Е. Бенеш у розмові з одним англійським журналістом зокрема підкреслив цей момент кажучи: " Вони (себе його земляки. Б.) були тільки селянами, але вони створили націю. З цих збогик шкіл, з цих, бідолашних хатин вийшла нова чеська аристократія: лікарі, професори, інженери, купці, банкіри; всі вони - діти села.."

Від самого початку чеського національного відродження зверталась велика увага на село. Програмово працювалося над покращанням господарського положення, суспільної долі та особливо культурного рівня села. Через це чеський селянин став згодом не тільки фахово добре освіченим, але й національно дуже свідомим. Коли вибухла світова війна - чеські селяне масово пішли за Масариком та енергійно підтримували його самостійницьку акцію. Справедливо казав др. Е. Бенеш у попередньому вже цитованій тут записі, підкреслюючи природний демократизм чеського народу: "... Ми самі створили свій народ із поневоленого селянства. Тепер ми стали модерною нацією - ліквованою, грамотною, дисциплінованою, господарськи незалежною, промислово вільною, готові до здобуття своєї волі та до захисту її від австрійського феодалізму й від пруської брутальності..."

В новочеській історії селянин був отже свідомим та дуже активним чинником. Він міг відіграти таку роль завдяки не стільки своїй числовій перевазі, як в наслідок свого високого культурного рівня.

В самостійній чех. державі селянство було поставлено перед новими далекосягними та відповідальними завданнями, до яких треба було знову

належно підготуватися. Не досить вже було лише фахової сільсько-господарської освіти. Треба було її дешифрувати й дуже поширити в напрямі усвідомлення громадської функції селянства, яке для цього мусило виробити свою філософську та соціологічну проблематику, науково обґрунтовану. Це був шлях, що привів зрешті до закладення Селянської Академії, як найвищої просвітньої установи спеціального призначення.

Ідеологом, а відтак організатором цієї школи, був відомий чеський діяч на полі просвітньої праці для села — **Антін Матула**, автор кількох теоретичних праць, присвячених спеціально питанням селянської культури, як напр.: "Виховання села для демократії" (1919); "Культура села" (1920); "Селянське виховання у нас" (1921). Нараві Ант. Матула має на увазі відомий тип скандинавського "селянського університету" — т. зв. "Höjskole", що відіграв дуже впливову й корисну роль у новочаснім громадським відродженні Данії, Норвегії, Швеції та Фінляндії. Виявилося, однак, що "Höjskole", яка органічно розвинулася з життєвих джерел скандинавських громадських і природних відносин, не може бути механічно перещеплена на ч.с. ґрунт. Чеська Селянська Академія мусила бути збудована на природних і суспільних підвалинах чеської дійсності, можливостей та потреб. Ідейну її програму Ант. Матула сформулював та мотивував в вільній спогаді про цю установу в слідуєчих словах, а власне кликах: "...народоохотувача школи, школи селянськості та ч.с. демократії". Потреба такої школи диктується, на його думку, тим, що "воля й демократія, змагають кращої інтелектуальної та моральної кваліфікації ширшого життєвого та світового круговору, міцної ідентичності й почуття відповідальності...". Існуючі вже школи фахові та загально-просвітнього типу не в стані подувати це завдання. Звідси потреба вільної селянської високої школи, "виховувачий план якої був би як з найкращим зв'язком з дійсним життям, з проблемами, які створює доба, приносить новий день". В програмі цієї школи тільки третина навчальних предметів має фаховий характер; решта — загально-просвітнього напрямку.

"Svobodné Učení Selské" розпочало свою діяльність 17-го січня 1921 р. у Празі циклом 148 викладів, які відбулися протягом місяця. Цей дебют був де імпровізаційний. Школа не мала свого постійного осідку. В п'ятім році свого існування (р. 1927) вона придбала гарне приміщення у чудовім "Домі Хліборобської Освіти", де існує досі. Відтак періодично її курси відбувалися уже регулярно; спочатку вони мали колективний характер, але від 1927 р. — окремо відбувалися курси для хлопців й окремо для дівчат. З наведеного нижче статистичного огляду за перші десять років існування цієї школи можна мати загальну уяву про її організацію та стан олухачества. (дивись таблиця на стор. 3).

Належу тут прогнати викладів цієї школи у 1927 р. для ознайомлення читача з навчальним характером. Курс мав загалом 244 години викладових та 46 год. справ. Він був поділений на три головні відділи: 1) загальне виховання; 2) громадське виховання; 3) фахове хліборобське виховання. До першого відділу, що мав разом 64 викладових годин, входили такі предмети: Духові основи життя на селі (13 годин). Природознавчі основи світогляду (6 г.). Історія ч.с. селянства (12 год.). Розвиток хліборобства з боку технічного, господарського та культурного (12 г.). Нариси з історії ч.с. селянства нової доби зі спеціальним уявленням мотивів із селянського життя (10 г.). Мистецтво на послугах селянської просвіти (12 г.). Технічні знахідки для поширення поступу на селі (12 г.). Піклування про добробут села закордоном і в нас (6 г.).

Відділ другий, що разом мав 66 год., складався з такого циклу предметів: Народне господарство зі спеціальним уявленням державного господарства (12 г.). Сільсько-господарська кооперація (12 г.). Сільсько-господарське законодавство (12 г.). Суспільна політика на селі (12 г.). Основи красномовства (12 г.). Устрій громадський, повітовий та державний (6 г.).

Таблиця до стор. 2-гої.

щорічні курси	Виклади відбулися у добі	число лекторів	викладових годин	число вправ	число екскурсій	число слухачів		разом
						хлопців	дівчат	
I..	17.I - 19.II 1921	33	148	8	4	50	11	61
II.	12.XI - 16.XII 1922	34	115	20	20	58	13	71
III.	6.I - 10.II 1924	34	149	20	5	40	12	52
IV.	6.I - 10.II 1925	38	166	28	6	39	6	45
V.	6.I - 26.II 1927	47	244	45	8	36	5	41
VI.	13.XI - 10.XII 1927	30	103	26	8	--	48	68
VII.	6.I - 25.II 1928	47	236	38	6	27	15	42
VIII.	6.I - 24.II 1929	42	189	116	21	--	60	60
IX.	6.I - 23.II 1930	55	216	123	17	63	--	63
X.	6.I - 15.III 1931	45	250	154	14	--	61	61

Розміри цієї статті не дозволяють мені докладно подати тут програму третього спеціального відділу цього курсу, дуже деталізованого й незвичайно широкого, що уявляє модерну агротехніку. Зазначу тут тільки головні групи предметів, що входять до цього відділу: хліборобська адміністрація; практична агротехніка; досвідна справа; дукоснавство та його значіння; молочарство; тоневодство; техніка консервації кормів; основи практичної ветеринарії; нові напрями у с.-госп. машинознавстві; збіжжіві біржі та техніка біржової торгівлі. Разом цей спеціальний відділ мав 54 теоретичних години та 12 год. вправ.

Окрім цього слухачі Селянської Академії мали доступ на виклади прикладні, трантувчі актуальні питання громадського, культурного й політичного характеру. Таких викладів відбулося у курсі 1927 р. усього 40 годин. Для характеристики їх наведу заголовки тем бодей кількох: слов'янська ідея та агроном; захист батьківщини; державний контрроз; руханковий рух на селі; селянка у ч.сл. республіці тощо... Семінарі було п'ять, а саме: листування (16 г.); театральний (6 г.); адміністративний (6 г.); організаційно-пропагандистський (6 г.); хліборобський (9 г.). Звичайно ця школа розвинула також широку видавничу діяльність. Отже й передовсім, веде власну бібліотечку дешевих публікацій - "Stěpnice" (щеп), де за перших десяти років її існування вийшло 25 томиків. Її заходом друкується підручники й фахові публікації та має вийти спеціальна "Селянська Читанка", одже популярна енциклопедія для села. Видає вона відтак свій теоретичний орган: місячник "Osvěta Venkova" ("Просвіта Села") який почав виходити у 1929 році. Вона має вже свої філії на Мораві та на Словаччині. Цікавиться нею закордоном у Німеччині, в Англії та навіть в Японії, не говорячи вже про сусідів: Вроцлавів та Польку.

На порозі другого десятиріччя II існування, робимося, звичайно, підсумок II праці та нальбань і переглядаємося програми та ідейний напрям з метов поглиблення Іх і ще вищого підняття просвітнього рівня" і цієї установи. Наприкінці цього інформаційного нарису до речі буде отже згадати, як II ідеолог та організатор Ант. М а т у л а, - уявляє собі призначення цієї селянської Академії на будуче. У своїй інавгураційній промові з нагоди відкриття XI II курсу (6.I.1932 р.)- він казав: "Вільна висока селянська школа є кузнец ідейно переробленого демократичного селянства та чехословацького патріотизму. Вогнем любови до селянства, до народу, до волі ми розпалюємо жар селянськості та патріотизму в молодих думках селянського внацтва; молотами думок ми виковуємо його людську, селянську, національну та громадську владу."

Доц. О.І. В о ч к о в с ь к и й.

--000--

Листування Секретаріату.

Курс. М.О. в Гайборі. Лекція 7, курсу I, вислана Вам 8.III.1933 разом з "УТГІ" ч.9. Нині висилаємо Вам повторно.

Курс. Н.К. у Коломиї. Лекція I курсу 201 Вам вислана 30.III.1933
Студ. В.В. з Ковля. Студ. листування, яке рекламуєте, було Вам вислано 2 березня ц.р.

Курс. Я.Щ. в Перемишля. Тех.

Студ. І.С. в Гайборі. Листування до курсу 6 л. 2-3 вислано Вам 7-го лютого ц.р.

Студ. О.В. в Ігровиці. Підручник (курс 3) вислано Вам по друге 26.III.1933.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Студійне листування. З огляду на те, що трапляється випадки втрати студ. кореспонденції, зокрема в Східних країнах, Секретаріат допорукує н.п. студіювачим з цих країн листи надсилати рідше, але в більшій кількості і рекомендованими. Рівнож, на бажання, Секретаріат повертатиме це листування тех рекомендованим.

Недоплати за зимовий семестр. При студійному листуванні н.п. студіювачим Екон.-Кооп. Відділу Секретаріат прикладає нотатку про недоплати за зимовий семестр та рахунок видатків студійного листування. Секретаріат просить означені плати, аби якомога швидше переказати УТГІ, аби запобігти перерві у висилці студійного матеріалу.

Початок літнього семестру на Економічно-Кооперативному Відділі. З огляду на початок II семестру н.п. Студіювачі мають надсилати першу рату на оплату шкільних такс. По одержанні першої рати Секретаріат надішле нову налішку на легітимацію тим студіювачим, яким кінчається термін легітимації. Зазначаємо, що легітимацій до Секретаріату надсилати не треба.

Складання іспитів. н.п. Студенти та Курсанти Економічно-Кооперативного Відділу та слухачі курсів бухгалтерії, що прослухали I-ий семестр та зникли з візиту, можуть складати іспити покищо в Комерційно-аритметичній. Трохи пізніше, після одержання останніх лекцій, також

а курсів статистики та торговельного рахівництва. Студіювання теорії кооперації, політичної економії та чужих мов продовжуватиметься далі протягом цілого другого семестру.

Особи, що бажають скласти іспит з комерційної арифметики мусять оголосити це своє бажання до Секретаріату, після чого їм будуть вислані іспитові завдання.

Гаслення лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та Курсантам: Теорія статистики (курс 4) л. 11, Торговельне Рахівництво (курс 5) л. 11, Комерційна арифметика (курс 6) л. 14, Англійська мова (курс 7) л. 17, Німецька мова (курс 8) л. 12-13, Французька мова (курс 9) л. 9-10.

- б) Курсантам Курсів Бухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) л. 11, Комерційна арифметика (курс 6) л. 14.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається: Політична економія (курс 1) л. 11, Основи вищої математики (курс 102) л. 8, Технічна фізика (курс 103) л. 6, Ботаніка (ч. I Анатомія рослин - курс 105) л. 9, Ботаніка (ч. II Морфологія рослин - курс 106) л. 6, Англійська мова (курс 7) л. 10, 13-14, Німецька мова (курс 8) л. 8-9, Французька мова (курс 9) л. 9-10.

По Хіміко-Технологічному Відділу надсилається: Оброблення шкіри (курс 201) л. 3, Основи радіотехніки (курс 202) л. 2; - остання не була вислана при ч. 12 "УТГІ".

---000---

СТУДЕНТСКА СТОРІНКА.

Від Редакції.

В останній час Вш. п.п. Кореспонденти надсилають більші листи й статті з приводу об'єднання студентів і курсантів УТГІ. За браком місця Редакція може подавати тільки основні думки таких листів. Ласкаво проситься пп. Кореспондентів мати це на увазі і на майбутнє.

---x---

Кооперація, - ця модерна форма організації, не відповідає для студентських позачасно; в прилученні до нашої організації можна говорити лише про професійну організацію, оскільки ходить нам про зорганізування всіх студентських позачасно в УТГІ.

Тільки такого роду організація може злучити всіх студентів і курсантів (УТГІ) незалежно від їхнього світогляду, без попереднього звіряння своїх, як то пропонує п. студ. Е. Вартко, переконань і зацікавлень, які зрештєв не кожного цікаві, як може і не кожного з бажанням прикладно сповідатись в своїх переконаннях. Отже треба нам створити професійну організацію, узгодивши (тут я цілком солидаріюся з думкою Шанов. Редакції нашого журналу) передовсім два моменти: студіювання в УТГІ і момент національний.

Ціль такої організації лежить. Мало бути зорганізованими, треба ще між цілями та організацією заповнити існуючу прогалину певним змістом - працею. Отже виникло питання, що повинні робити студенти та курсанти УТГІ, як члени організації? Це питання є найважливішим для нас, що відчуваємо потребу в організації.

Основним змістом нашої організації може стати лише громадська робота на місцях, робота на всіх ділянках суспільного життя.

На питання, як ця робота має провадитися, може дати зримий відповідь лише дальший розвиток організаційного життя.

На разі треба лише собі усвідомити, що оскільки, студенти чи курсанти і громадяне - це два поняття, які знову покриваються зі собою, настільки ми не можемо стояти оподалік життя, мусимо вже тепер бути активним, ініціативним та творчим елементом в структурі нашого народного життя, мусимо впливати в широкі ради громадянства та живим прикладом активізувати його.

Але цього завдання одиниці, нескординовані у своїй діяльності не зможуть виконати, а для цього конче потрібно створити планову організацію студентства (особливо у нас на Волині, де більше відчувається потреба в консолідації сил) - це все так ясно, що не потребує доказів. Оскільки праця має провадитися на місцях, настільки й потрібні нам місцеві організації, - найкраще політові.

Щоб праця на місцях виконувалася солідно, щоб не було роз'єднання сил, такі організації я пропонував би творити, як секції одної загальної організації під назвою "Професійна організація студентів в УТГІ" Життя наше мусить бути централізоване в руках керувачих органів, що репрезентуватимуть себе студентів в УТГІ, як центрі, так на зовні та нестимуть фактичну провідну роботу.

Щодо відзнаки для студентів в УТГІ, то це є добра думка і я цілком солідаризуюся з тов. Г. Родаєм, але запропонований назов. кол. п. Б.Вартком рисунок в формі двох сполучених трикутників, я вважаю трохи невідлним. Чи не краще було б прийняти відзнаку УГА трохи змодифікувавши її? Адже УТГІ це є свого роду високошкільна організація, яка вродилася в лоні УГА.

Курсант УТГІ А.Забрамний.

--x--

З думкою, поданою студ. Б.Вартком щодо заснування студентської громади, яка б могла об'єднати наше розсіяне студентство в одне ціле для скріплення нашого спільного національного фронту, погоджуюсь і рахую потрібним.

Щодо пропозиції поданої тов. Б.Вартком в журналі ч.10 переведення організації студ. та курс. згідно переконань, на мій думку було б виправним. Я таки солідаризуюся з думкою Секретаріату поданою в тому ж числі журналу.

Щодо проекту відзнаки поданої тов. Б.Вартком, був би добрий коли б були дотримані літери ІТГІ у тій стислій формі яку дотримує Український Технічно-Господарський Інститут.

Було б бажаним щоб студенти, та курсанти Холмщини, як що вони є при УТГІ, могли пізнатися та створити об'єднання. Прошу студ. та курс. Холмщини висловити свої думки у цій важкій, для нас переважно, справі.

Курсант в Холмщини Г.Родає.

Obzash: O.I. Boškovakyi-Vysoké Učení Selaké.- Korespondence.Růžane. Studentská stránka.

"UTHI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čis.952-VII-1933

Rozmnožováno na vlastníh cyklostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОВАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

14

Подєбради

Квітень

1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 14.

Квітень

1933 р.

До п.п. Студентів та Курсантів УТГІ.

Від імени лекторського персоналу та адміністрації УТГІ, як
різном і від свого імени сердечно дякує всім п.п. Студентам і Курсантам
УТГІ, що надіслали в нагоди ВЕЛИКОДНИХ СВЯТ свої привітання.
Бажає найкращих успіхів в нашої спільній праці.

Ректор Академії, професор В.І. З а н и ц ь к и й.

--X--

Перед початком II семестру на Економічно-Кооперативному Відділі.

З цим 14-тим числом журналу починається розсилка матеріалу дру-
гого семестру. Отже перший, найтяжчий семестр формально є вже за нами.
Був він періодом привичкання студентства до школи та до характеру висо-
кошкільної науки. Але він також був і для самої школи добов організації
викладів новими методами, методами позаочного навчання. Треба було при-
стосувати до цієї методи всі підручники, деякі написати зовсім наново.
Треба було також організувати і технічну справу розміщення лекцій. Це
все і від професури і від адміністративного персоналу вимагало величезних
зусиль. Одже тільки на одних технічних функціях в УТГІ працює біля двад-
цяти осіб.

Тепер це не час підводити підсумки нашим успіхам за минулий се-
местр. Остаточно вони покажуться лише пізніше при іспитах та при студіях
спеціальних дисциплін.

Але вже й тепер на підставі студійного листування, яке я в обов'яз-
ку керівника відділу регулярно переглядаю, можу з радістю констатувати,
що метода позаочного навчання освідчилася дуже добре, та що студентство да-
ло якнайкращі докази високого рівня інтелігентності, пильності й підготов-
леності до студіювання економічних і кооперативних наук. Найвідрадішим же
явищем є те, що в головній масі студійного листування проглядає ясне ро-
зуміння завдань українського економіста й кооператора, як освіченого бу-
дівника добробуту та кращої долі Українського Народу.

З більшості предметів, що викладалися в попередньому семестрі студії продовжуватимуться й далі. Але, крім того, починається виклади і з нових предметів. Докищо студентству буде розісланий друкований підручник проф. С.Вородавського з "Історії Кооперативів", інструкція до користування цим підручником та перші лекції з економічної географії, цивільного права, товарознавства. Трохи пізніше також почнеться розсилка лекцій з загального рахівництва, торговельної агентури та політичного права. Отже протягом другого семестру студентство почне ознайомлення з своїми новими дисциплінами. Праці буде багато, але не через силу. Вірте, що інтересні й корисні відомості, які подають всі згадані науки, винагородять студіювачів за ті зусилля, що протягом семестру їм доведеться покласти на засвоєння студійного матеріалу.

Пристаючи до організації навчання в другому семестрі, користуємося щасливою нагодою, щоб цією дорогою вислати свій щирий товариський привіт всім п.п. Студентам та Курсантам Економічно-Кооперативного Відділу та гаряче побажання нових сил до дальшої праці.

Доц. М. Д о б р и л о в с ь к и й
Керівник Економічно-Кооперативного
Відділу.

--000--

Листування Секретаріату.

- Студ. Р.І. з Сколе. Анкету вислали Вам подруге окремим друком.
Курс. С.Ч. з Хайфи, Палестина. Лист з дня 10-IV -33 і гроші одержано. Взяли до відома.
Курс. М.Я. з Милостиві. Легітиманція Вам вислана 14-IV. Журнал "УТГІ" одержано Вами ті числа, що Секретаріат вислав. Ваше пера. ч. 91.
Студ. Я.П. з Лежині. Анкету вислали Вам подруге окремим друком. Студ. лист. 101-І від Вас Секретаріат не одержав.
Курс. Г.Ц. з Расніках. Лекції 10 курсу І вислаємо подруге з ч. 14 "УТГІ"

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Курси Українознавства. Секретаріат УТГІ при висилці студійного матеріалу додає примігдимо оголошення і проспект про курси Українознавства. Мета курсів, як про те писалося в журналі "УТГІ", дати комплексне знання про Україну, які мусять посідати кожний свідомий наш громадянин. Секретаріат звертається до п.п. Студентів і Курсантів УТГІ з проханням передати ці проспекти і оголошення тим людям на місцях, що цікавляться самосвіттом. Крім того, Секретаріат просить при надсилці студійного листування пода-

вати адреси тих осіб, яким можна було б надіслати проспекти курсів Українознавства.

Легітиманції. Секретаріат окремою поштою розіслав легітиманції курсантам вузких фахових курсів та окремих предметів, які надіслали свої фотографічні картини. Іншим курсантам легітиманції будуть вислані по одержанні фотографічних карток.

Надсилка студійного матеріалу. Секретаріат припинив висилку студійного матеріалу тим п.п. студіювачам, які вчасно не надіслали чергових рат, і обмежується висилкою цим особам лише

чергових чисел Журналу. В інтересах цих п.п. студієвчих належить подбати про негайний переказ відповідної квоти, аби Секретаріат міг і далі продовжувати висилку студійного матеріалу. Для прискорення висилки лекцій Секретаріат просить, одночасно з переказом, листівком повідомити про переказану квоту.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та Курсантам Відділу з обсягу предметів I-го семестру Торговельне рахівництво (курс 5) лекц. 12, Комерційна арифметика (курс 6) лекц. 15, Англійська мова (курс 7) лекц. 18, Німецька мова (курс 8) лекц. 14-15, Французька мова (курс 9) лекц. 11.

З обсягу предметів II семестру:

Політична економія (курс 1) лекц. 13, Цивільне право (курс 12) лекц. 1, Історія кооперації (курс 16) - підручник проф. С.Вородавського та інструкція до нього ч.1.

- б) Курсантам Курсів Бухгалтерії: Торговельне рахівництво (к.5) л.12 Комерційна арифметика (курс 6) лекц. 15,

- в) Студієвчим додатково Політичну економію (курс 1) надсилається лекц. 13.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається: Політична економія (курс 1) л.12, Основи вищої математики (к.102) л.9, Ботаніка (ч. II-Морфологія рослин курс 106) л.7, Неорганічна хімія (курс 101) л.11, Англійська мова (к.7) л.10, 15, Німецька мова (к.8) л.10-11, Французька мова (к.9) л.11.

По Хіміко-Технологічному Відділу надсилається: Оброблення шкіри (к.202) лекц.4.

--000--

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

IV. Конгрес Сопзу Українських Студентських Організацій під Польщею (СУСОПУ).

В дні 21-22 березня 1933 р. у Львові відбувся IV. Конгрес Кр.-свого Студентства. Ділимося з нашими слухачами інформаціями про один момент з цієї важливої в житті кр.-свого студентства події, одержані нами від одного з наших студентів - учасників цього Конгресу. На 3'їзді було 128 уповноважених делегатів та понад 100 гостей. Зокрема миє враження зробив виступ голови Литовської Студентської Централі у Вільні, який зголосив привіт з імені своєї організації.

Саме перед Конгресом у Львові повстав Ініціативний Комітет студієвчих УТГІ, який зголосив Кр.-свий Студентській Репрезентації свою участь в Конгресі. Делегатом від Комітету був студент УТГІ Мурин, який прийняв участь у всіх працях Конгресу. Зокрема С.Мурин виголосив інформаційний доклад про УТГІ та його завдання. Учасникам Конгресу були роздані друковані матеріали про УГА та УТГІ. По уважному заслуханні доповіді Конгрес одногласно ухвалив таку резолюцію:

"Українське Студентство, зібране на IV Студ. Конгресі Сопзу Укр. Студ. Організацій під Польщею (СУСОПУ) у Львові в дні 21-23 березня 1933 р. по вислуханні інформаційного доповіді про завдання та цілі Українського Технічно-Господарського Інституту позачасного навчання при Українській Господарській Академії в Подєбрадах, складає кр.-своє побажання організаторам та працівникам цієї одинокї Високої Української Політехнічної Школи позачасного навчання - досягнути якнайвищих успіхів з їх праці та бажає, щоб Академія й Інститут в короткому часі перенесли свою працю зі скитальщини

до Золотоверхого Київа в Самостійній Соборній Українській Державі.

Створення при УГА -УТГІ- Високої Політехнічної Школи позаочного навчання на зразок високих шкіл того типу в Західній Європі являється, під сучасний мент, в нашому національному, господарському і політичному положенні, цінним здобутком, що дає змогу нашій молоді, яка, в наслідок господарських чи політичних причин, не могла укінчити Краєві Високі Школи, укінчити їх позаочно в своїй одинокій національній політехнічній школі.

Вивається всі студентські осередки в Крає повести освідмливчу акцію про УТГІ та його значіння в нашому національному житті.

Зокрема Краєвий Студентський Конгрес сподівається, що в основу намічених Курсів Українознавства для плетання ідеї Соборности та наукового обґрунтування вистачальности українських природних скарбів для гсестороннього розвитку Української Нації, а зі своєї сторони - в розуміння ваги національного виховання - заявить свою готовність співпрацювати з УГА, а зокрема з УТГІ, та якнайбільше поширювати серед українських мас лекції з українознавства".

Делегати Конгресу, що брали участь в обговоренні цієї резолюції, дуже уважно поставилися до справи існування УГА та УТГІ, підкресливши ті наукові та культурні здобутки, які втворила Академія на протязі свого десятилітнього існування.

-X-

В справі організації Студ. Корпорації-УТГІ.

Корпорація ця може мати тільки тоді значіння і вартість, якщо студенти та курсанти, об'єднані в ній будуть мати змогу сходитися, спільно дискутувати, пізнавати себе та вільно виявляти свої думки одні перед другими. Обмін листів після проекту тов. Б.Вартка на мов думку не є добрий, бо хтій папір все приймає, то сумнівався, чи кожний широ передасть на папір те, що сказав би усно - Я лише у гуртку певних друзів!

В справі віданак студіювчих в УТГІ.

На мов думку тих віданак зовсім непотрібно, бо не віданак, але здобуте знання, та те, як ми це знання будемо примінювати у праці для нашого народу - має бути нашою дійсною віданакою, - свідомої своїх завдань української молоді. Хто хоче дати лепту на народні цілі - той дасть і без цієї віданак. Носім ми віданаку ідейних працівників - каменарів у душі - а не на чолі! А вже в ніякому разі на мов думку наш тризуб не може бути на травно-зеленому тлі, (як це є в проекті тов. Б.Вартка) але на блакитному, вже раз у нас усталеному.

Цих кілька думок піддав під розвагу шановним товаришкам і товаришам.

Олена Швайцерівна
Студ.УТГІ.

Obsah: Rektor UHA - p.p.studentum., Doc.M.Dobrylovskyj - Před. začátek II semestru. Rušne. Studentaka stránka.

"UTHI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace : Poděbrady - Zámek.

Novinová služba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís.952-VII-1933

Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГІ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГА

15

Подєбради Квітень 1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 15.

Травень

1933.

ВІД ДИРЕКЦІЇ УТГІ.

УТГІ одержує від п.п. Студієвчих листи, в яких вони висловлюють своє відношення до УТГІ та його чинності. Цими особами часто висловлюється подяка професорському персоналові за його ініціативу та працю та різні добрі побажання. Від імені персоналу УТГІ дозволяю собі цей дорогий сердечно дякувати нашим п.п. Студієвчим за такі прояви. Муну зазначити, що ця моральна підтримка та зрозуміння праці персоналу УТГІ є великим підсиленням у цій праці.

Ректор Академії, професор Б. І в а н и ц ь к и й.

--X--

Складення іспитів та відбуття практичних справ.

Ідучи на зустріч п.п. Студієвчим аби не нарахати їх на великі видатки, Інститут дбає, аби складення іспитів та відбуття практичних справ переводилося особами та установами уповноваженими УТГІ в місцях зупинення слухачів УТГІ, зокрема в Крав. Зосібна це торкається слухачів агрономічно-лісового відділу, які згідно з проспектом УТГІ мали би переводити практичні справи в лабораторіях Академії. В ближньому часі відділи УТГІ оголосять до відома студієвчих про порядок та місце переведення цих академічних виконів у Крав.

--X--

ПРАКТИЧНІ ЗМІНИ В ОГОЛОШЕНИХ РАНІШЕ ПЛАНАХ НАВЧАННЯ НА АГРОНОМІЧНОМУ ПІДВІДІЛІ УТГІ І ПОЛІЧЕННЯ В ПРОХОДЖЕННІ КУРСУ.

Основні плани агрономічного навчання високошкільного типу завжди передбачають необхідність попереднього студіювання загально-освітніх природничих дисциплін, які є необхідні для дальшого зрозуміння і логічного обґрунтування явищ і процесів, на яких базуються і про які трактують фахові агрономічні науки. Скажемо для прикладу: без досконального знайомства з ботанікою неможливе було б зрозуміння тих явищ, що відбуваються під час проростання і росту та вирівнювання культур хліборобських, без знайомства з фізикою, хімією і бактеріологією незрозумілими були б фізичні та хімічні процеси, що відбуваються в ґрунтах, умови відновлення їх родючості, неясними були б процеси життя с.г. тварин, процеси засво-

ення ними кормів, процеси, якими обумовлюється одержання найліпших продуктів скотарства, умови схоронення їх і т.д. Отже фахові агрономічні дисципліни в нормальних планах навчання приходять в певній нормальній послідовності, починаючи з третього семестру, після наук загально-освітніх.

Однак і серед фахових предметів існують окремі предмети та окремі розділи їх, які можна починати студіювати при певних умовах дещо раніше і у всякім разі вже з другого семестру. Отже, влучи на зустріч бажаючих студіювати і з метов прискорення ознайомлення студіювачих з фаховими дисциплінами агрономічного відділу УТГІ вводить вже з другого семестру часткове студіювання фахових предметів: Молочарство I 2 години теорії, 2 години вправ, с.г. рахівництво 1 год. теорії, спеціальні с.г. культури - прилізні рослини: лен, конопі 1 год. теорії, шовківництво 1 год. теорії.

На третьому семестрі розпочнуться виклади з таких фахових предметів: селекція с.г. рослин (генетика), с.г. кооперація, пасічництво, садівництво, с.г. географія, скотарство; продовжуватимуться виклади з молочарства, та спеціальних с.г. культур - хміль, тютюн.

Крім того на старших семестрах передбачається введення деяких нових дисциплін, як ораторське мистецтво, соціологія села, психотехніка і інші.

При цій нагоді доводиться до відома студіювачих на відділі і осіб, що мають записатися на студії, що справа організації в місцях осідку студіювачих експозитур для переведення практичних вправ, колекцій і т.п. розробляється в деталях і що потреби приїзжати для цієї мети до місця осідку УТГІ в Ч.С.Р. нема.

Початок навчання на II семестрі з технічних причин дещо відсувається і буде своєчасно оголошений.

Прийом слухачів на I-ий семестр стало продовжується. Лекції нововступившим надсилається поступово в нормальній послідовності.

Керувчий Агрономічно-Лісовим Відділом

Проф. Ір. Ш е р е м е т и н с ь к и й.

--000--

Листування Секретаріату.

Студ. Я.П. з Ліщини. Ленц. 7 к. 102 Вам вислано.

Курс. П.В. та Г.Р. з Гостининому. Рекламовані Вами лекції були Вам вислані 11 квітня. Рекламуйте на пошті. Дублікати висилаємо.

Курс. В.П. у Вовчихах. Курс I л. 2, 4, курс 4 л. 3, курс 5 л. 2-3 та курс 6 л. 2, 4 Вам вислано 26. IV. 1933. Просимо повідомити, чи одержано Вами підручник теорії кооперації.

Курс. Г.Р. з Гостининому. Легітимація Вам вишлемо по одержанні від Вас фото:графія.

Студ. М.М. у Вільному. Пояснення п. доц. Шрамченка Вам вислані 29. IV. 1933 на вказану Вами адресу. Студійний матеріал висилаємо для Вас по тій же адресі.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Від Секретаріату: Секретаріат УТГІ просить ласкаво п.п. Студіювачих принагідно надсилати адреси осіб, яких

можливі цікавити студії в УТГІ, окрема курси Українського сіль.

Висилка студійного матеріалу. Особам, що не надсилають чергових рат Секретаріат припиняє висилку студійного матеріалу і обмежується висилкою лише журналу "УТГІ". В інтересах цих осіб є скорше надіслання грошей, аби Секретаріат міг продовжувати висилку студійного матеріалу.

Від Економічно-Кооперативного Відділу. Доводиться до відома Студентів і Курсантів, що курс ч. 6-Комерційна арифметика - складатиметься з 15 лекцій, замість зазначених в проспектах 12 лекцій; натом сь курс ч. 15 - Загальне рахівництво - буде на відповідну кількість лекцій зменшений.

Від Агрономічно-Лісового Відділу. З приводу хвороби лектора курсу 106 (Ботаніка II - Морфологія рослин) лекції з цього курсу деякий час не будуть висилатися. Про відновлення висилки цих лекцій буде повідомлено.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та Курсантам Відділу з обсягу предметів 1-го семестру: Торговельне рахівництво

(курс 5) лекц. 13, Німецька мова (курс 8) лекц. 16-17, Французька мова (курс 9) лекц. 12-13.

З обсягу предметів II семестру: Політична економія (курс 1) лекц. 14, Цивільне право (курс 12) лекц. 2, Економічна географія (курс 10) лекц. 1, Англійська мова (курс 7) лекц. 19.

- б) Курсантам курсів Бухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) лекц. 13.

- в) Студентам додатково політичну економію (курс 1) надсилається лекц. 14.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається: Основи вищої математики (курс 102) лекц. 10, Неорганічна хімія (курс 101) лекц. 12, Англійська мова (курс 7) лекц. 11 - 12, 17. Німецька мова (курс 8) лекц. 12 - 13, Французька мова (курс 9) лекц. 12.

По Хіміко-Технологічному Відділу надсилається: Оброблення шкіри (курс 201) лекц. 5.

--0--

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

В квітні 1933 р.

Перед ІУ Краєвим Студ. З'їздом, у Львові зав'язався Ініціативний Комітет студентів УТГІ для заснування Товариства Студентів УТГІ. Створення того Комітету прийняла до відома та затвердила Студ. Репрезентація та допустила на свій з'їзд одного делегата з правом голосу від того Комітету. Делегат брав участь в майже трьохденних нарадах та виголосив інформативний доклад про зав'язання та цілі УТГІ.

Отсеє дорогов звертаюся, як заступник Ініціативного Комітету до всіх п.п. Товаришів студентів та Курсантів заможналих під Польщев, щоб зносили подати свої адреси та есент. схему організації Т-ва через Секретаріат, або на нижче подану адресу.

Про konieczність організації студ. УТГІ - має зрозуміти, нема думок. Організаційні форми життя це закон природи. Організація мусить бути. Суть лежить у формі організації...

Проект тов. Барта (журнал ч. 10) познайомлюватися дорогов ко-респонденційноє є цілком злий, бо 1) треба щонайменше півтора року поки усі листи перейдуть, 2) на случай згинення листа справа стає на мертвій точці...

По позитивних осередках, де мешкають студ. УТГІ можна утворити

т.з. делегатури. В склад входять всі ті, що у даній області мешкають. Правно може це бути або при місцевих студ. секціях, або економічно-кооперативних установах. В місці найбільшого осідку студ., зг. в місці найбільшого життя (думав у Львові), створиться секція або при Тов. Прих. Освіти, або Сільському Господарі і т.п. котра буде гуртувати всі ярасві делегатури. Опікуном тої гейби централі, був би котрийсь з Вп. панів професорів УГА (прим. проф. В.Старосольський). Про цілі і методи праці делегатур та централі треба буде виготовити з порозуміння з студентами та секретаріатом УТГІ окремі інструкції. Для засягнення думки кожного студента, виплється на оголошені адреси відповідні анкетні листи до виконання. Думав, що нікода витрачувати більше часу на всікі дискусії і т.п. Час минає скоро. Шкода його. Побіч адреси належить подати який відділ зг. курс студіє.

Степан Муриш

студ. УТГІ Екон.-Коопер. Відділу
Львів, Жигмунтівська 17.

--X--

В справі організації студентів УТГІ.

В ч. 13 Журналу Шкільного Листування п. А. Забрамний і п.Г.Родає не погоджуються з моїм проектом організації студентів УТГІ., де п. А. Забрамний виходить з того założenia, що переконання і заінтересовання поодиноких студентів чи курсантів, не кождому з нас будуть цікаві і що не кожний захоче прилюдно сповідатись. В свою чергу мушу сказати, що тільки там може бути праця позитивна, де є спільність думок працівних. Слова Гете підтверджують мов думку. Він каже: "Великих і шляхетних цілей можна досягти тільки спільним діланням однаодумавчих". І власне корпорація є формою ідеального співжиття, де члени добре зжилися між собою, а тому і є тепер актуальніша ніж професійні спілки.

...Нам всім треба спочатку виховатись у корпорації, а тоді наша праця на полі суспільному буде багато позитивніша, ніж тоді, коли праця буде провадитись індивідуально. Тому я вважаю, що професійне організування студентів не є добрим способом для нашого виховання; булоб ліпше закладати корпорації по більших згуртованих студієвчих в УТГІ, котріб пізніше єдились, але, як правні особи в одку організацій: "Союз Студентів УТГІ", а завдання цього Союзу було б справи наукові і міжнародні стосунки з студ. організаціями в інших державах.

Що до відення УТГІ, то я дав проект, який на мов думку був би добрий, але, я не заперечую, що хтось з нас міг би подати ліпший, а тому, що до цього часу ніхто (як видно) не подав іншого, то я хочу просити шан. п. А. Забрамного, аби подав свій проект.

Ерік Барто студ. УТГІ.

Obsah: Od dyrekce UTHI; prof. I.Šeremetynsky -Praktycké změny v plánech studií.Korespondence.Různé. Studentská stránka.

"UTHI" Žurnál školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu, příměrného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace : Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís.952-VII-1933
Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОВАЛОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

162604/16

16

Подєбради

Травень

1933

ч. 16.

Травень

1933.

16 травня 1933 р.

Сьогодні минуло одинадцять літ з дня заснування Української Господарської Академії.

Вона повстала після поразки і невдач у боротьбі за визволення. Невеселі то були часи на Українських Землях, нерадісні...

Та годі вже було приспати пробуджену надію на кращу долю своєї батьківщини. Дух творчий, будівничий, що від тоді до нас, хто почував себе Українцем, не опустив їх і після збройної поразки.

Вірилося, що ось-ось знову почнеться боротьба, на цей раз уже щаслива, і на вільній Україні займатиметься каміньярська праця над будівництвом власної держави.

Саме ця віра спонукала українську еміграцію з усіх земель Соборної України не сидіти, не марити на чужині часу в спогадах героїчного минулого, але приправлятися до великого майбутнього. З цієї віри повсталася ідея Української Господарської Академії, ця віра додала сили й енергії організаторам Академії в невідрадных умовах еміграційного життя, з малими коштами створити і поставити на належну височину свою національну політехніку.

Молода Чехословацька Республіка, тількищо звільнена від чужинського ярма, прийшла морально і матеріально на допомогу нашій школі. Це був щасливий збіг обставин. Але сама ідея національної Політехніки уже жила серед українського громадянства, уже втілювалася в конкретні форми. Суспільство тоді уже твердо розуміло, що до перемоги, до волі, до кращої освіти, знання та економічної міцності. Широкими верствами інтелігенції було сприйняте гасло господарської відбудови Українських Земель. А логічно з цього випливала потреба в створенні власних національних кадрів старшинства для боротьби на економічному фронті. У цій свідомості лежить друга причина успішного розвитку нашої школи.

З усіх кінців Європи, часто цілими, нелегально, потяглася українська молодь до Подєбрад, де закладалася нова культурно-національна фортеця, і з ентузіазмом залучалася разом з професором до спільної творчої праці. В цій дружній співпраці двох поколінь треба шукати таємниці швидкого закінчення організаційного періоду в житті Академії.

Українці з Великої України і з Галичини, з Волині і Кубані, з Буковини і навіть з Зеленого Климку, колишній кляс своєї цеглини у мури нової будови. Створена соборними силами, наша школа стала всенародним культурним здобутком.

Одинадцять літ праці минуло. Це не були роки безжурного життя. Тернами був посипаний наш шлях. Не один раз ми побоювалися за саме існування нашої установи. Створена на чужині, юридично й економічно залежна від ласки гостинних господарів Землі, Академія не могла мати під собою твердої бази. Ця база в матеріальній своїй формі стала підводитися під неї щойно перед двома роками, коли створене Українським Громадянством Товариство Прихильників УГА під гаслом "Нарід-собі" поклало початок перебранню фінансування Академії до рук Українського Народу.

За час свого існування Академія випустила 550 абсолювентів, що є не лише національно, але і психологічно українськими інженерами. Вони уже стали до праці і високо тримають прапор своєї школи. Деяко також внесено за цей час Академією і до загальної скарбниці вселюдської культури. Але цим ще не все зроблено. Це лише початок здійснення тих почесних завдань, що припали Академії.

Повного розгорнення своєї чинності вона може досягти лише на рідних Землях. І сьогодні, згадуючи про історичний день заснування нашої школи, згадуючи ті мотиви, що викликали волю до її створення, більше як коли туга за перенесенням УГА з історичного чеського міста до одного з історичних міст Української Землі володіє нашими серцями.

Здоровий розум нам каже, що культурна установа мусить бути на тій землі, якій вона служить. Доцільність вимагає того, щоб школа була там, де є основна маса її учнів, щоб не щасливі одиниці, а ширший загаль молоді міг користуватися з її послуг. Віримо, що так буде. Віримо так само твердо, як вірили в успіх, коли будували Академію. І цією вірою знов переможемо.

Не допустимо, щоб діло рук наших безславно на чужині заникло під тиском господарської кризи, бо ми не самі, за нами минулі роки праці і ціле українське суспільство.

З цим переконанням розпочинаємо дванадцятий рік життя Академії, рік дальшої розбудови УТГІ та організації нового діла - курсів Українознавства, що мають ще ясніше підкреслити національний характер нашої школи.

Р е д а к ц і я.

УТГІ ЯК НАЦІОНАЛЬНИЙ КОЛЕКТИВ.

За нормальних обставин справа організації високої школи триває довгі роки. Воно й не дивно. Бо справа ця вимагає незвичайно складної підготовчої праці, як по боці педагогічному, так і по боці організаційно-технічному.

Тим більше вражає кожного, хто знайомий з історією Української Господарської Академії, надзвичайно швидкий, фейеричний її розвиток.

Заснована формально 16 травня 1922 р., Подєбрідська Академія розпочала свою навчальну чинність вже в вересні того ж року в переведення організації, хочби й початкової, високошкільної установи в ультра-короткий термін трьох місяців можна було б заціпеніти лише "формальне" уруччє школи, вбачати в тому чисто-декларативний крок. Але тому заперечує історичний факт участі УГА в березні 1923 року, себто через в і с і м м і с я ц і в після свого офіційного заснування, у господарській виставці в Празі, де їй було уділено державну нагороду - почесний диплом. Протягом перших чотирьох років остаточно закінчений був організаційний період в житті Академії і уже на п'ятий рік вона перебрала перший випуск своїх абсолювентів. Чим же пояснити такий винятковий успіх Академії в її національно-культурній роботі вже на самих початках її чинності? Чим

висвітлити те уявлення її праці, що його Академія дістала за минулі 11 років, як з боку чужинців так і з боку широкого українського загалу? Пояснення цьому слід шукати лише в одному: в тім, що Академія від перших днів свого існування уявляла в себе не механічний конгломерат людей, не звичайну школу, що збирає в своїх стінах певну кількість фахових сил, які рухають її навчальний та адміністративний апарат, - а творила оживлене єдине національно-думове тіло, творила собою с в і д о м и й н а ц і о н а л ь н и й к о л е к т и в. До цього великого академічного колективу належала не лише професура УГА, але й її студентство. Спільна доля, однаковість еміграційного положення, спільна участь в недавньо-минулій визвольній боротьбі за державність - все це усунуло ті високі мури, що за звичайних, "нормальних" обставин відгороджувать професуру високої школи від її студентства, що роблять з тих і других два окремі світи - далекі і чужі один одному. В студентах Академії професура бачила не лише своїх учнів, але й своїх молодших товаришів по організаційній роботі як у стінах самої Академії, так і по за ними - в різних культурних, професійних та національно-громадських організаціях, що одна по другій повставали на сприятливому ґрунті об'єднаного життя Подєбрадської української колонії. Зі свого боку студентство Академії дивилося на професуру, як на старших товаришів у національній роботі, уважавши за свій моральний обов'язок у тій роботі їй допомагати. Ця щира допомога, неослабна велика охота з боку студентства до участі в тій широкій національній праці, що її провадилося чи в самій Академії чи біля неї, заслуговує на окрему про неї згадку, на об'єктивну, прихильну її оцінку. У велику будову Академії на одну міцну цеглину покладено організованими зусиллями патрістично-чинного студентства її.

Кожна висота школи має свій неписаний закон, свої історичні традиції. Ця традиція надає кожній школі специфічної особливості, творить її духовне обличчя. Головна традиція Подєбрадської Академії, полагає в духовній єдності професури та студентства в їхній товариській співпраці. Ця традиція хочеться підкреслити і нагадати про неї в день 11-х роковин Академії, її гасло хочемо кинути в розсіанні по далеких просторах лави студентства УТГІ, цієї однієї з форм УГА. Нехай та велика традиція, повставши у відродженій формі, зближить всіх, хто працює в УТГІ, чи то як професор, чи то як студент, хай злиється їх в одну цілість, в один міцний к о л е к т и в, свідомий історичних завдань сучасності, готовий до відданої праці для Батьківщини.

Доц. Б. Д и с я н с ь к и й.

---000---

Листування Секретаріату.

Студ. Б.Б. з Ковля Останнє студ. кореспонденцію вислано на Вашу адресу дня 9.У.1933.

Курс. І.Д. з Жовні. Все Вами рекламовано в листі з дня 10.У Вам вислано.

Студ. І.С. з Глібові. До курсу 6 студ. листування Вам повернуто: дня 7.ІІ до л. 2,3 та 9.У. до л. 4-5,6.

---000---

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Впис на чужі мови.

Секретаріат звертає увагу п.п.Студієвчих, які недавно вголосилися на студії, про необхідність надсилати записи до Секретаріату, яку саме чужу мову вони бажають студіювати. По одержанні такої записи Секретаріат почне висилати відповідний матеріал.

Вписи на другий семестр.

П.п. Студієвчі I семестру, які бажають одержувати студійний матеріал з предметів другого семестру Економічно-Кооперативного Відділу мають своєчасно गरेклавати відповідну квоту в рахунок оплати шкільних такс за II семестр.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та Курсантам Відділу з обсягу предметів I-го семестру: Торговецьке рахівництво (курс 5) лекц. 14, Комерційна арифметика (курс 6) - зміст та поправки, з обсягу предметів II-го семестру: Політична економія (курс I) лекц. 15, Економічна географія

- (курс 10) лекц. 2, Цивільне право (курс 12) лекц. 3, Історія кооперації (курс 16) інструкція ч.2.

б) Курсантам Курсів Бухгалтерії:

- Торговецьке рахівництво (курс 5) лекц. 14, Комерційна арифметика (курс 6) - зміст, поправки та інструкція.

- в) Студієвчим додатково політичну економію (курс 1) надсилається лекц.15.

- З мов висилається: Англійська мова (курс 7) лекц. 20, Французька мова (курс 9) лекц. 14.

По Агрономічно-Лісовому Відділу

надсилається:

- Неорганічна хемія (курс 101) лекц.13, Технічна фізика (курс 103) лекц. 7, Англійська мова (курс 7) лекц.13-14,18 Німецька мова (курс 8) лекц. 14-15, Французька мова (курс 9) лекц.13.

По Хеміко-Технологічному Відділу

надсилається:

- Оброблення шкіри (курс 201) лекц.6, Основи радіотехніки (курс 202) лекц.3.

---00000---

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

У відповідь п.т. студ. зі Львова (ч. 14 журналу) мушу сказати, що віданка не є єдиним виходом з тяжкого матеріального положення Інституту - це лише маленький крок до нього.

Відзнаку робимо не на те, щоб не хвалитися, але з konieczности. Проект віданки при цьому заслав. Жовті козори мають бути золотими.

Курс. Г.Родзь.

В поданому проекті забарвлено: тризуб та колоски жовті; зубчатка на блакитному фоні; ціле нижнє поле зелене.

Obzám: Od Redakce. B. Jevčinskýj - ÚTHI - národní kolektiv. Ruššes. Studentska stránka.

"ÚTHI" žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady-Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís.952-VII-1933.

Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОВАРОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГ А

168604/17

17

Подєбради Травень 1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 17.

Травень

1933.

ІВАН ФРАНКО.

Львів, Галичина а з ними й ціла Україна в ці дні згадують Івана Франка, бо 28-го поточного травня одкрито Йому першого руко-творного пам'ятника.

У коротенькій статті - годі, - навіть у чистих загальниках, - перелічити заслуги Франка перед Україною. Поперше, то був мистець а Богою милости, найбільший поет Галичини, один із найбільших за після-шкільницький період української літератури. Твори його відомі ко-жному грамотному й неграмотному українцеві, бо ввійшли вони до загаль-ного інвентаря українського письменства, бо дісталась поетові і та, - така рідка в аналах літературних, - слава, що одна з його пісень спон-танно стала другим - місцевим - національним гимном українським. Ве-ликим поетом і мистцем був він і зостанеться наввіки не лише, як тво-рець поглиблених ліричних пісень, високих "Каменярів", героїчних "Вишеньського" та "Моїсея", тощо, але й як автор численних оповідань і повістей, класичних формов своїх, переслікутих творчим болем за люд-ську скривджену душу, невпинним змаганням до людського щастя. Одного збірника "В полі чола" досить було б для того, аби йому забезпечити почесне місце серед великих новелістів його епохи, - таких, як Мопсан, Брет-Гарт, Чехов, або молодші його сучасники - українці Стефаник та Ко-цубинський.

Творча сила Івана Франка не могла, однак, уміститися ціла в площині праці, чисто літературній. Поет і новеліст, перекладчик, пуб-ліцист і критик, він одночасно з тим був й видатним ученим в ділянці історії, літератури, народньої мови, фольклору, тощо. Мистецька інту-їція, - сполучена з широкою ерудицією, з глибоким прозорливим аналізом, - надавала його науковим працям у тих ділянках своєрідну цінність та ве-лику привабливість, особливо для молодих учених. Навіть помилки його у тих працях були творчими, бо ставали вихідним пунктом для нових студій, для нового напрямку думки і пошукувань.

Але коли б за Іваном Франком і не було виявленої великої мис-тецької й наукової праці та її незрівнянних досягнень, то й тоді пам'ять про нього не зникла б разом з фізичною його смертю. Зостався б ще для нас образ Івана Франка, як людий. Бо ж був він зразком українського ін-телігента, громадянина й патріотом, - зразком, штамп для якого виготований

був героїчним життям нескореного Тараса Шевченка. Як і його великий попередник, Іван Франко з малого сільського хлопчика, що пас гусей, а потім його не слухалися, - виріс і піднявся до найвищого рівня сучасної йому європейської освіти, - єдино силою духа свого, силою своєї обдарованості. З раних молодців своїх, за допомогою Драгоманова, приєднав він себе до могутнього всеукраїнського гнізду і став його прикрасою; ціле життя служив Україні, працював і жив, - властиво, загибав за неї, бо в боротьбі за ідеали свої мав він суверенних противників, - таких, як місцеві й загально-австрійські хандармері, та, - гірко згадувати, - навіть як хорстокий спротив великої й впливової частини свого ж таки рідного українського суспільства, тоді ще темного й недорозвинутого. Слава й признание прийшли до нього пізно і невчасно, - коли його тіло, а почасти й дух, були вже надломані...

На сьогодні діти того суспільства поставили Іванові Франкові пам'ятник. Відні це ми на гроші та на громадські можливості і скульптурна постаць великого поета і громадянина стоятиме поки що лише в одному місті, - на Львівському кладовищі над його могилою. Прийде, однак, - і незабаром, - час, коли пам'ятники його прикрасять собою площі не лише у Львові, в столиці його близької батьківщини, але й у Києві і в усіх українських містах аж до Катеринодара, бо в честь й славу служив Іван Франко, великий поет і громадянин, соборному українському народові, цілій українській батьківщині, - а і д К у б а н і а ж д о О л и у - р і ч к и, - як це він так виразно зазначає у піснях своїх...

Проф. М. С л а в і н с ь к и й.

--XX--

Листування Секретаріату.

Курс.І.Д. з Жовкви. Обгортки курсу ч.10 та 11 вислаємо. Різко ж бракує лекції. Впис на предмети фізику та основи вищої математики переведено.

Курс.С.К. з Терчині. Проспект Вам вислано.

Студ. З.К. з Дрогобичу. Інструкція ч.4 ще не висилалася.

Студ. В.П. у Воїтичах. Підручник до курсу З вислаємо. Підручник до курсу 16 просимо задержати і переслати на вказану нами адресу.

--XX--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Курс практичної фотографії.

Підручник до курсу практичної фотографії друкується і буде розсилатися курсантам початком місяця червня окремими лекціями.

Вписи на другий семестр.

Секретаріат звертає увагу п.п. Студентів, які закінчують свої студії на I семестрі Економічно-Кооперативного Відділу та його

курсах на необхідність вчасного надіслання відповідної квоти на оплату шкільних такс в II семестрі. По одержанні цієї квоти Секретаріат розпочне висилку студійного матеріалу II семестру. В інтересах п.п. Студентів належить прискорити перекази, аби не затримувалася висилка студійного матеріалу.

Курси Українознавства.

В близькому часі вийде друкований проспект курсів українознавства. Секретаріат УТГІ просить ласкаво п.п. Студієвчих принагідно подавати адреси осіб, яким можна було би надіслати ці проспекти.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та Курсантам Відділу з обсягу предметів I семестру: Торговельне Рахівництво (курс 5) л. 15, Інструкція ч. 4 до курсу ч.3 - Теорія Кооперації, Французька мова (курс ч.9) л. 15.
З обсягу предметів II семестру: Політична економія (курс 1) л. 16, Економічна географія (Світове Господарство) - (курс 10) л.3, Товарознавство (курс 11) л.3,4,

Цивільне право (курс 12) л.4.

- б) Курсантам Курсів Вухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) л. 15.
в) Студієвчим додатково Політичну економію (курс 1) надсилається л. 16.

По Агрономічно-Лісовому Відділу

надсилається:

Технічна фізика (курс 103) л.8, Ботаніка ч.1 (Анатомія рослин) - курс 105 л.10, Англійська мова (курс 7) л. 15-16, Німецька мова (курс 8) л. 16-17, Французька мова (курс 9) л.14.

По Хеміко-Технологічному Відділу

надсилається: Оброблення шкіри (курс 201) л. 7, Основи Радіотехніки (курс 202) л. 4.

-00000-

-x-

З ЖИТТЯ АКАДЕМІЇ.

Участь Укр. Господ. Академії у світовій виставці в Чикаго.

З огляду на важливість для української справи належного освітлення на чикагській світовій виставці економіки Українських Земель, при Укр. Господ. Академії ще на початку п.р. було скликано нараду педагогічного персоналу Академії. На цій нараді було ухвалено опрацьовану п. проф. М. Добриловським програму потрібних для виставки експонатів та утворений спеціальний комітет під головуванням Ректора Академії проф. Б. Іванницького. Опрацьовання та виконання експонатів переводилося в трьох комісіях: 1) Господарче-Побутові, - голова проф. К. Мацієвич, 2) Академічній - голова проф. М. Добриловський, 3) Технічній - голова проф. В. Іванис.

Остаточний план експонатів був визначений в porozумінні з Укр. Корпорацією Світової Виставки в Чикаго та Краєвим Комітетом у Львові.

В систематизації статистичних матеріалів взяла участь більшість членів лекторського персоналу Академії. Технічне виконання експонатів переведено інженерами - абсолюентами Академії. Підготоччі праці зайняли біля 3-х місяців, виконавчі праці біля півтора місяця.

Всього виготовлено 19 графіконів, загальною площею біля 40 кв.м. Всі вони виконані в акварельних барвах і фрагментарно показують економіку соборної української території. Зокрема ефективними й цінними є шість великих мап, кожна розміром 4 кв.м., а то: 1) опрацьована доц. Шрамченком мапа ПЛОЩІ РОЗСЕЛЕННЯ УКР. НАРОДУ в Європі в 19 виконаними в барвах типовими укр. народними постатями, 2) мапа СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА та ГРУНТІВ, виконана в 42 барвах, 3) ПРОМИСЛОВА МАПА з означенням районного розподілу головних промислових галузей, 4) мапа ГЕОЛОГІЧНА та ПІДЗЕМНИХ БОГАЦТВ, виконана в 30

баргах, 5) мапа БУДІВЕЛЬНИХ ПАМ'ЯТОК з 50 графічно виконаними малюнками історичних будов, 6) мапа розміщення місцевих організацій Т-ва "СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" у Львові та 2 діаграми з чинності цього Т-ва.

Структура та праця УГА та УТГІ позазана у великому графіконі розміром 4 кв. м., на якому в центрі наведена докладна схема організації Академії й УТГІ, а на боках діаграми випуску інженерів, розвитку видавництва та розвитку й стану бібліотеки.

Для пояснення всіх зроблених Академією експонатів виготовляється брошура на англійській мові. Ця брошура поширватиметься між відвідувачами виставки.

О.П.

--55555555--

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

В справі організації Студентів УТГІ погоджуєшся з думкою Товаришки О.Швайцаріної. Коли на спільнім зібранні погодили б ми цю справу за яку годину, за так довгий час (від лютого) не osiąгнули дотепер майже нічого, приходжу до висновку, що студіювати позаочно можна, але організувати корпорацію, не пізнавши себе взаємно, не можна ніки. Тим більше ні при чому тут проповіді тов. Бартна. Вох не можливо, ані щоб були всі однакових поглядів, ані комусь накинати свій погляд. Інша річ професійна корпорація. Зрештою не це важне, а гайна програма праці, яку витичила б собі наша корпорація та переведення її в діло.

Подібно з відзнакою. Це й не згуртувалися, а вже й відзнака. Та й чи треба нам спеціальної, відмінної від відзнаки УГА (скільки є)? Хіба тільки зі зазначенням УТГІ. - Думаю, що між УТГІ та УГА не має фактичної різниці, на що бажаю кожного з нас, студ. УТГІ є таки поїхати до Подєбрадів і поповнити студії на місці.

На мою думку, всі студіювачі з УТГІ, хотий це й не пізнались, повинні зв'язатися вже спільно з громадськ. Нарзді не потрібно ні жадних обігових листів, ні інших застережень. Сама доля схотіла, щоб ми тут згуртувалися. А коли для переведення практичних справ з'їдемося до Подєбрад чи де інде, то подбаємо про інше, - про тіснішу співпрацю. Само собою, коли найдеться в даній місцевості більше студентів, які мають змогу сходитися, найліпше заложити місц. організацію. Про намісний прояв спільного життя чи праці подаватиме звіт повідомлення. Першим нашим завданням хай буде пропаганда за УТГІ. Як же творити повітову організацію, коли на цілий повіт є тільки один студіювачий або й ні?

Ярослав Польовий.
студ. УТГІ.

Obsah: M. Slavinskyj - Ivan Franko. Korespondence. Puzne. Ze života Akademie. Studentská stránka.

"UTHI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady-Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. - Praha čís. 952-VII-1933.

Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОВАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГА

168604/12

18

Подєбради

Червень

1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 18.

Червень

1933.

ІСТОРІЯ РОБІТНИЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

На початку червня місяця ц.р. робітнича кооперація Чехословаччини святкувала двадцятип'ятилітній ювілей "Центрального Союзу Чехословацьких Кооперативів". Фактична можливість для робітництва Чехословаччини закласти свої організації настала після 1866 року, коли Австрійська влада видала закони про деяку громадську і політичну волю. Після цього робітництво Чехословаччини за прикладом Англії, а особливо сусідньої Німеччини, звертає увагу на кооперацію, як на один із способів піднесення свого добробуту. Уже в 1868 р. за порадою д-ра Х л е б о р а д а в Празі було закладено споживче т-во під назвою "УІ", яке за короткий час об'єднало до 3.000 членів і, крім 22-х крамниць, заклало млин, пекарню, кравецьку і шевську майстерню і т.д. За прикладом "УІ" почали закладатися і інші споживчі кооперативи, яких уже в 1872 році можна було нарахувати понад 400; всі вони, в тому числі й "УІ" довго не проіснували і були ліквідовані (1875). Організатор цих кооперативів д-р. Хлебобрад, обвинувачений робітництвом в буржуазних тенденціях, переслідуваний зненавистю робітників, що в ньому вбачали головного винуватця неуспіху справи, блукаючи з місця на місце, нарешті емігрував до Росії.

Робітництво в того часу більше присвячує уваги діяльності на ґрунті політичній і довгий час зовсім не цікавиться справами кооперації. Пояснюється це, головним чином, тим, що ідеологи соціал-демократичної партії тоді вважали, що кооперація скорше перешкоджає робітництву провадити боротьбу за політичні і громадські свободи, ніж в тій боротьбі допомагає.

Споживчі кооперативи зникли в Чехії на цілих два десятиліття. Вони знову з'являються в 90-х роках, але вже серед інших умов. Тепер вони повстали у великих промислових центрах Чехії, Моравії і Шлезька.

А проте широкого розвитку починає набирати споживча кооперація лише з початку 900-х років, коли під натиском життя З'їзд Соціально-демократичної партії Австрії, який відбувся в 1903 році визнає, що поширення кооперативних ідей і загалом кооперативного руху серед робітництва є одним з головних завдань партії.

Того ж таки 1903 року входить в силу по цілій Австро-Угорщині закон про обов'язкову ревізію кооперативних установ, що в організованому кооперативному житті має велике значіння. Уже зараз після вищезгаданого

соціально-демократичного з'їзду відомий тепер ідеолог робітничого кооперативного руху в Чехословаччині і політичний діяч п. Ф. М о д р а ч е к почав підготувати ґрунт для заснування в Празі кооперативного осередку в формі союзу споживчих товариств і в жовтні 1903 р. в Празі була скликана перша конференція чеських кооперативних організацій. На цій конференції прибув і представник Віденської кооперативної централі, який, як то звичайно буває в таких випадках, поставився негативно до закладення в Чехії самостійної кооперативної централі. Ця конференція не дала конкретних наслідків, але з'ясувала відношення Віденської кооперативної централі до бажань чеських робітників, як також і те, що організація чеської кооперації мала йти незалежно од централі і бажань Віденської централі. Цим останнім шляхом і пішла чеська робітничка кооперація. В 1907 році був скликаний в Празі з'їзд представників чеської робітничої кооперації, в якому взяло участь 84 делегати од 65 кооперативів, на якому й ухвалено було організувати самостійний чеський союз споживчих, продукційних та господарських кооперативних робітничих товариств. 7 квітня 1908 року відбулися установчі збори цього союзу, який під назвою "Центральний Союз Чехословацьких Кооперативів" і розпочав свою діяльність. Основні завдання, що їх поставив собі цей Союз, були такі: 1) сприяти розвитку громадського життя взагалі, 2) захищати інтереси кооперативів - членів Союзу, 3) удосконалювати внутрішнє життя союзних кооперативів, 4) дбати про внесення певних поправок і змін в закони, що торкалися кооперації, 5) організувати спільний закуп краму союзним товариствам, 6) переводити, на підставі закону, ревізії союзних кооперативів.

З кінцем 1908 року Союз об'єднував уже 86 товариств з 14.267 членами та 417.419 кор. пасивного капіталу. На протязі двадцяти п'яти літ свого існування Центральному Союзу Чехословацьких Кооперативів доводилося переборювати силу перешкод як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Доводилося йому спочатку протидіяти своїм працям в атмосфері байдужості чи просто такої недовіри з боку частини кооперативно неспілого робітництва, ба навіть частини провідників робітничого соціально-демократичного руху, яка все це не позбулася застарілих і цілком помилкових поглядів про те, що кооперація не дасть жiadної користі для робітничої маси. Вірна, революція - не могли бути сприятливими для спокійного і нормального розвитку кооперації. Нарешті, в самі останні часи Центральний Союз підпав під спеціальну увагу комуністично - більшовицьких елементів, які поставили собі мету або захопити Союз в свої руки, або його знищити.

І всі ці неогоди, всі ці перешкоди були переможені відданістю справі працівників Союзу та свідомістю переважачої більшості Чехословацького робітництва.

За час свого десятирічного існування Центральний Союз перевів величезну організаційно - пропагандійну кооперативну працю. Помимо організування постійного досвідченого кадру інструкторів - ревізорів, які мають своїм завданням, помимо формальних ревізій, також давати поради представникам низових кооперативів щодо провадження справ, Союз розвинув значну діяльність по влаштуванні систематичних кооперативних курсів в різних місцях республіки. Крім того Союз утримує спеціальну кооперативну школу вищого типу. Велике значіння по пропаганді кооперації мала видавнича діяльність Союзу: брошури кооперативного змісту, зразкові статuti, інструкції для керувачих органів товариств і т.д. та, нарешті, два періодичні органи - один двотижневий і один місячний - все це, з одного боку, допомагає в біжучій праці кооперативним робітникам, а з другого - поширює їх кооперативний світогляд. Союз має свою спеціальну будівельно-технічну канцелярію з штатом відповідних фахівців, які мають готувати проекти і плани кооперативних будинків та подавати всякого роду поради технічно-будівельного характеру.

На кінець 1932 року Центральний Союз Чехословацьких Кооперативів об'єднав 855 кооперативних товариств, переважно споживчих та продукційних, з 468.275 членами, з оборотом в 1.281.000.000 кч., з пасивним капіталом (уділи) - 83.414.000 кч., з резервовим фондом в 78.000.000 кч. та числом службовців - 12.757 дуп.

Ці числа найліпше характеризують діяльність Союзу і дають уяву про те, як з дрібних сум, зібраних з найменш заможних верст суспільства, складається десяток мільйонів, сперуючи якими трудящі маси власними силами і заходами мають можливість значно підняти рівень свого матеріального становища.

Лектор Віктор С а п і ц ь к и й.

--xx--

СТУДІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ.

До слухачів курсу практичної фотографії.

У зв'язку з випуском перших лекцій курсу практичної фотографії, прошу своїм обов'язком звернути увагу п.п. Слухачів курсу на деякі моменти.

Перед кожним початкувчим аматором, що хоче серйозно займатися фотографією, постає два питання. Перше більш загально-теоретичного значіння: є фотографія мистецтво чи ні? І друге, більш практичного - чи можна навчитися кожному добре фотографувати?

Що торкається першого питання, то воно є спірне: зустрічаємо цілком протилежні твердження різних спеціалістів. Однак, нині, мало хто знайде, що б шире цілкомітє заперечив, що фотографія, у деяких випадках, є мистецтво. Тому треба признати, що художній фотографії належить те саме місце, що і іншим галузям мистецтва.

Далеко ясніше можна одповісти на друге питання. Можна з певністю сказати, що кожий може навчитися робити бездоганні з технічного боку фотографії. Бездоганні тільки з технічного боку тому, що коли фотограф не мистець, не відчувє краси, то тяжко, щоб і його фотографії були художні. Самі ж техніці фотографування можна навчитися так, що зі 100 знімків буде 100 техніч. добрих фотографій.

Передумовою для бездоганної, з технічного боку, фотографії є додержання трьох принципів: 1) розуміння фотографічних процесів, 2) свідоме і педагогічне переведення кожної фотографічної праці і 3) розважність з праці.

З'ясування фотографічних процесів, поступовність з переведення їх, описання фотоапаратів, фотопрладів, фотопраць, як також з'ясування причин хиб, що виникають бігом праць і з'ясування курсу практичної фотографії.

Курс практичної фотографії розділено на такі уступи: I. Вступна частина, II. фотоапарат і помічні прилади, III. типи фотографій, IV. світлочувливий матеріал і переведення знімку, V. темна кімната, VI. позитивний процес, і VII. негативний процес. В зазначених уступах, крім загальних міркувань, є примітки подані також деякі обрахунки, теоретичні уяги і под., які в обов'язковому програмі курсу не входять, але які є по-

дані як пояснення для тих, хто цікавиться теоретичною фотографією.

Треба звернути увагу на те що уступ II. (ф. апарат і помічне приладдя) є найбільш теоретичний і складний, бо треба було в ньому описати всі типи ф.апаратів, об'єктивів і под., щоб власник кожного типу ф. апарата, найшов би в ньому відповідь на питання, до якого можуть цікавити. Отже, це уступ подібний дуже до каталогу, але кистий не можна обійти, бо інакше б не було дано загального поняття про фотографів. Тому нехай не зраджують деякого його складності і теоретичності; для загальної фотографічної освіти знання його конче потрібне.

Інх. Борис Б. І в а н и ц ь к и й.

--55--

Листування Секретаріату.

Студ. Н.У. з Турції. Вам було надіслано листування до курсу 1, л.1,2,3 дня 25.I. за ч. 106. л.4,5 дня 2.III. за ч.407.
Студ. І.З. з Дрогобичу. Листування до курсу I л.1,2,3 було Вам надіслано дня 30.V.
Курс. І.Р. з Галичу та С.Р. з Сильному. Легітимації Вам висилаються окремим листом.

--xx--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Впис на мови.

Секретаріат звертає увагу п.п.Студієвчих, що розпочали свої студії на I семестрі, про необхідність надіслання до Секретаріату заяви, яку саме з чужих мов вони вибрав для студій на I семестрі. Після одержання такої заяви Секретаріат буде надсилати відповідний студійний матеріал.

Студійне листування.

Студійне листування, що надсилається п.п.Студієвчим, після перегляду відповідним професором, повертається студієвчому. В тих випадках, коли студієвчий свій студійний лист не надіслав в двох примірниках і кореспонденція при поверненні стратиться, Секретаріат позбавлений можливості на рекламці надсилати дублікати студійного листа. Це особливо відноситься до перших студійних листів, які посилалися без копій. Секретаріат, як і раніш, рекомендує п.п. сту-

дівчим, у випадку частоті втрати кореспонденції, старатися пересилати листи, як припущені. На бажання Секретаріат буде пересилати студійний матеріал так припущеним.

Іспити з комерційної арифметики.

До іспиту з комерційної арифметики п.п. Студієвчі можуть приступити після того, як виконають всі писані завдання, що були наведені в студійному матеріалі. Виконані завдання мають бути надіслані для перевірки до УТГІ. На увагу курсантів практ. фотографії. Секретаріат УТГІ при цьому числі вилає всім особам, що приголосилися на цей курс першу лекцію курсу практичної фотографії та анкетис-статистичну картку. Остання по виконенні належить повернути до Секретаріату. Дальша висилка студійного матеріалу з курсу практ. фотографії буде провадитися лише особам, що внесли належну студійну таксу. Тому курсанти, що не належну таксу УТГІ не переказали,

маєть це зробити негайно, аби запобігти перерві у висилці лекцій.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та Курсантам Відділу з обсягу предметів I семестру: Теорія статистики (курс 4) л.12, Німецька мова (курс 8) л.18, Французька мова (курс 9) л.16, Торговельне рахівництво (курс 5) л. 16.
З обсягу предметів II семестру: Політична економія (курс 1) л.17, Товарознавство (курс 11) л.5,6, Цивільне право (курс 12) л.5.

б) Курсантам Курсів Бухгалтерії:

Торговельне рахівництво (курс 5) л.16.

в) Студієвчим додатково Політичну

економію (курс 1) надсилається л.17.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається:

Ботаніка ч.I (Анатомія рослин - курс 105) л. 11, Ботаніка ч.II (Морфологія рослин - курс 106) л.8, Основи вищої математики (курс 103) л.11, Англійська мова (курс 7) л.17, Німецька мова (курс 8) л.18, Французька мова (курс 9) л.16.

По Хеміко-Технологічному Відділу надсилається: Оброблення шкіри (курс 201) л.8, Практична фотографія (курс 203) л.1.

--СОРОО--
С

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Редакція довідалася, що польська пресова агенція розголосила по радіо відомості про розв'язання УГА. Ці відомості не є точні. На запитання деякого з п.п. студентів та курсантів відповідаємо, що навчання в УТГІ продовжуватиметься й далі нормально.

--§§--

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

Уважаю, що вже задовго ведеться дискусія, а конкретних результатів ніяких. Тому слід негайно приступити до діла! Тов. С.Мури подає добру думку, з тим, що делегатури краще творити би в окружних містах, тому що не в усіх повітах є відповідне число студієвчих, щоб таку делегатуру створити та відповідно повести працю. Товариші перебуваючі на терені Самбірщини, Саросамбірщини, Турчанщини та Дрогобищини зволать оголосити свої адреси в журналі в цілі залягодження місцевої делегатури.

Що торкається відегани, то я вважаю її зайвою. Всі ми розкинені на великі простори, різні, а той цілюм не стрічатимемося. Тому й зайво видавати гроші в нинішній час. Краще було гроші за відегани алохити як фонд УТГІ.

Еліян Петренко.

Вовтичі оп. Надиби біля Самбора.

--Х--

Погодхувсь з думкою тов. Ер.Бартка висловленою в ч.10 "УТГІ" щодо створення бодай в Крах, а зокрема секції на Волинських землях - Студентської Корпорації, в основі якої мають лягати не тільки національні та наукові моменти, а як тов. Бартко зазначив - має бути єдність духа, а я

додам - святі і високогуманні засади демократизму вписні в нашу кров історичних традицій славних предків запорожців і духовними провідниками нашого народу - Шевченком, Драгомановим, Франком і всіми тими, котрі на протязі нашої історії засвідчили своє прагнення та життям вірність національним і вселюдським ідеалам свободи, рівенства і братерства.

Бо вважаю нашу будущу корпорацию студентів, не тільки організацією характеру наукового, але й суспільно-виховного. Бох ті молоді люди по укінченні науки (а навіть й підчас студій) мусять взяти стерно господарського, культурно-освітнього і політичного життя нашого поневоленого й розшматованого народу. А покерувати загальною національними і соціальними справами народу можуть люди лише з ясним світоглядом, із сталевим характером, з непохитною волею, з вірою у власні організаційно творчі сили в напрямі державного будівництва свого народу. Ми діти Волинської землі позбавлені всякої організації повищого характеру, а тому перша Студ. Корпорация УТГІ має згуртувати всіх активну студентівську молодь Волині у відповідну Секцію, яка й станеться підвалиною до дальшої нашої каменярської праці серед свого Народу.

При цьому надсилав проект загальної відзнаки з відповідними поясненнями. Тов. Ю.Барта прошу про особисту адресу. Рівнож подаю свою адресу Товаришам до загального відома, котрі зацікавлені в справі корпорации, щоб шляхом листовного контакту порозумітися в деяких справах передорганізаційних.

Єстин Омельчук.

Вичулки п.Боремель на Волині.

--X--

Проект відзнаки УТГІ.

В обрамованому полі на верху на тлі золотому напис УТГІ темноблакитними літерами; в трикутнику на тлі блакитному з темним відтінком до рамен тр-ка золотий тризуб і золоте сонце; долі під сонцем на тлі зелених піль світло блакитні серп, молот і вага, як символи добробуту працуючих сел і міст з кооперацией.

Єстин Омельчук.

Obsah: V.Sapický - Juvilej dělnické kooperace v ČSR. Studijní korespondence. Různé. Od redakce. Studentská stránka.

"UTHI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady-Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933.

Rozmnožováno na vlastním cyklostylu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОДАРОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

168604/19

19

Подєбради Червень 1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 19.

Червень

1933.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА. (1872-1913)

Минає двадцять літ з дня смерті Лесі Українки. Вмерла вона рано, в розквіті творчої сили своєї, - якраз тоді, коли вступила до славного кола великих європейських поетів новітнього часу, ставши з своєю "Лісовою Піснею" поруч з авторами "Пер Гінта" (Ібсен), "Затопленого Давиду" (Гауптман), "Весілля" (Виспліський)...

Біографія Лесі Українки? Походила вона з доброго коріння, а впливи українські мали вже над колискою її, бох батько її - Петро Косач - був членом київської Старої Громади, мати - поетеса (Олена Пчілка), а рідним її дядьком був славний український громадянин Михайло Драгоманів. А втім, персональної біографії у Лесі Українки неначе б то зовсім не було, - принаймні, зовнішньої. З нею сталося, як в страшній казці. Принцесі поезії, їй при народженні добрі феї надали могутній талант і високу творчу силу, а лиха чарівниця одночасно наслала на неї невилічиму хворобу. Та хвороба (сухоти) знесилила її вже за дитинства, прикувала її до ліжка за молодості, утворила з неї фізично неміцну лядину, вкоротила їй віку...

Зовнішньої біографії у Лесі Українки майже не було, натомість внутрішній її життєпис - невичерпано багатий і складний. Не мавчи фізичної можливості одвідувати правильної школи, вона у себе дома, а пізніше в чужоземних курортах, самотужки, під доглядом матері й провідом дядька (головним чином, заочним, листовим), дістала свою високу освіту, якою, колиб того хотіла, то могла б пишатися перед людьми. Вона засвоїла собі всі головні європейські мови, студіювала світову літературу в оригіналах і в молоду вже кохалася в наукових працях історичних, філософічних, соціологічних...

Писати й видавати свої твори Леся Українка стала дуже рано, - майже дитиною, - бо з дванадцяти літ. З початку то були дотливі ліричні та героїчні громадські поезії; за ними й одночасно з ними йшли переклади світових авторів. Тяглося так якийсь десяток літ, і цей період праці поетни, хоч і які єсть в ньому великі досягнення, можна вважати роками молодого вагання, літературних спроб і поетичного, так мовити, вчення. За цей час Леся Українка остаточно сформувалася, як лядина і як творець, знайшла властиву й органічну для неї поетичну лінію, яка вивела її на славу шлях великого не лише українського, але й європейського письменника. Вся її літературна праця в другий й останній період, - аж до смерті, - зосереджується на таких характерних для неї поемах-драмах, як "На руїнах", "Три хвилини", "Іфігенія", "Кам'яний Господар", "Мартіан" та інші. Вершка своєї поетичної сили досягла вона в згаданій вище "Лісовій Пісні" - творі високого національного патосу й одночасно з тим - загальнолюдського змісту.

Отже, синтеза національного й загально-людського, як відомо, була однією з характерних рис для нашого поета - кобзаря. На світових сценах тивав він національну думку ("Марія", "Неофіти"), в межах національних тем вирішував вселюдські проблеми ("Великий Лях"). Леся Українка підняла нитку, упущену в українській літературі за смертю Шевченка. Її драми - поеми продовжили Шевченківську традицію, європеїзували українську поезію і стали зразками для модерних українських творців, - і то до певної міри однаково, - і там, на батьківщині, і тут на еміграції.

Широка думка великої поетеси літала світами, але серце її вірне приковане було неodrивно до рідної землі. В одній з перших своїх поезій, це маловідомий, заповіла вона собі:

До тебе, Україно, наша бездольна мати,
Струна моя перша озветься...

І заповіт той виконала цілим життям своїм, передала у спадщину й майбутнім поколінням. У своїх творах на емігрантські теми (еміграція для Лесі Українки була не теоретичним явищем, а живим фактом, бо ж її улюблений дядько був емігрантом) поетеса дала цілий ряд неарітмічних образів - виразів, як і до якої міри треба працювати для батьківщини, - для України, нашої матері бездольної й зараз.

У "Трьох Хвилинах" французький емігрант хоче бути не мертвяком на еміграції, а "живим силов в живому морі" там, на батьківщині, хоч і хдуть його там:

Шпiонські підступи, суди неправі,
Глум ворогів, товаришів безсилля
А потім, може, знов Консьєржері
І смерть...

Французький емігрант говорить про боротьбу з своїми сепаратистами; жидівська емігрантка - пророчиця в поемі "На руїнах" позичає методи боротьби з окупантами рідної землі. З ними необхідно боротися не лише зброєю, але й творчою культурою:

Розкуй меч на рало. Час не став,
Бо прийде ворог і роз'оре землю,
Насіє збіжжя і збере жнива,
І буде хлібом лад сей годувати,
І вдруге знов Палестину

Все не мечем, - самим блискучим ралом...

Грецька емігрантка "Іфігенія в Тавриді" натхненним словом знає міру мужності й помертв, яку мусять вижити борці за батьківщину:

Коли хто зміг одважно йти на страту,
Той мусить все одважно зустрічати...

Він мусить уміти не тільки вмирати за рідний край, але й жити й працювати для нього -

Без слави, без родини, без імення...

Українська еміграція, що прийняла до серця великий заповіт Лесі Українки і в честь виконує його, може лише додати до цієї останньої формули ще й слова:-

І без батьківщини...

проф. М.С. Лавинський.

СТУДІЙНЕ ЛИСТУВАННЯ.

Під час другої експедиції курсу "Основи теорії статистики" лекція 11 - студентам п.п. Книшу, Онуфрієву, Крамаренкові, Василюку, Галушко, Мицьку, Жирину, було помилково заслано невиправлені екземпляри лекції. Через те проп. названих студентів виправити наступні, важливі друкарські помилки.

Надруковано:

Ст. 86 рядок 8 (від верхнього рисунку)

...гістограму adhijk

Ст. 86 рядок 10 (тек):

площу $b_i j_e$

Ст. 86 рисунок 3. пропущено

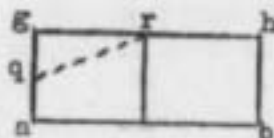
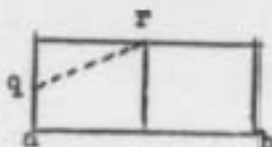
літери gh в першому

прямокутнику гістограму

Мусить бути:

...гістограму aghiijk

... площу $b_i j_e$

Ст. 79 рядок 15-ий після рисунку:

...мало симетрично

... дуже симетрично

Ст. 90 рядок 4-ий з кінця

літери V

... мало асиметрично

... дуже асиметрично.

літери U .

Доц. Л. Шрамченко.

---55---

Листування Секретаріату.

Курс. Т.Р. в Чорткові. Дальні лекції Політ. економії вислаємо.

Студ. Ф.В. в Калущі. Курс практичної фотографії Вам вислаємо.

Курс. І.В. в Черняхіві. Продовжимо висилку студ. матеріалу.

Студ. І.П. в Межиричі. Просимо подати яку чужу могут бажаєте студіювати.

Студ. С.М. у Львові. Легітимація вислаємо.

--xx--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Оплата такс за I семестр.

Секретаріат УТГІ звертає увагу тих п.п. студіювчих, які досі не перевели вписи на II семестр Економ.-Кооперат. Відділу, на необ-

хідність як найскорше вирівняти залогості за перший семестр та внести першу рату за II семестр, аби запобігти перерві у висилці студійного матеріалу.

Курси Українознавства.

При минулому числі "УТГІ" Секретаріат надіслав п.п.Студівичим друкований проспект курсів українознавства. Секретаріат просить по ознайомленні доручити цей проспект особам, що можуть цікавитися цими курсами.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та курсантам Відділу з обсягу предметів I семестру: Французька мова (курс 9) л.17, Торговельне рахівництво (курс 5) л. 17.
З обсягу предметів II семестру: Політична економія (курс 1) л. 18, Німецька мова (курс 8) л.19
Відомісна географія (курс 10)

л.4, Товарознавство (курс 11) л.7,8, Цивільне право (курс 12) л.6.

б) Курсантам Курсів Бухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) л.17.

в) Студівичим додатково Політичну економію (курс 1) надсилається лекція 18.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається:

Основи Вищої Математики (курс 102) л.12, Мінералогія (курс 104) л.4, Англійська мова (курс 7) л.18, Французька мова (курс 9) л.17.

По Хіміко-Технологічному Відділу надсилається:

Оброблення шкіри (курс 201) л.9, Практична фотографія (курс 203) л.2.

---00000---

---000---

-0-

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

Цілком солідаризуєся з відповіддю тов. Родая, висловленою в ч.16 Журналу, а від себе лише додаю, що відзнака УТГІ є так само потрібною для студівичих: УТГІ, як для цілого нашого суспільства - тризуб, для Поляків - орел, для Чехів - лев і т.д.

Проект відзнаки є добрий; може було б ліпше гльобус на долинці цілком усунути; на його місце поставити зубчатку, а тризуб, трохи збільшивши, залишити на старому місці.

Було б ще ліпше, колиб у відзнаку УТГІ входили три символічні знаки, бо стільки є засадничих відділів УТГІ.

Брія Барто.

Студ.УТГІ.

Obsah: M. Slavinskyj - Lesija Ukrajinka, Studijní korespondence. Rozne. Studentská stránka.

"UTHI" Zurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933.

Rozmnožováno na vlastním cyklostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОДАРОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГА

143407/20

20

Подєбради

Червень

1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 20

Червень

1933.

З ПЕРЕВОДУ ТЕХНІКИ І МЕТОДИКИ СТУДІВАННЯ:

I.

Де хто з наших слухачів цікавиться питаннями методики та техніки вчення; звертається до нас із запитом: як саме вивчати студійний матеріал?

Це річ зовсім природна та зрозуміла. В закордонній фаховій літературі існує чимало праць і навіть підручників, спеціально присвячених в'ясування цих питань. Є також і загальні розвідки, що ширше трактують цю справу. Згадав тут бодай дві з них, на мов думку, безперечно, найкращі.

Перша-, це старша вже публікація Т.Г. М а с а р и я: "Як працювати?"; що нещодавно вийшла у Празі також і з українським перекладом та яку варто було б мати кожній інтелігентній людині, бо це справді чудовий порадник, де читач може знайти відповіді на головні питання методики та техніки праці взагалі, а зокрема дуже цінні вказівки щодо того, як доцільно й економічно студіювати, читати й поглиблювати свої знання шляхом самоосвіти. Масарикова книжка: "Як працювати?" - постанала з його викладів " П р а к т и ч н о ї ф і л о с о ф і ї " (себто, - соціології) ще у 1892 р. Але друком була видана щойно після війни. На цих його викладах виховалося ціле покоління, що відіграло згодом таку провідну роль в чеській громадській житті та яке свої творчі сили так блискуче виявило у 1914-18 роках, найбільше спричинившись до успішного перебудови чеської державотворчої акції.

Провідною думкою цього чеського р е а л і з м у було, що праця кожного й всіх є призначена д л я ж и т т я. Так само й наука. Це мусить все мати на увазі кожна молода людина, що не хоче бути зайвим баластом у громадських змаганнях свого народу. Про це особливе має пам'ятати кожен член повзлого народу, тому праця його мусить бути інтенсивніша, ґрунтовна та доцільна, бо від цього згодом залежатиме воля чи закріпачення його батьківщини, її розцвіт або бідолашність та безпросвітне животіння.

Друга публікація, яку я тут маю на увазі, це також невеличка, але незвичайно змістовна й цікава книжка берлінського вченого, проф. Ф. К у н т з е: "Техніка духовної праці" -(Fr. Kuntze: Die Technik der geistigen Arbeit. Heidelberg. 1923), що трактує та в'ясовує складні питання технічного боку студійного процесу.

Річ аби, що від того, як студіювати багато залежить успіх вчення. На жаль, мало хто з adeptів ширшої освіти цікавився більше цим боком студій. Чимало серед них було та є таких, що школу і науку уявляли або неминучим злом, або засобом для одержання бажаного диплому, який донедавна ще був, мовляв, вступним квитком до практичного життя, отже до одержання тої чи іншої посади, себто до особистого забезпечення.

Відповідно до цього і вся наука таких adeptів зводилася фактично до відбуття іспитів, отже до жовсім механічного засвоєння викладів і студійного матеріалу взагалі. Техніка цього була різна, залежно від здібностей та владі кандидата. Багато складало іспити "на впапана"; другі "гивчали" увіблені та наперед відомі уже запитання того чи іншого професора, інші механічно "товили" найважливіші частини курсу, дехто в останній мент наспридку ознайомлювався з конспектами викладів поодиноких предметів, спеціально призначених для швидкого складання іспитів. Приблизно так само стояла справа з практичними справами, кресленням і т.д. По змозі їх якось спекугувались. Замовлялися рисунки, семінарні реферати, а іноді навіть проекти та дипломні розвідки.

Звичайно, великої користі з такого "студіювання" не могло бути. Проте диплом нерідко вдавалося придбати і таким шляхом. Я згадує тут про це "псевдотехніку" студіювання, бо це зразковий приклад того, як не слід вчитися.

II.

Линьється отже питання справжньої техніки практичної науки, знання якої є конче неминуче для кожного, хто серйозно ставиться до своїх студій, для кого наука й школа не є тільки неминучим злом, або засобом для придбання того чи іншого диплому, але, хто хоче працювати в дусі Массарікових засад, життєвим гаслом якого все було: "Думати, спостерігати, а потім творити".

Розуміється, що в статті загального характеру, як це, неможливо докладно викласти правила техніки студіювання.... Натомість, можливо зазначити провідні думки та засади, що мають бути покладені в її основу.

Отже й передовсім: відношення до науки має бути сумлінне й відповідальне. Треба вчитися залюбки та мати безпосереднє зацікавлення до того, що студіюємо. Треба пам'ятати, що учимося не для професора, іспиту чи для когось або для чогось; але, що це робимо для себе, для життя, щоб бути корисним одиницею загалу та краю. Наука мусить бути доцільна, раціоналізована з якнайкращим й економічним використанням особистих сил і часу. Для цього вона має бути планова. Студент має орієнтуватися в тих предметах, що саме студіює. Це значить, що треба дуже уважно вивчати загальну й методичну вступну частину кожної науки. С апаріоранним часом студіювати щось механічно, споглядаючи тільки на добру пам'ять, але не розуміючи, як слід того, що студіюється. Таким чином кожного знання не придбаємо. Так само не слід студіювати поодинокі частини того, або іншого курсу окремо, нарізно, без органічного зв'язку з попереднім. Наприклад, — кожен предмет в уяві студента все має бути чимсь органічно зв'язаним. Тоді чим далі — тим легшим буде розуміння та засвоєння навіть найтрудніших питань даного курсу. По змозі всі теоретичні та абстрактні річі під час студій слід конкретизувати та ілюструвати на прикладах з практичного життя. Це найкраща метода до перевірки наших знань. Таким чином можна погодити "сіру теорію" абстрактної науки з "вічно зеленим деревом" реального життя. В науках, де можливі досвіди, звичайно, слід самому переводити відповідні справи. Це найкращий шлях до зрозуміння та засвоєння й найтяжчих теорем або формул.

Кожна наука має бути систематична та регулярно переводитися. Для неї треба мати спеціальний, по змозі унормований час. Безсистемне чи принагідне вчення здебільшого є малопродуктивних витрат енергії та часу. Не треба забувати, що одноманітність втомлює нашого духа та розум. Через це під час студіювання варто чергувати в певних часових інтервалах предмети, які ми саме студіємо. Така зміна неутралізує часто втому, й отже означає напруження та економії енергії одночасно.

Не доцільно йти далі у вивченні якогось предмету, доки не опановано як слід попереднього студійного матеріалу. Засадов має бути: належно вивчити кожен виклад чи відділ курсу. З цієї самої причини час від часу конче необхідно повторювати все досі пройдене. Таким чином не лише фіксується знання, але й поглиблюється наше знання взагалі. Добре, коли є змога у дебатах з колегами перебирати вивчене, а'сувати менш ясно, або те, що викликає якісь сумніви. Метод викетна, себто відповідей на певні запити, що узагальнюють головні завдання та проблеми курсу - є дуже доцільним, зокрема ж у випадках самоосвітнього студіювання.

Значна частина вчення відбувається здебільшого уснов методів. Але її не досить. Конче треба доповнювати її писемних методів, що незвичайно упевнює надбані знання, а окріч цього привчає студента на письмі висловлювати свої думки та з'ясовувати питання з обсягу того, що він студіює. В цім випадку треба дбати як про ясність вислову, так і про добрий стиль. Отже писати стисло, конкретно, економно. Не має такої складної справи, яку б не можна було висловити ясно й конкретно та для ко'ої інтелігентної людини зрозуміло. Людина - це стиль - це одно французьке прислів'я. Хто пише неохайно та не добре стилем, той не шанує читача, або виявляє брак власної особовості.

Оце кілька неважливих правил з обсягу методики і техніки студіювання. Звичайно, що кожна галузь наук має свої спеціальну методику, а окремі дисципліни свої спеціальну техніку студіювання. Але про це поговоримо іншим разом...

доц. О.І.Б о ч к о в с ь к и й.

--5--

Подорож п. Ректора УГА до Крав.

Ректор Академії проф. В.Іваницький в часі 27 травня-15 червня відбув подорож з академічних справ до Львова та Варшави. Під час подорожі Ректор відвідав багато українських установ та організацій і прийняв участь, яко делегат Академії у відкритті пам'ятника І.Франка та був присутній на поминальній Службі Вокіи по полеглих українських стрільцях. У Львові та Варшаві п. Ректор мав нагоду розмовляти з деякими студіювчими УТГІ.

---000---

Дистування Секреторіату.

Курс. В.К. в Пресівцях. Лекц. 5-6 курсу 7 (стор. 35-42) була нам вислана 19.УІ.1933. При цьому чи-лі всилаємо повторно. Студ. листування можете висилати, як торг. листи; тоді пересилка Вам не ко-

тільки десьмо. Звичайно, musíte dodržovať ustanovení для такої оплати правил (лише студ. лист. нічого іншого)

Курс. М.Д. в Парижауовцях, Словаччина. Просимо повернути поштом Вам надісланий курс 203.

Курс. К.Б. в Гонконгу, Хіна. Курс 201 Вам вислали. Просимо підтвердити здержання та повернути відповідну анкету.

Студ. Я.Т. в Парижу,

Курс. Г.Д. в Жовтві,

Студ. І.П. в Межірічці,

Студ. М.С. в Коломиї.

Секретаріат просить повідомити, яку саме чужу мову Ви обираєте для студій на I-му семестрі.

--X--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Нові семестрові марки.

Секретаріат приступив до виготовлення та висилки нових семестрових марок тим п.п. студіювачим, які внесли першу рату за шкільні такси в II сем. Економічно-Кооперативного Відділу. Марки розсилаються при студ. листуванні.

Літні ферії.

Оголошення про літні ферії буде розміщено в наступному числі "УТГІ". Секретаріат Інституту буде функціонувати нормально і під час літніх ферій. (Відповідати на запити, пересилати студ. листування та інш). Вписи на всі відділи та курси УТГІ приймаються без всякої перерви.

Запит.

Секретаріат просить п.п. студіювачих принагідно повідомити чи обкладається і у якій висоті поштом УТГІ митом.

Іспит з курсу 201 -Оброблення шкіри.

Студіювачі, що дають відповідь на всі запитання поставлені в курсі Оброблення шкіри і бажають одержати свідоцтво про простудіювання цього курсу, мають зголоситися до Секретаріату УТГІ для одержання іспитового завдання.

В справі курсу Ботаніка ч. II (к. 106)

З огляду на хоробуп. доц. І.Маєши, курс Ботаніка II (Морфологія рослин) не буде висилатися до осені ц.р.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

а) Студентам та Курсантам Відділу з

обсягу предметів I семестру:

Теорія статистики (к.4) л.13, Торговельне рахівництво (к.5) л.18, Французька мова (к.9) л.18.

З обсягу предметів II семестру:

Політична економія (к.1) л.19, Англійська мова (к.7) л. 21-23 Німецька мова (к. 8) л. 20-21, Економічна географія (к.10) л.5, Товарознавство (к.11) л.9, Цивільне право (к.12) л.7, Інструкція ч. 3 до курсу ч.16 - Історія кооперації.

б) Курсантам Курсів Вухгалтерії:

Торговельне рахівництво (к.5) л.18.

в) Студіювачим додатково політичну економію (к.1) надсилається л. 19.

По Агрономічно-Лісовому Відділу

надсилається: Технічна фізика (к.103) л.9, Ботаніка ч. I (Анатомія рослин - к.105) л.12, Французька мова (к.9) л.18.

По Хіміко-Технологічному Відділу

надсилається Оброблення шкіри (к.201) л.10 (остання), Основи радіотехніки (к. 202) л.4.

Obzrah: O. Boškovský - O technice a metodice studování. Cesta Rektora UHA. Korespondence. Ručně.

"UTHI" Zurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA. Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telagr. v Praze čís. 952-VII-1933.

Vznášeno na vlastním cyklostilu.

УТГІ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГА

№ 21/01

21

Подєбради

Липень

1933

повідном загальному освітню в тім або іншій галузі спеціального знання. Крім цього - ця програма углядить також різні спеціальні курси вузько-фахового призначення. Але одночасно - вона проектує й курси українознавства, - призначення яких дати слухачам якнайширшу загальну національну та громадську освіту.

Не доводиться багато говорити про значення цих останніх курсів. Націовизначче виховання для народів поневолених, позбавлених своєї рідної мови - є, мовляв, культурною аксіомою. Найкращий спеціаліст або універсаліст, національно неосвічений, невідомий або байдужий - буває здебільшого або культурним паразитом або балластом. В кожному разі - чинником менш вартим або дургорядним, коли не мертвим взагалі. В кращім разі його ананціональна праця - збагачує чужу культуру. Завдання мало влічне, як у цім маєть змогу тепер переконатись німеччина, що так багато зробили для німецького народу й яких гітлерівська Німеччина так безоглядно гнобить та примусово виганяє закордон "третьої імперії". Це може бути пересторогою також для "тоже-налоросів" або "рутенців".

Українцєві не досить бути добрим спеціалістом або чудовим універсалістом. Національним імперативом для нього є бути також і передовсім українським фахівцем та загально й національно освіченою матерною людиною.

Ці ідеї були покладені саме в основу УТГІ, що таким чином і в цім напрямі хоче вирішувати старе, а проте все нове й актуальне питання про погодження засад і прямувань спеціальної та загальної освіти...

Доц. О.І. Вочковський.

З життя Академії

Вибори керувчих Органів УГА на шкільний рік 1933-34.

Професорська Рада Академії обрала 29.УІ. 1933 на шкільний рік 1933-1934:

на Ректора профес. Б. Іваницького
" Проректора " Л. Фролова
" Секретаря Проф. Ради доцента І. Вочковського
та затвердила факультетські вибори, де обрано:

Деканом Економічно-Кооперативного факультету проф. М. Добриловського, Проректором доц. Л. Шрамченка, Секретарем лект. В. Сапінського.

Деканом Агрономічно-Лісового факультету проф. В. Чередиєва, Проректором проф. І. Шереметинського, Секретарем доц. К. Осауленка.

Деканом Інженерного факультету проф. В. Іваниса, Проректором доц. Б. Лисинського, Секретарем доц. В. Кучеренка

- - 0 0 0 - -

Листування Секретаріату УТГІ.

Курсант С.М., St. Lary, Франція. Гроші за курс Українознавства одержано. Дякуємо.

Студ. Я.И. в Лещині. Листування до курсу І л.1-2, та до к.ІОІ л.І було Вам вислано 7/ІІ за ч.220. До курсу ІОБ л.І - 20/ІІ за ч.377 і до курсу І л.4-5 - 13/УІ за ч.1288.

Курс. І.О. в Аргентині. Впис на курси Олійництва й Насічництва фактично відчиняться пізніше, коли набереться вистачаюча кількість бажаючих студіювати на цих курсах. За привіт щиро дякуємо.

Курс. Г.Р. у Веркові. Фотографія одержано. Легітимація вислаємо.

Курс. Я.Т. в Кенорі /Канада/. Адресу Вашу подали студ. організації у Львові.

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Літні ферії.

Літні ферії триватимуть від І серпня до 30 вересня включно. Протягом ферій журнал УТГІ не виходитиме.

Висилка лекцій: а/ на Агрономічно-Лісовому відділі до І.Х. ц/р. буде дослано студійний матеріал першого семестру.

б/ на Економічно-Кооперативному відділі до І.Х. ц/р. буде дослано студійний матеріал першого, а також другого семестрів.

в/ На інженерному відділі до І.Х. ц/р. буде дослано студійний матеріал з курсів: радіотехніки й фотографії.

Протягом ферій лекції висилатимуться раз на місяць, а студійне листування провадитиметься нормально.

Нові записи й чергові грошові внески за навчання прийматимуться без перерви.

Подача адрес.

Секретаріат УТГІ висловляє щире подяку всім п.п. студентам, що надіслали адреси осіб, які можуть зацікавитися студіями в УТГІ, зокрема на курсах Українознавства. Просимо принагідно надсилати далі адреси.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

а/ Студентам та Курсантам Відділу з обсягу предметів I семестру:

Теорія Статистики /Курс 4/ л.14. Торговецьке Рахівництво /Курс 5/ л.19.

З обсягу предметів 2-го семестру:

Політична економія /Курс I/ л.20. Англійська мова /курс 7/ л.24,25. Французька мова /Курс 9/ л.19-20. Економічна географія - світова /Курс 10/ л.6,7,8. Товарознавство /Курс 11/ л.10,11,12. Цивільне право /Курс 12/ л.8. Торговецьке агентство /Курс 13/ л.1.

б/ Курсантам курсів Вухгальтерії:
Торговецьке Рахівництво /Курс 5/ л.19.
Торговецьке агентство /Курс 13/ л.1.

в/ Студіювачим додатково Політичну Економію /Курс I/ надсилається лекція 20.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається - Технічна фізика /Курс 103/ л.10.

По Хіміко-Технологічному Відділу надсилається:

Основи Радіотехніки /Курс 202/ л.5.
Практична фотографія /Курс 203/ л.3.

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

СТУДЕНТСКА СТОРІНКА.

З друком В.П.Г.Родзія щодо відзнаки У.Т.Г.І цілковито погоджує і сам надіслав проєкт відзнаки. Солідаризуєшся також щодо засновання мор-

порації студіювачів в УТГІ Холмшаків, бо нам власне, що живемо на найбільше загроженій українській землі такої організації дуже потрібно.

З високою пошаною

Володимир Родзь.

К о л ъ о р и в і д з н а к и :

Тризуб золотий з темно-блакитним обрамованням. Напис Подєбради- червоний
Літери УТГІ золоті на синьому щиті.
Поле закратковане ясно зелене.

Часописи, що надіслані редакції УТГІ.

"Студентський Шлях", ч.6 - 7, Червень-Липень 1933. Львів.

Зміст: Марсиліана

В.В. Співень волі в боротьбі

Е.Дометанко /Рим/: Нація, народ, суспільство.

Ю.Горліс-Горський: Молодь на українських землях під московським
займанством.

М.Качалуба /Женева/:

О.Власт /Мінстер/: Німецьке католицьке студентство та його участь
в нац.-соц.рухові.

М.Колодзінський: Думки з нагоди надходячих ферій.

/н.р./: До підготовки I студ. Культ-освіт. Конгресу.

Я. К-ба: Культ-осв.праця в повіті.

В.Душник /Бельгія/: Україніка в бельгійській пресі.

В.Галайчук /Львів/: Українське студентство в Бельгії при праці.

А.Ф.: З літератури про Крути.

Крути.

О.С. /Женева/ З життя українського студентства в Женеві.

О.Гридовий /Відень/: Розкол у "Deutsche Studentenschaft" Австрії.

О.Гридовий /Відень/: Підготовка Ревізіоністичного З'їзду студентства.

Допис з Заг. Зборів в Стриї.

Хроніка.

Заява.

Наш новий клич.

Obsah: Doc. O. Bočkovsky: Specialně a všeobecní světa a UTHI.
Ze života Akademie. Korespondence. Různé. Studentská stránka.

"UTHI" Žurnal školního dipisování Ukrajinského Technicko-hospodarského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena říd. pošt. a telegr. v Praze čis. 952-VII-1933.

Rozmnožováno na vlastním cyclostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

УГА

168607/22

22

Подєбради

Липень

1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

Ч. 22.

Липень

1933.

ЗАХОВУЄТЕ ЧИСТОТУ КООПЕРАЦІЇ.

Історія кооперації - це історія упертої боротьби кооперативних організацій проти тих перешкод, які були на її шляху, для досягнення, коли не повної незалежності, (якої не існує на земній кулі), то певної автономності в її діяльності. Згадаємо, що при своєму виникненні кооперації прийшлося боротися з повним свавіллям адміністративної влади, бо закладені на початку минулого століття кооперативи не мали ніякого захисту з боку закону, - відсіля боротьба кооперації за кооперативне законодавство. Боротьба ця закінчилася успішно, і майже всюди тепер існують кооперативні законодавства. Останні не завжди були цілком сприятливі для кооперації, не завжди давали їй можливість вільно розвиватися, але кожне кооперативне законодавство до певної міри захищало кооперацію од сваволі адміністративної влади і дозволяло їй існувати, не боячись за завтрашній день.

Однак, безперечний є факт, що кооперативне законодавство деяких країн просякнута іншими мотивами ніж захист кооперації, як автономної економічної організації. Деколи серед цих мотивів ми помічаємо бажання, по можливості, зменшити таку автономність, деколи навіть зовсім її знищити. І ми можемо твердити, що законодавчі норми, які регулюють діяльність кооперації, не завжди можуть бути визнані задовольняючими щодо мінімальних вимог теорії кооперації. І тому сумнівно, щоб ті організації, що регулюються такими нормами зважалися існуючими або к о о п е р а т и в н і організації в їх чистому вигляді.

До таких норм, що загрожує чистоті кооперації, слід перш за все віднести відсутність категоричної вимоги в законі (Німеччина), що кожний член кооперативу має один голос в загальних зборах. Суди налякають таких норм, що дозволяють уряду вилучати з складу членів управління кооперативу свого представника з правом голосу і тим більше з правом "veto" (Угорщина, Рад. Україна). Суди відносяться також постанови, що дають право адміністративній владі звільняти остаточно і без жадного суду членів правління від їх уряду у випадку шкідливих на погляд адміністрації вчинків з їх боку. Суди відносяться норми, що дають органам влади

право призначати продажні ціни на предмети, що продаються кооперативом (Рад. Україна). Суди ж слід віднести норми, що утворюють в царині кооперативу органи адміністративно-державного характеру (Головні Кооперативні Комітети) та передають їм регулювання більш важливих питань, які по істоті могли б бути регульовані в законодавчому порядку (Радянська Україна, Польща).

Кооперативне законодавство, що прийняло хоч би одну з категорій норм вказаного вище характеру, порушує мінімум вимог, що ставляться теоретично, як необхідні до тих установ, що претендують на назву кооперативних. І тому воно ірреально виключає себе з ряду кооперативних законодавств, але переходить до категорії законодавств, що регулюють не кооперативні організації в їх чистому вигляді, а організації, що досить часто не мають нічого спільного з кооперативом.

Ось чому кооперативні працівники кожної країни повинні вперто захищати ті межі, якими відділяється кооперативність даної організації від її некооперативності. Вони повинні всіма дозволеними мірами боротися з порушенням кооперативними законодавствами отаких меж, з відмовою його гарантувати кооперативу мінімум прав на автономність, з його небажанням зберегти чистоту кооперативних принципів.

Проф. С. В о р о д а с в с ь к и й.

--555--

Листування Секретаріату УТГІ.

- Студ. М.Т. в Коломиї. Недодані лекції (в тому числі і II семестру) Вам вислали. Дальшу висилку будемо переводити нормально.
- Курс. Я.Т. в Кенорі, Канада. Підручник до курсу 3-го Вам вислали.
- Студ. П.К. в Міауні. Курс ч.7) Вам вислали.
- Студ. С.М. у Львові. Легітимацію вислали. Решту листом.
- Курс. Ф.В. в Монастирських. Курс 8 л. 10-11 та 11-12 зворотно одержали. Лекції 13-16 тогож курсу вислали. Студ. листування до завдань 8 і 9 було Вам вислано дня 15.VII. за ч. 1529. Якщо не одержали надішліть поновно дублікати.
- Курс. І.С. в Глішкові. Лекції курсу 201 просимо нам повернути. Лекції 8-му цього ж курсу вислали.

--X--

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Семестрові марки.

За переобтяженням працею у зв'язку з закінченням семестру Секретаріат не встиг всім п.п. студентам, що перевели вписи на II семестр, вислати нових семестрових марок. Секретаріат це зробить

до 1-го серпня. Тому просимо не рекламувати.

Оплата шкільних такс.

При цьому числі "УТГІ" Секретаріат прикладає поштові чеки для переказу грошей в Крав.Секретаріат просить п.п. студентів, які затри-

малися в пересилков чергових рат, використати ці члени для негайного переказу залеглостей, аби запобігти затримці висилки дальшого студійного матеріалу.

Розсилка лекцій.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та курсантам Відділу в обсягу предметів I семестру: Теорія статистики (курс ч.4) л. 14 - II частина, Торговельне рахівництво (курс 5) л. 20,21
З обсягу предметів II семестру: Англійська мова (курс 7) л.26, Німецька мова (курс 8) л. 22-23, Французька мова (курс 9) л.21,22, Економічна географія (курс 10) л. 9,10, Товарознавство (курс 11) л. 13,14, Цивільне право (курс 12) л. 9,10.

- б) Курсантам Курсів Бухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) л. 20,21.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається: Неорганічна хемія (курс 101)-висилається замісто наступних лекцій підручник Неорганічної хемії Форманека, Ботаніка ч.І - Анатомія рослин (курс 105) л.13, Мінералогія (курс 104) л.5.

По Хеміко-Технологічному Відділу надсилається :Основи радіотехніки (курс 202) л. 6, Практична фотографія (курс 203) л.4.

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

- 0 - 0 -

- 5 -

-х-

Починавчим студії в УТГІ.

До Секретаріату УТГІ часто звертається з запитом про спосіб студійних виконів при позаочних студіях.

Звертаємо увагу, що в проспекті УТГІ подано вказівки, в який спосіб студійвці мають провадити свої студії. Не раз вже це питання висвітлювалося також на сторінках "УТГІ". Для осіб, що починають лише свої студії наводимо коротко основні правила позаочних студій.

Студенти й курсанти УТГІ мають студійвати предмети навчання та переводити практичні справи порядком і в послідовності, що встановлені дотичними факультетами УГА.

Порядок і послідовність студійвання встановлюється по семестрах і по кожному предмету окремо.

Нормальне тривання кожного семестру визначається в чотири місяці, але цей нормов час студійвання не обмежується і цілком залежить від самих студійвчих.

Студійвання предметів полягає у вивченні їх теоретично та в самостійних розв'язаннях тих завдань, що їх виконує студійвчий на підставі загальних запитань, надрукованих в лекціях чи долучених до підручників, а також і на основі додаткових спеціальних запитань відповідного лектора.

Завзначені завдання студійвчі розв'язують у тієї послідовності, в якій вони подаються в лекціях і підручниках. Але лектор, пристосовуючись до індивідуальності кожного студійвчого, може змінити як ті завдання, що їх подаються в лекціях і підручниках, так і їх порядок.

Важливим засобом навчання, як і контролем студійвчих в УТГІ, є навчальне індивідуальне листування лекторів із студійвчими.

Це листування полягає в наступних:

- а) в регулярнім надсиланні студентом чи курсантом виконаних ними писемних завдань згідно з загальним планом проходження дотичного предмету, в розгляді цих завдань лектором і поверненні їх студентові чи курсантові з зауваженнями та вказівками лектора;
- б) в окремих запитах та бажаннях роз'яснень з боку студівчих (в межах предметів навчання), на які лектор подає відповідь або індивідуально-окремим листом кожному студентові чи курсантові, або колективно - в журналі шкільного листування;
- в) в окремих індивідуальних завданнях або поясненнях, які лектор дає студівчому.

ПРИМІТКА. 1) В листуванні з лекторами студівчі мають висловлюватися ясно й докладно, а писати - чи, зглядно, креслити - читко. 2) Листи надсилаються на ім'я відповідного лектора через канцелярію УГА.

-X-X-

Список підручників, що мають на складі УТГІ.

Проф. С.БОРОДАЄВСЬКИЙ - Історія кооперації.
Проф. М.ДОБРИЛОВСЬКИЙ - Політична економія.
Проф. А.ЛЮКОВИЧ - Цивільне право, ч.І.
Проф. В.САДОВСЬКИЙ - Світове господарство, ч.І.
Доц. Л.ШРАМЧЕНКО - Основи теорії статистики.
Лект. К.ВЕЗКРОВНИЙ - Торговецьке рахівництво.
Доц. Я.МОГАЛЕВИЧ - Комерційна арифметика.
Проф. Л.ВИЧ - Загальна наука праці ч.І
Проф. В.МАРТОС - Теорія кооперації.
Доц. П.БУКОВ - Англійська мова.
Лект. Д-р О.ВЕЗНАЛКО - Німецька мова.
Лект. М.СЛАВІНСЬКИЙ - Французька мова.
Проф. М.ВІКУЛ - Неорганічна хімія.
Доц. О.КОВАЛЕНКО - Основи вищої математики.
Доц. В.ЛИСИНСЬКИЙ - Технічна фізика та практикум до неї.
Доц. А.ЧЕРНЯВСЬКИЙ - Мінералогія.
Проф. В.ЧЕРЕДІЙ - Ботаніка ч.І - Анатомія рослин.
Доц. І.МАЗЕПА - Ботаніка ч.ІІ - Морфологія рослин.
Доц. В.РУСОВ - Загальна зоологія.
Проф. В.ІВАНІС - Оброблення шкіри.
Доц. В.ЛИСИНСЬКИЙ - Основи радіотехніки.
Інж. В.В.ІВАНІЦЬКИЙ - Практична фотографія.

Obsah: Prof. S. Borodajevskij - Chraňte čistotu Kooperace. Ruzne. Začateč-
níkům studujícím v UTHI. Učebnice na sklade UTHI.

"UTHI" Žurnal školního dopisování Ukrajinského Technicko-hospodarského
Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel
Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospo-
dářské Akademii v ČSR.

Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.

Adresa redakce a administrace : Poděbrady - Zámek.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933.
Rozmnožováno na vlastním cyclostilu.

УТГ

ЖУРНАЛ

ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

УКРАЇНСЬКОГО
ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

П Р И

У Г А

456604/23

23

Подєбради

Липень

1933

ЖУРНАЛ ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання
при Українській Господарській Академії в ЧСР.

ч. 23.

Липень

1933.

НА ФЕРІЇ.

З днем 1-го серпня ц.р. УТГІ розпочинає свої перші літні ферії. Приходить перерва, коротка доба відпочинку, можна сміливо сказати заслуженого, бо за нами, чи не найтяжчий період життя установи-початковий, організаційний. Було розпочато цілком нове діло, розпочато в умовах несприятливих, без будь-якого попереднього досвіду. Намі слухачі, які є в більшості службовий елемент, що поруч зі студіями мусить виконувати важку, часто нецікаву буденну роботу по всіх закутках земської кулі, нерас запитували, чи буде й коли перерва в студіях. Запити ці робилися не тому, що мріяли про спочинок, але сподівалися під час перерви - підігнати свої студії до нормального темпу. Отже намі Утрівські ферії не наподобляють інші шкільні вакації. Перерва буде, але праця продовжуватиметься в іншому напрямку. Професорський персонал має продовжувати вести студійне листування та керувати студіями, які не припиняються. Студентів вирішувє залеглости, досилаючи виконані завдання та складаючи іспити; секретаріат без всякої перерви продовжує приймати вписи, подавати інформації, досилати друкутим, що пізніше розпочали студії і т.д.

Які підсумки можна зробити тому, що виконано?

В минулому році функціонували два фахові відділи: Економічно-Кооперативний (перший та другий семестри) та Агрономічно-Лісовий (перший семестр), вузчі фахові курси бухгалтерії, мов - англійської, німецької та французької, спеціальні курси - оброблення шкіри, радіотехніки та практичної фотографії. Вийшли друком лекції з таких предметів:

Лект. К.Безкровний	- Торговельне рахівництво	21 лекц.
Лект. О.Везпалко	- Німецька мова	25 "
Проф. Л.Вич	- Загальна наука права	3 "
Проф. М.Вікул	- Неорганічна хемія	13 "
Доц. П. Вуков	- Англійська мова	29 "
Лект. Г.Денисенко	- Торговельна агентура	2 "
Проф. М.Добриловський	- Політична економія	22 "

Проф. В. Іванис	- Оброблення шкіри	10 лекц.
Інж. В. В. Іваницький	- Практична фотографія	5 ""
Доц. О. Коваленко	- Основи вищої математики	12 ""
Доц. В. Лисинський	- Фізика	10 ""
Доц. В. Лисинський	- Основи радіотехніки	7 ""
Доц. І. Мазепа	- Ботаніка (Морфологія)	8 ""
Доц. Я. Моралевич	- Комерційна арифметика	15 ""
Проф. В. Садовський	- Економічна географія	12 ""
Лект. М. Славінська	- Французька мова	25 ""
Проф. В. Чередиш	- Ботаніка (Анатомія)	14 ""
Доц. А. Чернявський	- Мінералогія	5 ""
Доц. Л. Шрамченко	- Основи теорії статистики	15 ""
Проф. А. Яковлів	- Цивільне право	12 ""
Проф. В. Іванис	} Товарознавство	17 ""
Доц. М. Зайців		
Доц. В. Кучеренко		
Проф. Л. Фролов		

Крім того, до висланих підручників - проф. В. Мартоса - Теорія кооперації - 5 інструкцій, проф. С. Бородавський Історія кооперації - 4 інстр. Наклад деяких лекцій протягом року був вичерпаний, тому надруковане друге видання.

Протягом 1932-33 шкільного року приголосилося до студій 164 особи. Основна частина слухачів перебуває на українських землях, але крім того, УТГІ має слухачів і по таких країнах: Франція, Фінляндія, Чехословаччина, Люксембург, Канада, Сполучені Штати Північної Америки, Аргентина, Бразилія, Палестина, Китай.

Секретаріат вислав за цей час 1751 лист та 3301 пакетів з друками.

Як відомо, метода позаочного навчання полягає в тому, що студівчий виконує завдання писемно і надсилає для перевірки відповідному лекторові. Таких чисто студійних листів було одержано і по перевірці повернуто слухачам - 1093. Треба підкреслити, що цей відтинок академічної праці ще незакінчений, бо якраз тепер, під час перерви, багато слухачів вирізняють свої залежності. Інститут, зважаючи на те, що його слухачі часто мають для студій дуже обмежений час, дозволяє виконувати завдання повільно. Не мусимо підкреслювати нашим студентам, яке велике значіння має при позаочних студіях студійна кореспонденція. Дальший поступ в студіях, складення іспитів, належна кваліфікація залежить від того, чи студівчий виконав ще попередні завдання. Тому на цей бік справи ми звертаємо особливу увагу наших студентів. Розуміється, що Інститут, рахувчись з особистими умовами кожного, готовий на всілякі полегші та допомогу. Серед нашого студентства є окрема категорія людей, яких ала доля засадила за товсті мури та залізні ґрати. Мусимо з подивом відзначити ту пильність, з якою ці наші студенти переробляють студійний матеріал. Нас тішить, що ці одиниці не будуть страчені для суспільства.

На закінчення мусимо торкнутися болючого питання в умовах загальної господарської депресії - оплати шкільних курсів. УТГІ існує на кошти, що одержує від студівчих за навчання та підручники. Широку підтримку УТГІ уділяє Товариство Прихильників УГА. Пова тим Інститут не має жадних фінансових джерел. Тому ми звертаємось до наших студентів з проханням не проволікати з вирішенням своїх залежностей та надсилати без упімкень чергові рати. Сенат Академії, що доглядає за фінансовою господарною УТГІ, завжди готовий, в міру можливості, йти на зустріч, і в поодиноких випадках уділяє пільги, (якщо дозволяє вносити плату ратами і т.п.). Але фі-

фінансові можливості Інституту дуже обмежені. Студентство мусить на місцях виявити енергію в підшукуванні фінансової бази для своїх студій. Наше громадянство для такої справи виявляє велику жертовність, доказом чого може служити акція Товариства Прихильників УГА. Тому у випадках скрути студентство мусить використовувати в першу чергу добротність поодиноких установ та осіб, що провадять культурну роботу. Нема труднощів, щоб їх не можна було перебороти, лише не піддаватися депресії. Гасло - все вперед, що проголосили ми на початку відкриття чинності УТГІ і далі мусить бути нашим бойовим гаслом.

Кілька слів особистих. Технічний персонал УТГІ не є вистарчалючим для цієї безсумнівно великої праці, яку йому приділено. До того ж ця праця ускладнюється специфічними умовами деяких країн: буває, що лист не дістається до наших рук або напика наш лист не одержує адресат і т.п. Деякі справи полагоджувалися не так швидко, як того очікував пацієнт, або не так, як він сподівався. Не мусимо підкреслювати, що у всіх випадках не було злої волі і в певних можна сказати, що досвід минулого року далі буде використаний для удосконалення техніки справи.

Побажаємо ж собі набратися під час ферій свіжих сил для дальшої праці.

О.К о з л о в с ь к и й.

Секретар УТГІ.

-х-

Листування Секретаріату УТГІ.

Студ. П.М. в Калусі. Ваше оголошення на курс оліїництва приймаємо до відома. В справі підручника повідомимо - додатково.

Курс. М.Г. в Вродах. Лекція 1 курсу 8-го Вам вислана.

Курс. П.К. в Німеччині. Лекція ч.18 та 19 курсу першого, 6,7, 8,9 курсу II та 6,7 курсу 12 Вам вислана.

Курс. Ф.В. в Монастириськах. Студ. лист до курсу 8 л. 8 одержаний і Вам повернутий. До лекц. 9 того ж курсу не одержано. Пришліть поновно.

Курс. П.К. в Міауні. Курс англійської мови Вам висилаємо.

Курс. О.Г. в Кременці. Обкладинки до курсу 10 та 11 Вам різночасно висилаємо.

Курс. В.Р. в Гостинному. Лекція 4 курсу 202 Вам вислали.

Курс. Г.Р. "Наші Зови" одержали. Часом робить гарне враження. Бажаємо успіху.

Курс. Г.Ч. в Ковачому. Лист в справі молочарні одержано. Постараємось зробити, що можливо. Ширше листом.

---х---

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

Оплата шкільних такс.

Секретаріат УТГІ висилає кожному студентському стан щого рахунок до оплати шкільних такс. Просимо ласкаво рахунок перевірити і

всі недоплати протягом найближчого часу вирівняти. Особи, що не внесли умовлених чергових рат шкільних такс, не можуть претендувати на висланку їм лекцій.

Іспити з прослуханих курсів.

Секретаріат УТГІ ще раз звертає увагу н.п. студентів, що іспити з поодиноких предметів приймаються лише після того, як студент виконає всі справи та відповість на всі запитання. Тому Секретаріат не може вислати іспитових завдань тим студентам, що цих умов не виконали.

Розсилає лекції.

По Економічно-Кооперативному Відділу надсилається:

- а) Студентам та курсантам Відділу з обсягу предметів I семестру: Теорія статистики (курс 4) л. 15, Торговельне рахівництво (курс 5) л. 22, з обсягу предметів II семестру: Політична економія (курс 1) л. 21, 22, Теорія кооперації (курс 3) інструкція ч. 5, Англійська мова (курс 7) л. 27, 28, 29, Французька мова (курс 9) л. 23, 24, 25, Німецька мова (курс 8) л. 24, 25,

Економічна географія (курс 10) л. 11, 12, Товарознавство (курс 11) л. 15, 16 і вент. 17, Цивільне право (курс 12) л. 11, 12, Історія кооперації (курс 14) інструкція ч. 4.

- б) Курсантам Курсів Вухгалтерії: Торговельне рахівництво (курс 5) лекц. 22.
в) Студентим додатково Політичну економію надсилається лекц. 21, 22.

По Агрономічно-Лісовому Відділу надсилається:

Ботаніка ч. I - Анатомія рослин (курс 105) лекц. 14.

По Хеміко-Технологічному Відділу надсилається:

Основи радіотехніки (курс 202) л. 7.
Практична фотографія (курс 203) л. 5.

- 0 - 0 - 0 - 0 -
- 0 - 0 - 0 -
- 0 - 0 -
0

СТУДЕНТСЬКА СТОРІНКА.

В справі проекту відзнаки УТГІ п. В. Омельчука (Журнал шкільн. лист. ч. 18) висловив свою думку, що він є абсолютно неадаптивний. "Тризуб" на його тлі виглядає, як щось другорядне, здалека зовсім непомітне, зате радянська емблема займає визначне місце. Правда, серп і молот інакше покладені, як радянський знак, але в цьому треба тонко розбиратись, а з першого погляду буде з'являтися почуття відрази як до відзнаки, так і до особи, яку вона буде прикрашати. Може мені не прийдеться її носити, але снаку наперед, що хоч би і прийшлося, то такої відзнаки не носив би.

Краще було би збільшити "Тризуб", а серп і молот замінити плугом і сокиром, а по боках додати емблему кооперації.

Для остаточного вироблення відзнаки УТГІ мається час, бо курс щойно розпочався, а до закінчення його маємо перед собою 4 роки, то є досить часу для досконалого вироблення проекту, а тепер поки що доцільніше зайнятись студійним матеріалом.

Коли мається на увазі містити в журналі інші проекти відзнак, то бажано було б, аби проекти на фоні яких буде поміщено що будь запозичили з емблем ворожих нам націй чи держав, хоч би навіть дрібничкове - зовсім не містилося, бо подібні проекти роз'являють болючу рану нашого національного упокорення ворогам і втрату нашої державності в це так недавнє боротьбі.

П. Підгородецький, Курсант УТГІ.

Obsah: O. Koslovskyj - Na ferie. Korespondence. Ruzne. Studentaka stranka.
"UTNI" Žurnal školního dopisování (Ukrajinského Technicko-hospodářského Institutu písemného vyučování při UHA. Vychází týdně. Vydavatel Ukr. Technicko-hospodářský Institut při Ukrajinské Hospodářské Akademii. Odpovědný redaktor lektor UHA Robert Kratochvíl.
Adresa redakce a administrace: Poděbrady - Zámek.
Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. v Praze čís. 952-VII-1933
Vychází na vlastním nákladě.

Український Технічно-Господарський Інститут ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ (УТГІ) при Українській Господарській Академії (УГА) в Подєбрадах

Організований по типу американських та європейських позачочних височих шкіл з пристосованням до українських умов.

Формально діє на підставі статуту, затвердженого Міністерством Хліборобства Чехословачької Республіки з дня 20.VII.1932, ч. 86812-1-1932.

Вчить методами позачочного навчання в обсязі програм наук Української Господарської Академії. Підготує кваліфікованих фахівців для практичної самостійної праці.

МАЄ ТРИ ФАХОВІ ВІДДІЛИ (час студій 8 семестрів):

1. Агрономічно-Лісовий
2. Хеміко-Технологічний
3. Економічно-Кооперативний з підвідділами:

а) кооперативним, б) банковим, в) промислово-торгівельним.

ОДКРИТО ВУЖЧІ ФАХОВІ ВІДДІЛИ (час студій 1-4 семестри):

Курси Бухгалтерії, Курси мов: німецької, французької, англійської, Курси Оброблення шкіри, Курси Основ радіотехніки, Курси Практичної фотографії.

БУДЕ ВІДКРИТО В РАЗІ ЗГОЛОШЕННЯ ДОСТАТНЬОЇ КІЛЬКОСТІ ВАЖАЮЧИХ:

Мисловий відділ, Курси Громадської агрономії, Контроль-системні курси, Практичний курс Лісових наук, Курс птахівництва та крілярства, Курс пасічництва, Курс олівництва, Курс практичного малювання.

В найближчому часі розпочинаються Курси Українознавства, в програму яких входять такі предмети: Українська мова, Історія України, Історія Української Літератури, Українська Культура, Фізична Географія України, Економічна Географія України, Соціографія, Історія Українських Громадських рухів в XX столітті, Націологія.

Студії на курсах Українознавства триватимуть 3 семестри.

ПЛАТА ЗА НАВЧАННЯ.

На фахових віділах: а) вписове (одноразово) — 100 Kč, б) за семестр 150 Kč, в) за шкільні протитом семестру лекції і підручники (125-140 аркушів) — 200-250 Kč.

На фахових курсах: а) вписове — 25 Kč, б) за навчання 25-100 Kč, в) за підручник, рахуючи по 2-3 Kč за лекцію.

За окремі предмети: а) вписове — 20 Kč, б) за підручник, рахуючи 2-3 Kč за лекцію.

Кожний студіюючий дістає журнал шкільного листування, лекції і підручники, які залишаються його власністю.

Практику студенти відбувають при Академії або на місці у відповідних установах, закладах та підприємствах. Іспити складають усно або письмово-дискусійно, на власне бажання.

Передбачається в деяких країнах осідку студентів УТГІ організувати низку експозитур УТГІ для переведення практичних справ та іспитів.

Студенти, що закінчили фахові відділи, після складення фахових іспитів перед Комісією, дістають диплом з титулом: агронома, технолога, економіста і т.д. Особи, що закінчили вузькі фахові курси курсів окремих предметів та курси Українознавства, дістають відповідні свідоцтва.

Початок студій терміном не обмежується.

Навчання в УТГІ та керування його справами провадить через свій навчальний та адміністративний апарат Українська Господарська Академія.

УТГІ існує на фінансову допомогу Товариства Прихильників УГА.

Проспекти з програмами і правилами висилаються вільному, хто побажає стати студентом або курсантом УТГІ, безплатно.

За проспектами звертатися та прохання відсилати на адресу: Ukrajinská Hospodářská Akademie, Poděbrady, Tchécoslovaquie або до Товариства „Сільський Господар“ (Львів, Ринок 10).